SEX. AURELII PROPERTII

ELEGIARUM

LIBRI QUATTUOR.

CODICIBUS PARTIM DENUO COLLATIS, PARTIM NUNC PRIMUM EXCUSSIS RECENSUIT, LIBRORUM MSS. GRONINGANI, GUELFERBYTANI, HAMBURGENSIS, DRESDENSIS, VOSSIANI, HEINSIANI, EDITIONIS REGIENSIS, EXCERPTORUM PUCCII, EXEMPLARIS PERREIANI DISCREPANTIAS INTEGRAS

ADDIDIT,

QUAESTIONUM PROPERTIANARUM LIBRIS TRIBUS ET COMMENTARIIS

ILLUSTRAVIT

GUIL. AD. B. HERTZBERG,

PH. DR.

TOMUS II.

PROPERTII CARMINA CUM DISCREPANTIA LIBRORUM MSS. CONTINENS.

HALIS,

SUMPTIBUS I. F. LIPPERTI ET SCHMIDTI.

MDCCCXLIV.

Praefatio.

En tibi, lector, alteram partem libelli, quem iam nascentem fata immitia haud prorsus vulgari modo vexaverunt. Nam dum incendio tristissimo absumptum reficio et quam primum huic luci reddere viribus intentioribus nitor, mala hercle avi accidit, ut primum variis negotiis curisque turbatus, quales longis itineribus et patria mutata oriri innumerabiles solent, tum vero gravi valetudine et gravioribus hac aerumnis domesticis afflictus, labores toties instauratos denuo intermittere cogerer. Qua in re cum neminem his studiis aliquatenus saltem versatum ignoraturum esse existimem, quanto sit difficilius interrupta contexere, quam absolvere instituta, veniam a prudentibus non mihi magis expetere, quam librariorum honestissimorum vice postulare atque flagitare volui. Ita viri illi optimi in consiliis meis iuvandis paratissimam mihi facilitatem et comitatem, raras hac aetate virtutes, omni tempore praestiterunt. Qui ne diutius vanis promissis

duxisse exspectantes falso viderentur, has duas operis particulas iam ante annum absolutas et prelo partim iam tunc subactas, seorsum nunc Ianum spectare iussi, quas tertium, quod restat volumen commentarios amplexurum propediem, sub ipso mercatu verno, excipiet. Tu vero interim, lector benevole, ut coepto libro faustiora, quam quibus primum conditus est, omina adnuas, vehementer cupio. Vale.

D. Elbingae ipsis Kal. Ianuariis MDCCCXLIV.

Sex. Aurelii Propertii Elegiarum

Libri quattuor.

Index notarum.

G. codex Groninganus. *N.* Neapolitanus, qui nunc Guelferbytanus. *Hb.* Hamburgensis. *r.* Editio Regiensis a Lepido a. 1481., quae sic semper, minore littera, notatur, si quid a Puccio (*P.*) in ordine verborum mutatum est: sin minus, maiuscula *R.* Idem in Aldina 1515. (*a.*) observavi, ad cuius marginem codd. Vossianus (*V.*), Heinsianus (*H.*), Mentelianus (*M.*), ab Heinsio sunt excussi, Dresdensis (*D.*) a Wendlero, cuique emendator Perreianus (*Perr.*) excerpta codicis antiqui apposuit. Qui omnes ubicunque Aldinae non refragantur, *A.* scriptum invenies.

Digitized by Google

SEX. AURELII PROPERTII ELEGIARUM

LIBER PRIMUS.

CYNTHIA.

MONOBIBLOS.

I.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis,
  Contactum nullis ante cupidinibus.
Tum mihi constantis deiecit lumina fastus
  Et caput impositis pressit Amor pedibus,
Donec me docuit castas odisse puellas
  Improbus, et nullo vivere consilio:
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
  Cum tamen adversos cogor habere deos.
Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores
  Saevitiam durae contudit Iasidos.
Nam modo Partheniis amens errabat in antris,
  Ibat et hirsutas ille videre feras:

LIBRORUM DISCREPANTIAE.

Tit. Propertii nautae mevan. umbri cynthia *G.*, Propertii Aurelii nautae poetae clarissimi Elegiarum liber primus. ad Tullum *r.*, Incipit Monobyblos Propertii Aurelii nautae *P.*, Incipit Propertius *N.*, Incipit Monobiblos Propertii. Aurelii. Naute ad Tullum foeliciter *Hb.*

Lib. primus. El. I, 1. Cinthia *Hb.* 3. Tunc *Hb.* 4. impoctis *Hb.* 5. castas docuit *H. V.* e̊idisse (*sic*) *Hb.* 6. vincere *M.* 7. totis-annis *H. Hb. V.* 8. Quom *R.* cogar *H.* 9. Minalion *G. N. P. H. V. D. M. Hb.*, Mimalion *r. a.* 10. Seviciam *N.* hysiados *G.*, yasidos *pr. m. Hb. N.*, hyasidos *R.* 11. Iam *H.* 12. hyrsutas *pr. m. N.*, irsutas *Hb.*

Ille etiam Hylaci percussus vulnere rami
Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.
Ergo velocem potuit domuisse puellam:
Tantum in amore preces et benefacta valent! —
In me tardus Amor non ullas cogitat artes,
Nec meminit notas, ut prius, ire vias.
At vos, deductae quibus est fallacia lunae
Et labor in magicis sacra piare focis,
En agedum dominae mentem convertite nostrae,
Et facite illa meo palleat ore magis.
Tunc ego crediderim vobis et sidera et amnes
Posse Cytaines ducere carminibus.
Aut vos, qui sero lapsum revocatis, amici,
Quaerite non sani pectoris auxilia.
Fortiter et ferrum, saevos patiemur et ignes,
Sit modo libertas, quae velit ira, loqui.
Ferte per extremas gentes, et ferte per undas,
Qua non ulla meum femina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus annuit aure,
Sitis et in tuto semper amore pares.
In me nostra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo vacuus tempore defit amor.
Hoc, moneo, vitate malum: sua quemque moretur
Cura, neque assueto mutet amore locum.
Quod si quis monitis tardas adverterit aures,
Heu referet quanto verba dolore mea!

13. psilli *N. D. V. M.*, psili *G. Hb. r.*, psilei *a.*, psyli *H.*, psillei *v. c. P.*, psillus *Perr.* vulnere] arbore *Hb.*, pondere *D.* 14. Sautius *r. Hb.* archadiis *N.* 17. nonnullas *Hb. H. V. M. a.*, non ullas *D.*, non nullas *N.* 19. 20. *Hb. omittit.* subductae *H. M.* 20. sachra *G.* 21. age dum *R.* 22. mea *m. pr. N.* placeat ire *Hb.* modo *r.* 23. nobis *M.* sydera *A. R.* 24. cythalinis *N. m. pr.*, cythainis *m. s.*, cytheinis *R*,, cithalinis *Hb.*, citeinis *a.*, cytalinis *V.*, citallinis *D.*, cytallinis *G.* 25. At *G.*, Et *N. R. A.* seros *r.* 28. illa *r.*, ire *V.* 29. et *om. G.* 30. nulla *V.* nouit (r above u) *D.* 31. annuet *r. a.*, annuit *H. V. M. D.* aura *f. P. Perr.* 33. noctes] voces *Hb.* 34. Ut *H. M.* desit *H. M. r. N. pr.* 35. vitare *H. M.* 36. a sueto *M.* 38. Seu *H.* refert *a.*

II.

Quid iuvat ornato procedere, vita, capillo
Et tenues Coa veste movere sinus?
Aut quid Orontea crines perfundere myrrha
Teque peregrinis vendere muneribus?
Naturaeque decus mercato perdere cultu,
Nec sinere in propriis membra nitere bonis?
Crede mihi, non ulla tuae est medicina figurae:
Nudus Amor formae non amat artificem.
Aspice, quos summittit humus formosa colores:
Ut veniant hederae sponte sua melius,
Surgat et in solis formosius arbutus antris,
Et sciat indociles currere lympha vias.
Litora nativis praelucent picta lapillis,
Et volucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic Leucippis succendit Castora Phoebe,
Pollucem cultu non Hilaira soror,
Non Idae et cupido quondam discordia Phoebo
Eueni patriis filia litoribus:
Nec Phrygium falso traxit candore maritum
Avecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium vulgo conquirere amantes:
Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc vereor ne sim tibi vilior istis:

II, 1. vincta *M.*, victa *Hb.* 2. choa *G. N. pr. Hb.* 4. oronthea *Gr. N. R. Hb.*, orontaea *P.* murra *N.*, mitra *Hb.* 5. peudere *G.* 7. tua est *N.* tuae-figurae est *a.* 9. quot *M.*, quod *r.* summittat *N. a. Hb.* colore *r.* 10. Et *omnes, praeter Perr.* 12. in dociles *r.* 13. persuadent *N. D. H. V. M. Hb.*, collucent *G.*, pellucent *a.* pacta *Hb.* 14. canant *H. D.* 15. phaebae *N.* 16. cultu] curru *D.* telaria *N. pr. m.*, ilaira *m. s.*, telaira *Hb.*, thelaira *G.*, thelayra *A. r.* 17. Nonida *r.*, ida *H. M. D. in marg.*, yda *Hb.*, Ide *P.* phaebo *N.* 18. Evenit *r. Hb.*, Et venit *N. pr. m.* 19. Non *G. V.* phrigium *Hb.* 20. Advecta *D. V.* ippodamia *N. pr. m.*, yppodamia *Hb.* 21. faties *N.* 22. appellaeis *N.* 23. acquirere *Hb.* 24. forma *s.* ampla pudicicia *Hb.* 25. nunc] non *N. sed a pr. m. corr.*

Uni si qua placet, culta puella sat est;
Cum tibi praesertim Phoebus sua carmina donet
Aoniamque libens Calliopea lyram,
Unica nec desit iucundis gratia verbis,
Omnia, quaeque Venus, quaeque Minerva probat.
His tu semper eris nostrae gratissima vitae,
Taedia dum miserae sint tibi luxuriae.

III.

Qualis Thesea iacuit cedente carina
Languida desertis Cnosia litoribus,
Qualis et accubuit primo Cepheia somno
Libera iam duris cotibus Andromede,
Nec minus assiduis Edonis fessa choreis
Qualis in herboso concidit Apidano:
Talis visa mihi mollem spirare quietem
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem vestigia Baccho,
Et quaterent sera nocte facem pueri.
Hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omnes,
Molliter impresso conor adire toro:
Et quamvis duplici correptum ardore iuberent
Hac Amor hac Liber, durus uterque deus,
Subiecto leviter positam temptare lacerto,
Osculaque admota sumere et arma manu,
Non tamen ausus eram dominae turbare quietem,
Expertae metuens iurgia saevitiae,
Sed sic intentis haerebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.

26. culta] una *Hb.* 27. Quom *D. H. R.* phebus *N.* 29. iocundis *G. N. V. Hb.*, iucundus *r.* verbis] dictis *V.* 31. nostra *r.* 32. misere *r.*

III, 2. gnosia *omnes, P. correxit.* 3. cephia *pr. m. N.*, cepheya *Hb.* 4. coctibus *Hb.* 5. aedonis *G. R. Hb.* 6. appidano *omnes praeter D.* 7. sperare *V. M. N. sed in margine eadem m. corr.* 9. suspiria *G.* bacho *N.* 11. nundum *N. Hb.*, mundum *r.* omnis *D.* 12. thoro *R. A.* 15. tentare *R. A.* 16. summe *M.* et *om. G.* 18. Ex parte *r.* seviciae *N.* 19. occellis *Hb.* 20. conibus *R.*

Et modo solvebam nostra de fronte corollas
Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus,
Et modo gaudebam lapsos formare capillos,
Nunc furtiva cavis poma dabam manibus,
Omniaque ingrato largibar munera somno,
Munera de prono saepe voluta sinu.
Et quotiens raro duxti suspiria motu,
Obstupui vano credulus auspicio,
Ne qua tibi insolitos portarent visa timores,
Neve quis invitam cogeret esse suam.
Donec diversas percurrens luna fenestras,
Luna moraturis sedula luminibus,
Compositos levibus radiis patefecit ocellos.
Sic ait, in molli fixa toro cubitum,
„Tandem te nostro referens iniuria lecto
Alterius clausis expulit e foribus?
Namque ubi longa meae consumpsti tempora noctis,
Languidus exactis, hei mihi, sideribus?
O utinam tales perducas, improbe, noctes,
Me miseram quales semper habere iubes!
Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
Rursus et Orpheae carmine, fessa, lyrae:
Interdum leviter mecum deserta querebar
Externo longas saepe in amore moras,
Dum me iucundis lapsam sopor impulit alis.
Illa fuit lacrimis ultima cura meis.“

IV.

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
Mutatum domina cogis abire mea?

21. corallas *R.* 24. Tunc *H.* canis *r. Hb.* 25. sompno *N.* 27. duxit *N. Hb. H. V. M. D.* 28. vino *M.* 29. sibi *V.* in solitos *r.* 30. inventam *G. r.* 31. praecurrens *N.* 34. thoro *N. et sic semper.* 37. consumpsi *M. Hb. r.*, consumpsisti *H.* 38. ex actis *Hb.* ei michi *N. et* michi *semper pr. m.* 41. purpureum *G.* 42. carmina *D.* 43. graviter *a.*, leviter *D. Perr.* 44. vias *G.* 45. iocundis *N. G. R. Hb.* lassam *D.* sapor *N. pr. m.* inpulit *G. R. N.*

Quid me non pateris vitae quodcumque sequetur
Hoc magis assueto ducere servitio?
Tu licet Antiopae formam Nycteidos et tu
Spartanae referas laudibus Hermionae,
Et quascumque tulit formosi temporis aetas:
Cynthia non illas nomen habere sinet:
Nedum, si levibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat.
Haec sed forma mei pars est extrema furoris:
Sunt maiora, quibus, Basse, perire iuvat,
Ingenuus color et multis decus artibus et quae
Gaudia sub tacita ducere veste libet:
Quo magis et nostros contendis solvere amores,
Hoc magis accepta fallit uterque fide.
Non impune feres. sciet haec insana puella,
Et tibi non tacitis vocibus hostis erit:
Nec tibi me post haec committet Cynthia, nec te
Quaeret: erit tanti criminis illa memor,
Et te circum omnes alias irata puellas
Differet: heu nullo limine carus eris.
Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
Et quicumque sacer, qualis, ubique, lapis.
Non ullo gravius tentatur Cynthia damno,
Quam sibi cum rapto cessat amore deus,
Praecipue nostri. maneat sic semper, adoro,
Nec quicquam ex illa quod querar inveniam.

IV, 3. quicunque *M.* 4. vivere *G. r. a.*, ducere *H. V. M. D. Perr. f. P.* 5. antiope *N.*, antiopes *D.* nicteidos *Hb.* 6. Spartane *R. G.* hermione *N. G.*, hermiones *H. D.* 7. fomosi *M.* 8. Cinthya *Hb. et sic fere semper.* sinit *r.*, sinat *N. P. Hb. a.*, sinet *H.* 9. Medum *r.* collacta *Hb.* 10. erat *Hb. pr. m.* 11. sed *om. M.* 13. color est *D.* 14. diçere *omnes.* 15. contempnis G. 16. fallis *V.*, fallis utrumque *M. Hb: correctura pr. m.* 17. sciat *G. V.* 19. posthac` *Perr.* nec te] posthec *N. sëd corr. pr. m.* 21. At *H.* omuis *R. D. H. V. Hb.*, omneis *a.* illata *G. r.* 22. Deferet *A. r.* 23. contempnet *N.* flectibus *Hb.* 25. temptatur *N.*, temtatur *Hb.* dampuo *Hb.* 28. quod *om. G.*

V.

Invide, tu tandem voces compesce molestas,
  Et sine nos cursu, quo sumus, ire pares.
Quid tibi vis, insane? meos sentire furores?
  Infelix, properas ultima nosse mala,
Et miser ignotos vestigia ferre per ignes,
  Et bibere e tota toxica Thessalia.
Non est illa vagis similis collata puellis:
  Molliter irasci non solet illa tibi.
Quod si forte tuis non est contraria votis,
  At tibi curarum milia quanta dabit!
Non tibi iam somnos, non illa relinquet ocellos:
  Illa feros animis alligat una viros.
Ah mea contemptus quotiens ad limina curres,
  Cum tibi singultu fortia verba cadent,
Et tremulus maestis orietur fletibus horror,
  Et timor informem ducet in ore notam,
Et quaecumque voles fugient tibi verba querenti,
  Nec poteris, qui sis aut ubi, nosse miser.
Tum grave servitium nostrae cogere puellae
  Discere, et exclusum quid sit abire domum:
Nec iam pallorem totiens mirabere nostrum,
  Aut cur sim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti:
  Nescit Amor priscis cedere imaginibus.
Quod si parva tuae dederis vestigia culpae,
  Quam cito de tanto nomine rumor eris!
Non ego tum potero solatia ferre roganti,

V, 4. nosce *M. Hb. r.* 6. e] et *N. sed a s. m. corr., item Hb.* tossica *D.* 7. magis *pr. m. Hb.* 9. Quid *V.* tuis] animis *Perr.,* ruis *N. pr. m. Hb. V.* votis] nostris *N. pr. m. Hb. V.* 10. Et *H.* quanta] multa *H.* 11. sompnos *N. et sic fere.* illa *om. H.* relinquat *G.* 12. ferox *D.* 13. Ha *H.* 14. Quom *R.* 15. tremulis moestus *G. R. a.,* tremulus moestis *D. H. V..M.* flectibus *Hb.* orror *Hb. G.* 16. tremor *G.* docet *Hb.* ora *G.* 18. quis *Hb.* ubi] tibi *M.* noscere *pr. m. Hb.* 20. Disere *G.,* Miscere *H.* exclausum *Hb.* 21. miserabere *H.* nostram *N. pr. m.* 22. sum *G.* 23. poterrit succurres *N. pr. m.* 24. credere *H. M.*

Cum mihi nulla mei sit medicina mali:
Sed pariter miseri socio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere sinu.
Quare, quid possit mea Cynthia, desine, Galle,
Quaerere: non impune illa rogata venit.

VI.

Non ego nunc Hadriae vereor mare noscere tecum,
Tulle, neque Aegaeo ducere vela salo,
Cum quo Rhipaeos possim conscendere montes,
Ulteriusque domos vadere Memnonias:
Sed me complexae remorantur verba puellae,
Mutatoque graves saepe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos esse relicta deos:
Illa meam mihi iam se denegat: illa minatur,
Quae solet irato tristis amica viro.
His ego non horam possum durare querelis:
Ah pereat, si quis lentus amare potest!
An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas
Atque Asiae veteres cernere divitias,
Ut mihi deducta faciat convicia puppi
Cynthia et insanis ora notet manibus,
Osculaque opposito dicat sibi debita vento,
Et nihil infido durius esse viro?
Tu patrui meritas conare anteire secures,
Et vetera oblitis iura refer sociis:
Nam tua non aetas umquam cessavit amori,

28. Quom *G.*, Tum *H.* 31. quod *pr. m. N.*

VI, 1. adriae *Hb.* teque *P.* 2. nec *D.* aegeo *Hb. R.*, aego *N.* 3. Cum coripeos *pr. N.*, Cum corripeos (*sic*) *Hb.*, C. coripheos *M.*, C. corcyreos *H.*, ripheos *R.*, riphaeos *a.* passim *Hb.* 4. Alteriusque *H.* mennonias *G.*, in aemonias *r. H. V.*, haemonias *D.* 6. dolore *V.* 7. argutat] acuit sub *Perr.* 9. negat *D.* illa] esse *G.* 11. querellis *G. r.* 12. amore *pr. m. N.* 14. noscere *G.* 15. fatiat cunvitia pupi *N.* 16. notat (e over a) *G.* 17. dedita *V. R. f.* debita *f. P.* 19. patri emeritas *Perr.* 20. sotiis *r.*, referre sonis *Perr.* 21. Iam *H.* nunquam *R. D.* nunquam *pr. m. Hb.* servivit *f. P. a.*, cessavit *V. M. H. Perr.*

Semper at armatae cura fuit patriae,
Et tibi non umquam nostros puer iste labores
Afferat et lacrimis omnia nota meis.
Me sine, quem semper voluit fortuna iacere,
Hanc animam extremae reddere nequitiae.
Multi longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoque terra tegat.
Non ego sum laudi, non natus idoneus armis:
Hanc me militiam fata subire volunt.
At tu, seu mollis qua tendit Ionia, seu qua
Lydia Pactoli tingit arata liquor,
Seu pedibus terras seu pontum carpere remis
Ibis, et accepti pars eris imperii,
Tum tibi si qua mei veniet non immemor hora,
Vivere me duro sidere certus eris.

VII.

Dum tibi Cadmeae dicuntur, Pontice, Thebae
Armaque fraternae tristia militiae,
Atque, ita sim felix, primo contendis Homero,
Sint modo fata tuis mollia carminibus,
Nos, ut consuemus, nostros agitamus amores,
Atque aliquid duram quaerimus in dominam:
Nec tantum ingenio, quantum servire dolori
Cogor et aetatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur vitae modus, haec mea fama est,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctae solum placuisse puellae,

22. at *N. R. Hb. a.*, *om. M.*, et *G. ut videtur et D.* 23. Ut *H.* nunquam *G.* 24. Adferat *N. Hb. sed corr. a pr. m. G. R.* vota *V.*, omnia nota *M.* 25. voluit semper *V.* 30. facta *M.* 32. cingit *Hb. R. Perr.* aratra *H. M. G. r.* 33. terra *r.* 34. etis (*sic*) *N.* 35. inmemor *N. R. G.*

VII, 1. ..um *G.*, Cum *R. a.*, Dum *D.* 2. ..rmaque *N. rubricatoris culpa.* 3. sim felix ita *pr. m. Hb.*, sim ita f. *idem m. s.* prisco *H.* 4. facta *M.* molia *Hb.* 6. divam *r.* 7. tamen *M.* saevire *r.* 9. Sic *H.* fama] vita *V.* 10. Hm *Hb.* 11. laudant *Hb.*, ludent *D.* docuisse *N. sed corr. pr. m.*

Pontico, et iniustas saepe tulisse minas:
Me legat assidue post haec neglectus amator,
Et prosint illi cognita nostra mala.
Te quoque si certo puer hic concusserit arcu,
Quod nolim nostros evoluisse deos,
Longe castra tibi, longe miser agmina septem
Flebis in aeterno surda iacere situ,
Et frustra cupies mollem componere versum,
Nec tibi subiiciet carmina serus Amor.
Tum me non humilem mirabere saepe poetam:
Tunc ego Romanis praeferar ingeniis,
Nec poterunt iuvenes nostro reticere sepulcro
„Ardoris nostri magne poeta iaces."
Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu:
Saepe venit magno fenore tardus Amor.

VIII.

„Tune igitur demens, nec te mea cura moratur?
An tibi sum gelida vilior Illyria,
Et tibi iam tanti, quicumque est, iste videtur,
Ut sine me vento quolibet ire velis?
Tune audire potes vesani murmura ponti?
Fortis et in dura nave iacere potes?
Tu pedibus teneris positas fulcire ruinas,
Tu potes insolitas, Cynthia, ferre nives?
O utinam hibernae duplicentur tempora brumae,
Et sit iners tardis navita Vergiliis,
Nec tibi Tyrrhena solvatur funis arena,
Neve inimica meas elevet aura preces,

12. et *om. M.* tullisse *Hb.* 13. assiduae *N. r.* neglectus *Hb.* 14. Ut *H.* prosunt *Hb.* 16. nollim *N.* eviolasse *G. N. r. a.*, evoluisse *Perr. f. P.* 19. cupiens *r.* 20. subiciet *G. R. A. Hb.* sevus *R.*, „sevus Pon." *Perr. f.*, serus *P.*, servus *G.*, verus *Hb.* 21. Tunc *G. R. a.*, Tum *D.*, Tu *Hb.* 24. taces *G.* 26. lentus *D.*

VIII, 2. hylliria *G.*, ilyria *Hb.* 7. sulcare *a.*, fulcire *H. M. D. Perr.* pruinas *a.*, ruinas *D. H. M.* 8. in solitas *r.* 9. lunae *V.* 10. vergaeliis *r.* 11. tyrrena *N.*, tyrena *Hb.* funis] puppis *Perr.* harena *N. Hb. G. R.* 12. aula *Hb.* praeces *N.*

Atque ego non videam tali sub sidere ventos,
Cum tibi provectas auferet unda rates,
Et me defixum vacua patietur in ora
Crudelem infesta saepe vocare manu!
Sed quocumque modo de me, periura, mereris,
Sit Galatea tuae non aliena viae,
Ut te, felici praevecta Ceraunia remo,
Accipiat placidis Oricos aequoribus.
Nam me non ullae poterunt corrumpere taedae,
Quin ego vita tuo limine vera querar:
Nec me deficiet nautas rogitare citatos
„Dicite, quo portu clausa puella mea est?“
Et dicam: „licet Autaricis considat in oris,
Et licet Eleis: illa futura mea est.““

Hic erit! hic iurata manet! rumpantur iniqui!
Vicimus! assiduas non tulit illa preces!
Falsa licet cupidus deponat gaudia livor:
Destitit ire novas Cynthia nostra vias.
Illi carus ego et per me carissima Roma
Dicitur, et sine me dulcia regna negat.
Illa vel angusto mecum requiescere lecto
Et quocumque modo maluit esse mea,
Quam sibi dotatae regnum vetus Hippodamiae,

13. tales subsidere *omnes praeter H.*, *qui habet*: tales sub sidere. 14. proiectas *G.* 15. patiatur *N. R. G. H. M. D.*, patiaris *a.* in aura *sed corr. pr. m. N.*, in hora *G. Hb. M.*, arena *a.*, in ora *H. D. Perr.* 17. quodcunque *N. R. Hb. D.* moreris *pr. m. N.* 18. galathea *N. R. Hb. A.* 19. provecta *G. H. V. D.*, per saeva *R.*, vectam per caerula *a.*, praevecta *M.* 20. placidos *Hb.*, planidis *G.* orythos *G.*, horythos *r.*, oryquos *N.*, opriquos (*sic*) *Hb.*, Orycos *V. H.* 21. thede *G.*, tedae *P. a.*, de te *N. Hb. D. H. M. r.* 22. lumine *N. D. V. M. r.* verba *omnes praeter H.*, *qui habet* dira. loquar *H. V.* 23. deficiat *Hb.*, defitiet *N.* 25. atraciis *N. G.***D. Hb.*, *sed punctis transpositio vocum* licet atraciis *notata*, a tratiis licet haec *R.*, „Autraciis *vetus ille codex*“ *P.*, atraciis licet haec *a.*, „Autrariis *v. c. vel* autariis“ *Perr.* hac *M.* 26. hyleis *G. Hb. H. M.*, hileis *N.*, heleis *R. a.*, helleis *D.*, isseis *Perr.* 27. erat *N.* 28. Vincimus *r.* tullit *Hb.*, tollit *r.* pteces *R.* ira *H.*

Et quas Elis opes ante pararat equis.
Quamvis magna daret, quamvis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit avara sinus.
Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obsequio.
Sunt igitur Musae, neque amanti tardus Apollo,
Quis ego fretus amo: Cynthia rara mea est.
Nunc mihi summa licet contingere sidera plantis:
Sive dies seu nox venerit, illa mea est,
Nec mihi rivalis certos subducit amores.
Ista meam norit gloria canitiem.

IX.

Dicebam tibi venturos, irrisor, amores,
Nec tibi perpetuo libera verba fore:
Ecce iaces supplexque venis ad iura puellae,
Et tibi nunc quaevis imperat empta modo.
Non me Chaoniae vincant in amore columbae
Dicere, quos iuvenes quaeque puella domet.
Me dolor et lacrimae merito fecere peritum:
Atque utinam posito dicar amore rudis!
Quid tibi nunc misero prodest grave dicere carmen
Aut Amphioniae moenia flere lyrae?
Plus in amore valet Mimnermi versus Homero:
Carmina mansuetus lenia quaerit Amor.
I quaeso et tristis istos compone libellos,
Et cane quod quaevis nosse puella velit.
Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
Insanus medio flumine quaeris aquam.

36. helis *Hb. R.*, elys *G.* pararet *H.* aquis *H.* 38. fregit *D.* amara *H. M.* 39. yndis *Hb.* 41. nec *D.* surdus *H.* 43. sysdera *r.* 44. sive nox *N. Hb.* 45. Nunc *D.* certos] summos *Hb.* subducit *N. Hb. D. H. V.*, subducet *R. G. A.* 46. Iam *Hb.*

IX, 3. iura] tuta *M.* 4. quevis *Hb.*, que vis *N.*, quovis *P. Perr.* 7. la^i^cime (*sic*) *N.* 10. amphoniae *a.* *operarum vitio*, amphioniae *D.* menia *N.* 11. minnermi *N.*, munerini *Hb.*, numerini *r.* homeri *V.*, hom^o^ *G.* 12. levia *N. Hb.* 13. tristeis *P.* depone *a.*, compone *H. V. M. Perr.* 14. E' *N.* 15. Quod *D.* 16. Insanis *sed corr. pr. m. N.* aquas *D.*

Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni:
  Haec est venturi prima favilla mali.
Tum magis Armenias cupies accedere tigres
  Et magis infernae vincula nosse rotae,
Quam pueri totiens arcum sentire medullis
  Et nihil iratae posse negare tuae.
Nullus Amor cuiquam facilis ita praebuit alas,
  Ut non alterna presserit ille manu.
Nec te decipiat, quod sit satis illa parata:
  Acrius illa subit, Pontice, si qua tua est;
Quippe, ubi non liceat vacuos seducere ocellos,
  Nec vigilare alio nomine, cedat Amor?
Qui non ante patet, donec manus attigit ossa.
  Quisquis es, assiduas ah fuge blanditias.
Illis et silices possunt et cedere quercus;
  Nedum tu possis, spiritus iste levis.
Quare, si pudor est, quam primum errata fatere:
  Dicere, quo pereas, saepe in amore levat.

X.

O iucunda quies, primo cum testis amori
  Affueram vestris conscius in lacrimis!
O noctem meminisse mihi iucunda voluptas,
  O quotiens votis illa vocanda meis,
Cum te complexa morientem, Galle, puella
  Vidimus, et longa ducere verba mora!
Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos
  Et mediis caelo Luna juberet equis,

17. igne *G.* 19. cupias *D.*, cuperes *Perr.* 20. noscere vincla *V.* 21. tociens *N.*, toties *A.* medulis *Hb.* 23. quoiquam *R.* faciles *N. Hb.*, facileis *A.* 24. illa *D.* munu *Hb.* 27. deducere *G.*, subducere *H. V. M. et sic Hb. m. s.* 28. alios *H.* cedit *Hb.* 29. manus] cutis *G.* 30. es] et *D.* aufuge *omnes.* 31. salices *V.* et possunt *R. A. Hb.*, et possint *N.* 32. Necdum *V. r.* ipse *Perr. P. V.* 33. fateri *Hb. r.* 34. iuvat *a.*, levat *H. V. M.*

X, 1. iocunda *G. N. R. Hb.* 3. iocunda *G. N. R. Hb.* 4. quoties *A.* 6. et] in *Perr.* longam-moram *G.* 7. lambentis (*sic*) *Hb.*, labenteis *P. A.*

Non tamen a vestro potui secedere lusu:
Tantus in alternis vocibus ardor erat.
Sed quoniam non es veritus concredere nobis,
Accipe commissae munera laetitiae.
Non solum vestros didici reticere dolores:
Est quiddam in nobis maius, amice, fide.
Possum ego diversos iterum coniungere amantes
Et dominae tardas possum aperire fores,
Et possum alterius curas sanare recentis,
Nec levis in verbis est medicina meis.
Cynthia me docuit semper quaecumque petenda
Quaeque cavenda forent: non nihil egit Amor.
Tu cave ne tristi cupias pugnare puellae,
Neve superba loqui, neve tacere diu:
Neu, si quid petiit, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro vano verba benigna cadant.
Irritata venit, quando contemnitur illa,
Nec meminit iustas ponere laesa minas:
At quo sis humilis magis et subiectus amori,
Hoc magis effecto saepe fruare bono.
Is poterit felix una remanere puella,
Qui numquam vacuo pectore liber erit.

XI.

Ecquid te mediis cessantem, Cynthia, Baiis,
Qua iacet Herculeis semita litoribus,
Et modo Thesproti mirantem subdita regno
Proxima Misenis aequora nobilibus

9. nostro *Hb.* seccedere *Hb.* luxu *Perr.* 10. alterius *Hb. r.* 11. concedere *G. N. r. Hb. D. V.* 12. leticiae *N.* 13. nostros *Hb. f.* calores *V.* (*Heins.*) 14. quidam *pr. N. pr. Hb.* 15. divisos *a.* coniuugere *r.* 16. tartas *N. sed corr. pr. m.* 17. recenteis *a.*, recentis *H. M.* 20. canenda *Hb.* eger *pr. m. Hb.*, aegit *r.* 25. irrita *r.* quoniam *D.* contempnitur *Hb.* 27. susceptus *V.* 29. Hic *Hb.* poterat *G. R.*

XI, 1. Et quid *N.* Cynthia] littora *G.* bais *N. Hb.* 2. Quae *H.* tacet *M.* emita *G.* 3. thesporti *Hb.*, tesporti *D.*, Tesponti *V.*, te spreti *R.* sudita *G.*, subita *r.* 4. missenis *r.* littoribus *G.*

Nostri cura subit memores ah ducere noctes?
  Ecquis in extremo restat amore locus?
An te nescio quis simulatis ignibus hostis
  Sustulit e nostris, Cynthia, carminibus?
Atque utinam mage te remis confisa minutis
  Parvula Lucrina cymba moretur aqua,
Aut teneat clausam tenui Teuthrantis in unda
  Alternae facilis cedere lympha manu,
Quam vacet alterius blandos audire susurros
  Molliter in tacito litore compositam,
Ut solet amoto labi custode puella
  Perfida, communes nec meminisse deos;
Non quia perspecta non es mihi cognita fama,
  Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
Ignosces igitur, si quid tibi triste libelli
  Attulerint nostri: culpa timoris erit.
An mihi nunc maior carae custodia matris
  Aut sine te vitae cura sit ulla meae?
Tu mihi sola domus, tu, Cynthia, sola parentes,
  Omnia tu nostrae tempora laetitiae.
Seu tristis veniam seu contra laetus amicis,
  Quicquid ero, dicam: „Cynthia causa fuit."
Tu modo quam primum corruptas desere Baias.
  Multis ista dabant litora dissidium,
Litora, quae fuerant castis inimica puellis.
  Ah pereant Baiae crimen amoris aquae!

5. adducere *N. R. A. Hb.*, aducere *G.* 6. Et quis *G. R. Hb.* 7. Antea. 11. teutantis *G. N. a.*, teutantis *D. R.*, tentatis *Perr.*, metantis *M.* 12. Alterna *G?* Alterne *M.*, Alternis *H.* facili *G.* credere *Hb.* 13. blandos] tenues *G. Perr.* 15. amota *N. D. r.* 16. metuisse *M.* 17. perfecta *R.* non] nos *D.* est *G. r. a.*, es *Perr. D. H.* 18. quod] quia *D.* per te *r.* 19. tibi *om. Hb.* 20. Attulerint *Hb.*, Attulerint nostri *N.* eris *a.*, erit *H. V. M.* 21. An mihi non *G. N. Hb. a. r.*, An mihi sit *Perr.*, Aut mihi sit *P.* 22. Haud *G.* culpa *G.* 23. tua *Hb.* 24. leticlae *N.* 27. corruptas *om. M.* 28. dabunt *N. G. R. Hb. a.*, dabant *V.* discidium *N.*, descidium *Hb.* 29. captis *M.*

XII.

Quid mihi desidiae non cessas fingere crimen,
Quod faciat nobis conscio amore moram?
Tam multa illa meo divisa est milia lecto,
Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano,
Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat.
Olim gratus eram: non illo tempore cuiquam
Contigit, ut simili posset amare fide.
Invidiae fuimus: num me deus obruit? an quae
Lecta Prometheis dividit herba iugis?
Non sum ego qui fueram: mutat via longa puellas:
Quantus in exiguo tempore fugit amor!
Nunc primum longas solus cognoscere noctes
Cogor et ipse meis auribus esse gravis.
Felix, qui potuit praesenti flere puellae:
Non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis;
Aut si despectus potuit mutare calores:
Sunt quoque translato gaudia servitio.
Mi neque amare aliam neque ab hac discedere fas est:
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

XIII.

Tu, quod saepe soles, nostro laetabere casu,
Galle, quod abrepto solus amore vacem.
At non ipse tuas imitabor, perfide, voces:
Fallere te numquam, Galle, puella velit.
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,

XII. *Cohaeret cum superiore in G. N. IIb. D. r.* 1. des. mihi *pr. m. IIb.* carmen *G. D.* 2. Quid *V.*, Et *G.* conscia roma *omnes.* 3. est e *Hb.* 4. vento-heridano *G.* 5. complexu *G.*, complexa *IIb.* 7. eram] iras *V.* quoiquam *R.* 8. possit *V.* fides *IIb.* 9. nunc *G?* ñ (*quod modo* non, *modo* nunc *significat*) *N.*, non *IIb. D. M.* an quae] unquam *D.*, atque *r.* 11. quae *r.* 15. elix *R.* 16. aspersis *om. G.* 17. cͣlores *N.*, colores *G. V.* 19. Me *G.* dissistere *N.*, desistere *D. IIb. Perr. f. P.*

XIII, 1. quod] quoque *V.* 2. arrepto *G.*, abrupto *H.* 3. immitabor *N.* 4. vellit *r.* 5. dereptis *G.* forma *G.*

Certus et in nullo quaeris amore moram,
Perditus in quadam tardis pallescere curis
Incipis et primo lapsus adire gradu.
Haec erit illarum contempti poena doloris,
Multarum miseras exiget una vices.
Haec tibi vulgares istos compescet amores,
Nec nova quaerendo semper amicus eris.
Haec ego non rumore malo, non augure doctus:
Vidi ego: me quaeso teste negare potes?
Vidi ego te toto vinctum languescere collo
Et flere iniectis, Galle, diu manibus,
Et cupere obtentis animam deponere labris,
Et quae deinde meus celat, amice, pudor.
Non ego complexus potui diducere vestros:
Tantus erat demens inter utrosque furor.
Non sic Haemonio Salmonida mixtus Enipeo
Taenarius facili pressit amore deus,
Nec sic caelestem flagrans amor Herculis Heben
Sensit in Oetaeis gaudia prima iugis.
Una dies omnis potuit praecurrere amantes:
Nam tibi non tepidas subdidit illa faces,
Nec tibi praeteritos passa est succedere fastus,
Nec sinet abduci: te tuus ardor aget.
Nec mirum, cum sit Iove digna et proxima Ledae,
Et Ledae e partu gratior una tribus

6. moram] viam *V.* 7. Queritis *pr. m. Hb.* palescere. 8. lassus *D. P. Perr. f.*, lapsus *P.* amare *P. Perr. f.*, adire *P.*, abire *H.* 9. Nec *D.*, Non *V.* contenti *a.*, contempti *D. V. H. M.* pena *N.* 10. exigit *R. a.*, exiget *D. H. V.* 11. Nec *G. r. Hb.* 13. ego *om. pr. N.* rubore *G.* augere *pr. m. N. et Hb.* 15. totum *D. M.* victum *R. f.*, vinctum *P.*, unctum *D.*, vatum *M. V.* 16. inlectis *N. M.*, illectis *D.*, in lectis *Hb.* 17. optatis *omnes.* verbis *omnes.* 18. qui *D.* caelat *a.*, celat *D.* amore *G.* 19. dedúcere *G. Hb. V. M.* 21. aemonio *omnes praeter Hb.* salamonida *G. N.*, salamonide *r.*, solamonida *Hb.* mistus *A.* enipheo *A.*, enapeo *Hb.* 22. Trenarius *G.*, Tremariis *r.* 24. inaetheis *Hb.*, oetheis *G. P.*, aethaeis *N.*, aetheis *r.*, acteis *supra scripto* oetheis *D.* 25. omnes *G.* (*non N.*) *Hb.*, omneis *a.* 26. ille *H.* 27. fastos *M.* 28. adduci *N. Hb.*, aduci *G.* agit *D.* 29. Laede *N.* 30. Ledae *omnes praeter H.*, *qui* Ledae e. una] ima.

Illa sit Inachiis et blandior heroinis,
Illa suis verbis cogat amare Iovem.
Tu vero, quoniam semel es periturus amore,
Utere: non alio limine dignus eras.
Quae tibi sit, felix quoniam novus incidit error:
Et quodcumque voles, una sit ista tibi.

XIV.

Tu licet abiectus Tiberina molliter unda
Lesbia Mentoreo vina bibas opere,
Et modo tam celeres mireris currere lintres
Et modo tam tardas funibus ire rates,
Et nemus omne satas intendat vertice silvas,
Urgetur quantis Caucasus arboribus:
Non tamen ista meo valeant contendere amori:
Nescit Amor magnis cedere divitiis.
Nam sive optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem,
Tum mihi Pactoli veniunt sub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma sub aequoribus:
Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges;
Quae maneant, dum me fata perire volent.
Nam quis divitiis adverso gaudet Amore?
Nulla mihi tristi praemia sint Venere!
Illa potest magnas heroum infringere vires,
Illa etiam duris mentibus esse dolor:
Illa neque Arabium metuit transcendere limen,
Nec timet ostrino, Tulle, subire toro,
Et miserum toto iuvenem versare cubili:

31. blandior et *Hb.* hieroinis *G.* 34. Urere *P. Perr.* lumine *G. R. f.*, limine *P.* 35. Tue tibi *G.* 36. quocunque *N. Hb. D. r.*, quo ... *M.*, quaecunque *H. V.*

XIV, 2. mentorio *Hb. a.*, mentoreo *D. V.* 3. lyntres *N. a. r.*, luntres *P.*, lintres *D.* 4. finibus *Hb.* 5. Ut *Hb.* incendat *D. r.* 6. quantus *V.* 7. contempnere *G.* 11. Tunc *R. a.*, Tum *R. H. V. M.* subiecta *Hb.* 13. spond. cess. *Hb. pr. m.* 14. volunt *G. V.* 15. Nunquis *G.* 16. sunt *G. r. a.*, sint *D. Perr.* 17. infrignere *G.*, fringere *M.* 18. Illam *operarum vitio a., delevit Heinsius* m. 21. cubilli *Hb.*

Quid relevant variis serica textilibus?
Quae mihi dum placata aderit, non ulla verebor
Regna nec Alcinoi munera despicere.

XV.

Saepe ego multa tuae levitatis dura timebam,
Hac tamen excepta, Cynthia, perfidia.
Aspice me quanto rapiat fortuna periclo:
Tu tamen in nostro lenta timore venis.
Et potes hesternos manibus componere crines
Et longa faciem quaerere desidia,
Nec minus Eois pectus variare lapillis,
Ut formosa novo quae parat ire viro.
At non sic Ithaci digressu mota Calypso
Desertis olim fleverat aequoribus:
Multos illa dies incomptis maesta capillis
Sederat iniusto multa locuta salo,
Et quamvis numquam posthaec visura, dolebat
Illa tamen longae conscia laetitiae.
Alphesiboea suos ulta est pro coniuge fratres,
Sanguinis et cari vincula rupit amor.
Nec sic Aesoniden rapientibus anxia ventis
Hypsipyle vacuo constitit in thalamo:
Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
Ut semel Haemonio tabuit hospitio.
Coniugis Euadne miseros elata per ignes

22. relevent *V. M.* varriis *r.* 23. illa *D.* 24. vel *N. Hb. a.*, nec *D.* alcioui *Hb.*, alcinoy *G.* dispicere *M.*

XV, 1. iura *G. M. f. P.*, „iura *et* dura *pro duritie*“ *Perr.*, damna *a.*, dura *H. V.* (*D?*) 2. Fac *N.* *errore rubricatoris.* paerfidia *r.* 4. furore *D. M.* 5. externos *G. R. A.*, „*leg.* hesternos“ *Heins.* 6. fatiem *N.* 7. aeois *R.* et chois *N.* 8. Et *Hb.* 9. At nunc *r.* ythaci *N.*, ithachi *Hb.* digressum *G.* chalipso *Hb.* 10. Deserte *M.* olim] quondam *H.* fluerat *r.* 12. Sed erat *r.* colo *M.* 13. posthac *R. a.*, posthoc *D.* 14. longe *r. a.*, longae *M. D.* leticiae *N.*, nequitiae *Perr.* 15. Alphisiboea *N. Hb. r.* ulcta *G.* 17. aesonidem *G. H. D. r.*, esonidem *Hb.* 18. 19. Hypsiphile *N.*, Hysiphyle *R.*, Hysiphile *G. Hb.* 19. nullo *M.* 20. aemonio *R. A.* hospicio *r.* 21. data *Hb.*

Occidit, Argivae fama pudicitiae.
Quarum nulla tuos potuit convertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis historia.
Desine iam revocare tuis periuria verbis,
Cynthia, et oblitos parce movere deos:
Audax, ah nimium nostro dolitura periclo,
Si quid forte tibi durius inciderit.
Nulla prius vasto labentur flumina ponto,
Annus et inversas duxerit ante vices,
Quam tua sub nostro mutetur pectore cura:
Sis quodcumque voles, non aliena tamen;
Quam mihi nae viles isti videantur ocelli,
Per quos saepe mihi credita perfidia est.
Hos tu iurabas, si quid mentita fuisses,
Ut tibi suppositis exciderent manibus:
Et contra magnum potes hos attollere solem,
Nec tremis admissae conscia nequitiae?
Quis te cogebat multos pallere colores
Et fletum invitis ducere luminibus?
Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes
„O nullis tutum credere blanditiis."

XVI.

Quae fueram magnis olim patefacta triumphis,
Ianua Tarpeiae nota pudicitiae,
Cuius inaurati celebrarunt limina currus
Captorum lacrimis humida supplicibus,
Nunc ego, nocturnis potorum saucia rixis,
Pulsata indignis saepe queror manibus,
Et mihi non desunt turpes pendere corollae

22. phama. 24. uti] ut́ *D.* hystoria *N.* 27. ȧha *Hb.*, é *M.* 29. Multa *G. N. R. Hb. A.* 30. Amnis *D. Hb. M.* 33. tibi *N. Hb. D. M. V.*, Quamve mihi *a.*, Quam tibi me *H.* ne *reliqui omnes*, nae *Perr.* (*vel adscripsit verus Perreius*), nae *P.* 34. multa *r.* mihi *om. r.* perfida *r.* 36. exciderint. 37. os *M.* attolere *G. r.* 38. admisce *r.* 39. Quid *M.* 40. imitis *Hb.* 41. Queis *a.*, Quis *M. V. H.* moriturus *pr. m. N.*

XVI, 2. pudititiae *Hb.*

Semper et exclusi signa iacere faces.
Nec possum infamis dominae defendere noctes,
Nobilis obscenis tradita carminibus —
Nec tamen illa suae revocatur parcere famae,
Turpior et saecli vivere luxuria —:
Has mihi ter gravibus cogor deflere querelis,
Supplicis ah! longis tristior excubiis.
Ille meos numquam patitur requiescere postes,
Arguta referens carmina blanditia.
„Ianua vel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
Cur numquam reserata meos admittis amores,
Nescia furtivas reddere mota preces?
Nullane finis erit nostro concessa dolori,
Tristis et in tepido limine somnus erit?
Me mediae noctes, me sidera prona iacentem,
Frigidaque Eoo me dolet aura gelu:
Tu sola humanos numquam miserata dolores
Respondes tacitis mutua cardinibus.
O utinam traiecta cava mea vocula rima
Percussas dominae vertat in auriculas!
Sit licet et saxo patientior illa Sicano,
Sit licet et ferro durior et chalybe:
Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
Surget et invitis spiritus in lacrimis.
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto:
At mea nocturno verba cadunt Zephyro.
Sed tu sola mei, tu maxima causa doloris,
Victa meis numquam, ianua, muneribus.
Te non ulla meae laesit petulantia linguae,

8. exclusis *G. N. r. a.*, exclusae-facis *Perr. f. P.* iacere] tenere *H. V.* 12. luxiria *N.* 13. Has inter *omnes.* querellis *R. G.* 14. a *N. G. R.*, a' *Hb. A.*, ah *H.* 17. paenitus *Hb.* 18. tam] iam *N.* noces *Perr.* 20. furtivis *D.* 22. Turpis *N. Hb. a.*, Tristis *Perr.* lumine *M.* sompnus *N.* 23. plena *N. R. Hb. A.* 24. aeoo *R.* 25. labores *H. M.* 26. carminibus *H.* 29. sycano *Hb.* 30. calibe *G. Hb.*, calybe *r.* 34. cadent *V.* zephiro *N.*

Quae solet irato dicere turba ioco,
Ut me tam longa raucum patiare querela
Sollicitas trivio pervigilare moras.
At tibi saepe novo deduxi carmina versu,
Osculaque impressis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quotiens verti me, perfida, postes,
Debitaque occultis vota tuli manibus!"
Haec ille et si quae miseri novistis amantes
Et matutinis obstrepit alitibus.
Sic ego nunc dominae vitiis et semper amantis
Fletibus aeterna differor invidia.

XVII.

Et merito, quoniam potui fugisse puellam!
Nunc ego desertas alloquor alcyonas.
Nec mihi Cassiope solidam visura carinam,
Omniaque ingrato litore vota cadunt.
Quin etiam absenti prosunt tibi, Cynthia, venti:
Aspice: quam saevas increpat aura minas!
Nullane placatae veniet fortuna procellae?
Haeccine parva meum funus arena teget?
Tu tamen in melius saevas converte querelas:
Sat tibi sit poenae nox et iniqua vada.
An poteris siccis mea fata opponere ocellis,
Ossaque nulla tuo nostra tenere sinu?
Ah pereat, quicumque rates et vela paravit
Primus et invito gurgite fecit iter.
Nonne fuit levius dominae pervincere mores

38. tota *G. N. Hb. H. V. M.*, verba *a.*, turba *D.* (*in marg. s. m.* tota) *P. Perr.* loco *omnes.* 39. querella *Hb.* 40. Solicitas *Hb.* 42. gradibus] manibus *H.* 44. ocultis *Hb.* tulli *Hb.* 45. Nec. 48. deferor *Hb. N. D.*

XVII, 2. altyonas *Hb.* 3. casiope *N.*, casyope *Hb.*, calliope *V. r.* solito *omnes.* carina *G.* est *addunt P. H. V. M.* 5. tibi *om. pr. N.* 6. scaevas *Hb. H.* increpet *Hb. V.* 7. Nullave *Hb.* 8. Hoccine *Hb.*, Hemne *G.* funas *pr. m. Hb.*, corpus *H.* 9. scaevas *H.* querellas *Hb.* 10. Sit *D.* 11. mea fata siccis *Hb.* reponere *A. N. P.* 12. nostra tuo nulla *G.* 15. levius *N. Hb. V. Perr.* amores *M. H.*

(Quamvis dura, tamen rara puella fuit),
Quam sic ignotis circumdata litora silvis
Cernere et optatos quaerere Tyndaridas?
Illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
Ultimus et posito staret amore lapis,
Illa meo caros donasset funere crines,
Molliter et tenera poneret ossa rosa:
Illa meum extremo clamasset pulvere nomen,
Ut mihi non ullo pondere terra foret.
At vos aequoreae formosa Doride natae,
Candida felici solvite vela choro:
Si quando vestras labens Amor attigit undas,
Mansuetis socio parcite litoribus.

XVIII.

Haec certe deserta loca et taciturna querenti,
Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre impune dolores,
Si modo sola queant saxa tenere fidem.
Unde tuos primum repetam, mea Cynthia, fastus?
Quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
Qui modo felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quae te mihi crimina mutant?
An nova tristitiae causa puella tuae?
Sic mihi te referas, levis, ut non altera nostro
Limine formosos intulit ulla pedes.
Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
Non ita saeva tamen venerit ira mea,
Ut tibi sim merito semper furor et tua flendo
Lumina deiectis turpia sint lacrimis.

17. circumdata *Hb.* 18. optatas *M.* 19. peperissent *M. H.* 23. murmere *H.* 24. Et *H.* pulvere *G.* 25. formosae *V.* 26. vota *G.* noto *a.*, choro *M.* 28. Mansuetus *r.* pandite *Hb.*

XVIII, 2. zephiri *N.* 3. ocultos *N.* inpune *N.* 4. tenere] movere *V. M.* 7. internumerabar *R.*, numerabar inter *Hb.* 9. carmina *omnes. Sed Perr.* crimina. 11. refferas *r.* lenis *D.* 12. intullit *Hb.* illa *pr. N. M.* 13. aspara *r.* 14. scaeva *H. V.* 16. delectis *N. Hb.*, deletis *G. H.*

An quia parva damus mutato signa calore,
Et nón ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, si quos habet arbor amores,
Fagus et Arcadio pinus amica deo.
Ah quotiens teneras resonant mea verba sub umbras,
Scribitur et vestris CYNTHIA corticibus!
An tua quod peperit nobis iniuria curas,
Quae solum tacitis cognita sunt foribus?
Omnia consuevi timidus perferre superbae
Iussa, neque arguto facta dolore queri.
Pro quo, divini Fontes, et frigida rupes
Et datur inculto tramite dura quies:
Et quodcumque meae possunt narrare querelae,
Cogor ad argutas dicere solus aves.
Sed qualiscumque es, resonent mihi CYNTHIA silvae,
Nec deserta tuo nomine saxa vacent.

XIX.

Non ego nunc tristes vereor, mea Cynthia, Manes,
Nec moror extremo debita fata rogo:
Sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
Hic timor est ipsis durior exequiis.
Non adeo leviter nostris puer haesit ocellis,
Ut meus oblito pulvis amore vacet.
Illic Phylacides iucundae coniugis heros
Non potuit caecis inmemor esse locis,
Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis
Thessalus antiquam venerat, umbra, domum.

17. colore *N. P. Hb. V. M.* 18. non nulla *Hb.* ora *G.* 19. ardor *G. H. V. r. Hb.* 20. amata *G. Hb. a.*, amica *Perr. H. M.* 22. nostris *Hb. M.* 25. timidis *H. M.* superbe *R.* 26. fata *H. M.*, ficta *Perr.* 29. narare *R.* 30. ad *om. M.*, et *H. r.* 31. es *om. G.* resonant *Hb. H. M.* tibi *R. a.*, mihi *D. Perr. V.* 32. Ne *G.* iacent *pr. N.*

XIX, 1. non tristos *pr. m. N.* 2. facta *M.* 3. caret *r.* tibi *H.* fumus *pr. m. Hb.* 5. noster *N. r. a. H. V. M. D.*, nostris *Perr.* occellis *pr. m. Hb.* haesit] exit *G.* 7. iuconde *Hb.* 10. Thessalus *G. N. r. Hb. H. M. D.*

Illic quicquid ero, semper tua dicar imago:
Traiicit et fati litora magnus amor.
Illic formosae veniant chorus heroinae,
Quas dedit Argivis Dardana praeda viris;
Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia, forma
Gratior, et Tellus hoc ita iusta sinat.
Quamvis te longae remorentur fata senectae,
Cara tamen lacrimis ossa futura meis.
Quae tu viva mea possis sentire favilla!
Tum mihi non ullo mors sit amara loco.
Quam vereor ne te contempto, Cynthia, busto
Abstrahat heu nostro pulvere iniquus Amor,
Cogat et invitam lacrimas siccare cadentes!
Flectitur assiduis certa puella minis.
Quare, dum licet, inter nos laetemur amantes:
Non satis est ullo tempore longus amor.

XX.

Hoc pro continuo te, Galle, monemus amore,
Id tibi ne vacuo defluat ex animo:
Saepe imprudenti fortuna occurrit amanti.
Crudelis Minyis dixerit Ascanius.
Est tibi non infra speciem, non nomine dispar,
Thiodamanteo proximus ardor Hylae:
Hunc tu, sive leges umbrosae flumina silvae,
Sive Aniena tuos tinxerit unda pedes,

11. dicit *r.* imagho *G.* 12. Traicit *N. R. Hb. a.*, Traiiciet *om.* et *D.* 13. veniat *D.* 15. fuerat *H.* 16. hoc] haec *D.* sonat *Hb.* 17. longae te *N.* facta *Hb.* 20. Tu *pr. N.*, Cum *H.*, Tunc *G.* rogo *H. M.* 21. contenta *M.* 22. Abstraat *N.* heu] e *G. N. Hb.*, e' *a.*, a *D. M. H. R.* 23. Cogar-invitas *H.*

XX, 1. Haec *M.* 2. defleat *H.* 3. decurrit *H. M.* 4. miniis *N. P.*, myniis *G.*, minius *r.*, minus *pr. m. Hb.*, minius *s. m.*, mimius *H.*, nimius *M.* dixerat *G. R. H. V. M.*, dux erit *a.*, dux erat *Perr.*, dixerit *D.* 5. Et *D.* specimen *H. M.* 6. Thyodamanteo *G.*, Thyodomantaeo *P.*, Therodamanteo *r. V.*, Therodomanteo (*sic*) *N.*, Thiodamantheo *a.*, Thermodonteo *D.* hilae *N.*, hylle *Hb.* arbor *r.* 7. Nunc *R. a.*, Hunc *D. Perr.* legis *r.* 8. amena *G. V.*, amoena *Hb.* tinxerat *H.*

Sive Gigantea spatiabere litoris ora,
Sive ubicumque vago fluminis hospitio,
Nympharum semper cupidis defende rapinis,
— Non minor Ausoniis est amor Adryasin —
Ne tibi sit — durum! — montes et frigida saxa,
Galle, neque experto semper adire lacus,
Quae miser ignotis error perpessus in oris
Herculis indomito fleverat Ascanio.
Namque ferunt olim Pagases navalibus Argo
Egressam longe Phasidos isse viam,
Et iam praeteritis labentem Athamantidos undis
Mysorum scopulis applicuisse ratem.
Hic manus heroum, placidis ut constitit oris,
Mollia composita litora fronde tegit.
At comes invicti iuvenis processerat ultra
Raram sepositi quaerere fontis aquam.
Hunc duo sectati fratres, Aquilonia proles,
Hunc super et Zetes, hunc super et Calais,
Oscula suspensis instabant carpere palmis,
Oscula et alterna ferre supina fuga.
Ille sub extrema pendens secluditur ala,
Et volucres ramo submovet insidias.
Iam Pandioniae cessit genus Orithyiae:

9. giganthea *Hb.* spatiaberis *G.* 10. vagi *V.* 11. cupidas-rapinas *N. R. Hb. A. sed transpositis vocibus*, cupidas semper. *Ordinem tamen servant D. H. M.*, o cupidis *Perr.* 12. Nec *Hb.* adriacis *G. N. Hb. D. V. M.*, hadriacis *R. f.*, in dryasin *P.*, in dryadis *a.*, adriahcis *H.*, ausonias e. a. et driadas *Perr.* 13. Nec *G. D.* sint *N. Hb. V.* duri *N. Hb. V.* turbida *Hb.* 14. nec *M.* expertos *omnes.* 15. horis *pr. m. Hb.* 17. fuerunt *pr. m.* pegase *G. N.*, pegasae *r. H. V. M. D.*, pagasae *a.*, pegases *Perr.* argon *G. N. r. A. Hb.* 18. longo *pr. m.*, longe *s. m. N.*, longae *M.* phassidos *Hb.* esse *G. H.* 19. lambentem *V.* athamandidos *Hb.* 20. scapulis *V.* 22. teget. 23. invitis iuvenis *r.*, unitti *Hb.* processerit *M.* 24. frontis *N. Hb. pr. m.* 26. zethes *G. a.*, Zetus *H. N.*, zethēs *pr. m. Hb.*, zethis *P.*, zethus *r.* 27. corpore *sed corr. a pr. m.*, carpaere *N.* 28. suppina *Hb.* 29. Illa *Hb.* se cluditur *Hb.*, subcluditur *D. H.*, subducitur *M.*, concluditur *r.* 30. volucrum *G.* summovet *H.* 31. cesset *N. R. Hb. A.* orithie *N.*, orythiae *r.*, orynthie *G.*, oriothie *Hb.*, orithyia *D.*

Ah dolor ibat Hylas, ibat, Hamadryasin.
Hic erat Arganthi Pege sub vertice montis
Grata domus Nymphis humida Thyniasin,
Quam supra nullae pendebant debita curaê
Roscida desertis poma sub arboribus,
Et circum irriguo surgebant lilia prato
Candida purpureis mixta papaveribus,
Quae modo decerpens tenero pueriliter ungui
Proposito florem praetulit officio,
Et modo formosis incumbens nescius undis
Errorem blandis tardat imaginibus.
Tandem haurire parat demissis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero,
Cuius ut accensae Dryades candore puellae
Miratae solitos destituere choros,
Prolapsum leviter facili traxere liquore:
Tum sonitum rapto corpore fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat responsa: sed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His, o Galle, tuos monitus servabis amores
Formosum Nymphis credere visus Hylan.

XXI.

Tu, qui consortem properas evadere casum,
Miles, ab Etruscis saucius aggeribus,

32. A *N.*, Ha *D. R.* hamadrias hinc *G.*, amadrias hinc *Hb. N. R. V.*, hamadryas hinc *a.*, hinc ibant (*sic*) *H.* 33. erat] erit *H. M.* arganthiphege *N.*, arganti phege *Hb. D. V.*, arganti phegae *R.*, arganti phlegre *G. a.*, argantonini *in margine P. Quod emendator Perr. scripserat, absciso margine evanuit.* subvertite *N.* 34. thyniason *G.*, thiniasin *N.*, thiniasim *Hb. M.*, Timasin *A. V.*, thimasini *D.*, tyniacis *a.*, thyniasin *Perr.* 35. nulli *a.*, nullae *D. H. V. M.* 36. Rosida *r. M.* 37. inriguo *P.*, irrigideo *G.* ponto. 38. mista *a.*, mixta *M.* 39. Quem *D. H. M.* 40. pertulit *G. M. H.* 42. tradit *Perr.* 43. aurire *r.* 45. Quovis *V.* adcensae *G.* 47. *f.* texere *P.* 49. illi *exp. a m. sec. altera* l *Hb.* 51. monitis *G. R. a.*, monitus *D. Perr.* 52. nimphis *N.* iussus *D.* hylam *R.*, hylam *a.*, hylan *D.*

XXI. *Cum superiore cohaeret in G. Hb. r.*

Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego sum vestrae proxima militiae.
Sic te servato, ut possint gaudere parentes,
Nec sóror acta tuis sentiat e lacrimis:
Gallum per medios ereptum Caesaris enses
Effugere ignotas non potuisse manus,
Et quaecumque super dispersa invenerit ossa
Montibus Etruscis, haec sciat esse mea.

XXII.

Qualis et unde genus, qui sint mihi, Tulle, Penates,
Quaeris pro nostra semper amicitia.
Si Perusina tibi patriae sunt nota sepulcra,
Italiae duris funera temporibus,
Cum Romana suos egit discordia cives
(Sit mihi praecipue, pulvis Etrusca, dolor:
Tu proiecta mei perpessa es membra propinqui,
Tu nullo miseri contegis ossa solo),
Proxima supposito contingens Umbria campo
Me genuit terris fertilis uberibus.

3. Qui *G. et pr. m. Hb.* limina *M.* 4. Par *V.* nostrae *V.* maxima *Perr.* 5. ut *del. P. lacuna in G.* 6. Ne *N. Hb. V.*, Haeo *P. a.*, *sed* Nec *D. M.* 9. quecunque (i supra e) *Hb.*, quicunque *a.*, quaecunque *D.* 10. sciet *M. Hb.* tua *sec. m. N.*

XXII, 1. Quaeris *H.* poenates *Hb.*, parentes *D.* 6. Sic *Hb. M.*, Tu *H.* praecipuae *N.* 7. propessa *Hb.* 8. Et *V.* 9. contignens *G.*

Finis primi libri Pro. Ṅav. in. secundus *G.* Propertii aurelij nautae liber primus explicit Secundus incipit feliciter *Hb.*

SEX. AURELII PROPERTII ELEGIARUM

LIBER SECUNDUS.

I.

Quaeritis, unde mihi totiens scribantur amores,
  Unde meus veniat mollis in ore liber.
Non haec Calliope, non haec mihi cantat Apollo:
  Ingenium nobis ipsa puella facit.
Sive illam Cois fulgentem incedere coccis,
  Hoc totum e Coa veste volumen erit:
Seu vidi ad frontem sparsos errare capillos,
  Gaudet laudatis ire superba comis:
Sive lyrae carmen digitis percussit eburnis,
  Miramur, facilis ut premat arte manus:
Seu cum poscentes somnum declinat ocellos,
  Invenio causas mille poeta novas:
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
  Tum vero longas condimus Iliadas:
Seu quicquid fecit sive est quodcumque locuta,
  Maxima de nihilo nascitur historia.
Quod mihi si tantum, Maecenas, fata dedissent,

Lib. secundus. El. I, 1. toties *P. a.*, tociens *N. r.* 2. molis *G.*, moris *N.* ora *sec. m. N. H. R. a.* 3. Non hoc *Hb.*, Non mihi *H. M. D. R.* caliope *Hb.* hoc *Hb.* 5. Sive togis illam *a.*, Sive illam chois *N. Hb. D. H. V. M.*, caeis *r.* cogis *G. N. D. H. V. M. Perr.* „*ita habet vetus is codex*“ *P.*, cois *a.*, togis *r.* 6. e' *N.* choa *N. Hb.*, caea *r.* 7. vidi] mihi *pr. m. N.* fontem *H.* sparsae *M.* 8. laudatis] lautis *M.* 9—12. *hoc ordine:* 11. 12. 9. 10. *in V.* 11. somnus *G. r.*, sompnum *N. Hb.* 14. Tunc *R. a.*, Tum *H. V. M.* illiadas *r. a.*, hyliadas *G.* conçedimus (*sic*) *Hb.* 15. loquuta *G.* 16. hystoria *N.* 17. Quid *r. a.*, Quod *H. V. M.* mecoenas *G. r.*, moecenas *A.* (*sic et* 73.) facta *pr. m. Hb.*

Ut possem heroas ducere in arma manus,
Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
Impositum, ut caeli Pelion esset iter,
Non veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
Xerxis et imperio bina coisse vada,
Regnave prima Remi, aut animos Carthaginis altae,
Cimbrorumque minas et benefacta Mari:
Bellaque resque tui memorarem Caesaris, et tu
Caesare sub magno cura secunda fores.
Nam quotiens Mutinam aut civilia busta Philippos
Aut canerem Siculae classica bella fugae,
Eversosque focos antiquae gentis Etruscae,
Aut Ptolemaeei litora capta Phari,
Aut canerem Cyprum et Nilum, cum tractus in urbem
Septem captivis debilis ibat aquis,
Aut regum auratis circumdata colla catenis,
Actiaque in Sacra currere rostra Via:
Te mea Musa illis semper contexeret armis,
Et sumpta et posita pace fidele caput.
Theseus infernis, superis testatur Achilles,
Hic Ixioniden, ille Menoetiaden.
Sed neque Phlegraeos Iovis Enceladique tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus,
Nec mea conveniunt duro praecordia versu
Caesaris in Phrygios condere nomen avos.

18. posses *M.* 20. Impositam *N. Hb.* ut] at *Hb.* peleon *Hb.* 21. Nec G. *N.* þgã (*sic*) *N.* 22. Xersis *G. N. Hb.*, Aersis *M.*, Persis *H.* choisse *Hb.*, cohisse *G.* 23. Regnane *Hb.* chartaginis *Hb.* 24. minae. 26. foret. 27. mutinem *G.* 29. fochos *Hb.* 30. Et *N. Hb.* ptolomenei *N. D.*, ptholomenei *Hb.*, ptholemaenei *r.*, pheolomēi *G.*, Ptolemaeeae *a.*, ptolemaeei *H. M.*, Ptholomaeaeae *P.* fari *D.* 31. caneret ciprum *Hb.*, canerem cyptum *N.*, Aegyptum *R. a.*, Cyprum *H. V. M.* (? *D.*) cum attractus *N.*, contractus *G. H. V.*, contactus *M.* 33. chatenis. 34. sana *H. V.* rastra *G.* 35. Contexerit *N. r. D. H. V. M.*, contexuit *G.*, contexeris *Hb.* armi *G.* 36. Te *G.* (*sic Lachm.?*) pacem *pr. m. N.* 37. achiles *Hb.* 38. isioniden *r.*, isionidem *D.*, ysyonidem *G.*, hysionidem *Hb.* meneciaden *N.*, meneatiden *Hb.*, meneciadem *G.* 39. flegreos *N. Hb.*, phelegereos *r.*, þhlegreos *P.* encheladique *Hb. a. s. m.* 40. augusto *H.* calimachus *Hb.* 41. praeconia *G.*

Navita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera, pastor oves,
Nos contra angusto versantes praelia lecto:
Qua pote quisque, in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori: laus altera, si datur uni
Posse frui: fruar o solus amore meo!
Si memini, solet illa leves culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi sunt tangenda novercae pocula Phaedrae,
Pocula privigno non nocitura suo,
Seu mihi Circaeo pereundum est gramine, sive
Colchis Colchiacis urat aena focis,
Una meos quoniam praedata est femina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores:
Solus amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon,
Phoenicis Chiron lumina Phillyrides,
Et deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patriis Androgeona focis,
Mysus et Haemonia iuvenis qua cuspide vulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus
Tantalea poterit tradere poma manu:
Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
Ne tenera assidua colla graventur aqua:
Idem Caucasia solvet de rupe Promethei
Brachia et a medio pectore pellet avem.

43. tauris] bovis *H.* 44. Et numerat *N.*, emunerat *pr. m. Hb.* 45. versamus *P. a.*, versantes *D. H. M.* 46. mea *D. r.* conteret *H.* 47. uno *G. N. Hb. V.* laus si datur altera vivo *R. et vetus codex P. Perr. D. H. M.* 48. o *om. D.* 51. sint tangenda *G. a. R.*, sunt *D. H. M.* 52. privignio *r.* 53. circeio *pr. m. Hb.* sanguine. 54. Cholchis *N.* 57. Omnis *G. H.* 59. philotetae *G.* cura *pr. m. N.* 60. phillirides *N.*, phylirides *G.*, philirides *R.* 61. cresis *G. R. Hb. a.*, cressis *D.*, craesis *N.* 62. patruis *H.*, patrius *Hb. pr. m.* 63. Missus *N. D. M.* hemonia *R.* 65. potuit *D. R.* 66. Tanthalea *Hb.* 67. ille idem *G. D.* impleverit *D.*, repleverat *H.* 69. caucasea *G. R. H.* prometheus *G.*

Quandocumque igitur vitam mea fata reposcent,
Et breve in exiguo marmore nomen ero,
Maecenas, nostrae pars invidiosa iuventae,
Et vitae et morti gloria iusta meae,
Si te forte meo ducet via proxima busto,
Esseda caelatis siste Britanna iugis,
Taliaque illacrimans mutae iace verba favillae:
„Huic misero fatum dura puella fuit.“

II.

Liber eram et vacuo meditabar vivere lecto:
At me composita pace fefellit Amor.
Cur haec in terris facies humana moratur?
Iuppiter, ignoro pristina furta tua.
Fulva coma est longaeque manus, et maxima toto
Corpore, et incedit vel Iove digna soror,
Aut cum Dulichias Pallas spatiatur ad aras,
Gorgonis anguiferae pectus operta comis,
Qualis et Ischomache, Lapithae genus, heroine,
Centauris medio grata rapina mero,
Mercurio et Sais fertur Boebeidos undis
Virgineum primo composuisse latus.
Cedite iam, divae, quas pastor viderat olim
Idaeis tunicas ponere verticibus.

71. mea] me *H.* 73. spes *N. R. A.* inviidosa *r.* 74. mortis *D. H.* 75. ducit *H.* 76. celatis *D.* britanda *G.* 77. illachrymans mute *r.* 78. *Hic versus novam elegiam orditur in N.*

II, 3. interris *R.* divina *Perr.* 4. ignoro *superscripto: vel* sco *m. s. N.*, *f.* ignosco *P.*, ignosco *a.*, ignoro *Perr. H. V. M.* fata *N.* 7. dulychias *D.*, bullichias *V.*, „munichias *al.*“ *Perr.* palias *r.* 8. angustae *D.*, anguiferre *Hb.* aperta *H.* 9. ischomacae *r.*, hyscomachae *G.*, hiscomachae *D.*, hischomache *Hb.*, hisconice *M.* lapite *G.*, lapithe *N.*, laphitae *r.*, laphite *Hb.*, laphytae *D.*, lapithum *v. c. Perr.*, laphitum *P.* gaenus *r.* heroinae *D. r.* 10. Centaurus *r.* 11. Mercurioque *a.*, Mercurio *H. M. D.* et om. *codd.* sanctis *r. H. M.*, sanctus *D.*, satis *G. N. Hb. V.* bebeidos *G.*, bobeidos *pr. m. N. D.*, bobeidas *Hb. r.*, baebeidos *a.*, boëbeidos *Perr.* 13. iam] etiam *N. Hb. D. H.* divaes *pr. m. Hb.* 14. tunicam *r. a.*, tunicas *D.*

Hanc utinam faciem nolit mutare senectus,
  Etsi Cumaeae saecula vatis aget.

III.

Qui nullam tibi dicebas iam posse nocere,
  Haesisti: cecidit spiritus ille tuus.
Vix unum potes, infelix, requiescere mensem,
  Et turpis de te iam liber alter erit.
Quaerebam, sicca si posset piscis arena
  Nec solitus ponto vivere torvus aper,
Aut ego si possem studiis vigilare severis:
  Differtur, numquam tollitur ullus amor.
Nec me tam facies, quamvis sit candida, cepit
  — Lilia non domina sint magis alba mea:
Ut Maeotica nix minio si certet Hibero,
  Utque rosae puro lacte natant folia —,
Nec de more comae per levia colla fluentes,
  Non oculi, geminae, sidera nostra, faces,
Nec si qua Arabio lucet bombyce puella
  — Non sum de nihilo blandus amator ego —,
Quantum quod posito formose saltat Iaccho,
  Egit ut euantes dux Ariadna choros,
Et quantum, Aeolio cum tentat carmina plectro,
  Par Aganippeae ludere docta lyrae,
Et sua cum antiquae committit scripta Corinnae,

15. noluit *G. pr. m. Hb.* 16. cumemae *G.*, cumeae *R.* agat *H. M.*

III, 1. nullum *omnes.* dicebam *M.* 3. potes infelix unum *D.* 5. possit *a.*, posset *D. M.*, possis *r.* harena *G. Hb.* 6. torvus] solus *H.* 7. vigiliare *pr. m. Hb.* serenis *H. V. M.* 8. nillus *Hb.* 9. 10. *om. G.* 9. quavis *N.* si *M.* caepit *N.* 10. ut sint *P. Perr. H.*, sunt *H. V. M.*, st *Hb.* 11. Et *r. a.*, Ut *D. H. Perr.* maeoticanix *N.*, nix maeotica *D.* certat *G.*, crescit *pr. m. Hb.* hybero *R.* 12. natent *V.*, natent *N.*, nactant *r.* 13. levia per *Hb.* fluentis *Hb.* 14. gemine *r.*, gemme *G.* 15. si quando araba *P. Perr.* bombice *G. R.*, bonbyce *N.* 17. quod] pro *D.* formosae *G. r. A.* iacheo *pr. m. N. pr. m. Hb.*, iacho *r.*, hyaccho *G.* 18. euhantes *N.*, euentes *pr. m. Hb.*, euhentes *s. m.* adriagna *pr. m. N.*, adriana *M.* 19. temptat *N.*, tentant *Hb.* 21. corynae *R.*, carinae *Hb.*

Carminaque Erinnes non putat aequa suis.
Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus
Ardidus argutum sternuit omen Amor?
Haec tibi contulerunt caelestia munera divi,
Haec tibi ne matrem forte dedisse putes.
Non non humani partus sunt talia dona:
Ista decem menses non peperere bona.
Gloria Romanis una es tu nata puellis:
Romana accumbes prima puella Iovi.
Nec semper nobiscum humana cubilia vises:
Post Helenam haec terris forma secunda redit.
Hac ego nunc mirer si flagret nostra iuventus?
Pulchrius hac fuerat, Troia, perire tibi.
Olim mirabar, quod tanti ad Pergama belli
Europae atque Asiae causa puella fuit:
Nunc, Pari, tu sapiens et tu, Menelae, fuisti,
Tu, quia poscebas, tu, quia lentus eras.
Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles:
Vel Priamo belli causa probanda fuit.
Si quis vult fama tabulas anteire vetustas,
Hic dominam exemplo ponat in arte meam:
Sive illam Hesperiis sive illam ostendet Eois,
Uret et Eoos, uret et Hesperios.

* * *

22. Carmina quae *G. N. R. Perr. V. M. D.* lyrnes *G.*, quivis *N. R. Perr. V. M. Hb. D.*, quamvis *H.* puta *G.* 23. Non *N. H. M.*, Nunc *V.* 24. Arduus *G.*, Aridus *Hb. a. r.*, Ardidus *D. v. c. Perr.*, Arridus *H. V. M.* stertuit *G. r. H. V. M.* omnis *r.* amor] avis *D.* 25. tibi *om. N.* coutulerint *N. D. M. Hb. r.*, cum tulerint *H.*, contuleraut *G.* 26. ne] me *H.* forte] stulta *Perr. f. P.* 27. sunt partus *R. a.*, partus sunt *H.*, pertus *Hb.*, parthus sint *G.* 30. accumbens *omnes corr. P.* 32. heleuem *G.* reddit *G. Hb.* 33. Hanc *P.*, Ah *r.* non *G. a.*, nuuc *Perr.*, nnnc *Hb.* miser *r.* 34. ah *r.* fuerit *G.* 35. quod] cur *G.* ad] in *a.*, ad *D. H. V. M.* 39. achiles *Hb.* 40. priāō (*sic*) *N. pr. m.*, *sed* priamus *a. s. m. sic et G. r. A. Hb.* foret *G.* 41. fama volet *G.* 42. arce *f. P. v. c. Perr.*, ante *N. G. R. Hb. a.* 43. experūs (*sic*) *G.* ostendat *G.*, ostendit *r. a.*, ostendet *D.*, ostendes *Hb.*

His saltem ut tenear iam finibus! ah mihi, si quis,
Acrius ut moriar, venerit alter amor!
Ac veluti primo taurus detrectat aratra,
Post venit assueto mollis ad arva iugo,
Sic primo iuvenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti post haec aequa et iniqua ferunt.
Turpia perpessus vates est vincla Melampus,
Cognitus Iphicli surripuisse boves;
Quem non lucra, magis Pero formosa coegit,
Mox Amythaonia nupta futura domo.

IV.

Multa prius dominae delicta queraris oportet,
Saepe roges aliquid, saepe repulsus eas,
Et saepe immeritos corrumpas dentibus ungues,
Et crepitum dubio suscitet ira pede.
Nequicquam perfusa meis unguenta capillis,
Ibat et expenso planta morata gradu.
Non hic herba valet, non hic nocturna Cytaeis,
Non Perimedeae gramina cocta manus.
Quippe ubi nec causas nec apertos cernimus ictus,
Unde tamen veniant tot mala caeca via est.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger,
Huic nullum caeli tempus et aura nocet:
Ambulat, et subito mirantur funus amici:
Sic est incautum, quicquid habetur amor.

45. saltem] precor *Perr. f. P.* nequis] *Perr. P.* 46. morior *M.* 47. Ut *M.* detractat *N. Hb. D. M.* aratro *N.* 50. perdomiti *D.* posthaec *om. D.*, post hac *G.* 51. est] et *H. M. D.* 52. yphicli *N. Hb.*, hyphicli *G. R.* subripuisse *G. N. R. a.*, surripuisse *M.* bovem. 53. Quae *D.* tunc *V.* phero *N. Hb. D.*, ferro *H.*, phaero *r.*, paero *P.* 54. amithaonia *N. Hb. a. R.*, amintaonia *G.*, amyctaonia *D.* nuta *V.*

IV, 3. inmeritos *N. G.* 4. strepitum *H.* 5. Nequiquam *N.*, Ne quisquam *Hb.* perfussa *Hb.* 7. nocitura *V.*, nocentia *G.* citeis *a.*, cytheis *N.*, cythueis *R.* 8. per medeae *codd. omnes.* 9. ibi *V. M.* carminis *pr. m. Hb.* 10. torta *G.*, certa *pr. m. D.* 13. subitum *G. Perr.* miramur *G.* 14. sinus *Hb.* in cantum *H.*

Nam cui non ego sum fallaci praemia vati?
Quae mea non decies somnia versat anus?
Hostis si quis erit nobis, amet ille puellas:
Gaudeat in puero, si quis amicus erit.
Tranquillo tuta descendis flumine cymba:
Quid tibi tam parvi litoris unda nocet?
Alter saepe uno mutat praecordia verbo,
Altera vix ipso sanguine mollis erit.

V.

Hoc verum est, tota te ferri, Cynthia, Roma,
Et non ignota vivere nequitia?
Haec merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas:
Et nobis aliquo, Cynthia, ventus erit.
Inveniam tamen e multis fallacibus unam,
Quae fieri nostro carmine nota velit,
Nec mihi tam duris insultet moribus, et te
Vellicet: heu sero flebis amata diu.
Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus:
Si dolor abfuerit, crede, redibit amor.
Non ita Carpathiae variant Aquilonibus undae,
Nec dubio nubes vertitur atra Noto,
Quam facile irati verbo mutantur amantes:
Dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, sed prima nocte, dolebis:
Omne in amore malum, si patiare, leve est.
At tu, per dominae Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
Verum etiam instanti laesa repugnat ovis.

15. Nam quoi ego non sum *G.* previa *G.* 17. si quid *V.* ipse *R. Hb. a.*, ille *Perr. H.* puellam. 18. Candeat. 19. descendit *G. R. a.*, descendis *D.* flumina *G.* 20. iam *P.* 22. mitis *G.*

V. *Cohaeret cum superiore pr. m. Hb.* 1. est] e. *Hb.* fieri *r.* 3. Haec *V.* spectare *Hb.* mi *G. Hb.* 4. aquilo *omnes.* 6. carmina *r.* 8. Vendicet *R. M. V.*, vindicet *Perr. H.* 10. abfuerit *R. a. fortasse G.*, affuerit *N. Hb.* 11. undae] un̄ (*sic*) *Hb.* 12. dubie *D.* notho *Hb. N.* 15. non *bis G.* 20. inflanti *N.*

Nec tibi periuro scindam de corpore vestem,
Nec mea praeclusas fregerit ira fores,
Nec tibi connexos iratus carpere crines
Nec duris ausim laedere pollicibus.
Rusticus haec aliquis tam turpia praelia quaerat,
Cuius non hederae circuiere caput.
Scribam igitur, quod non umquam tua deleat aetas,
„Cynthia forma potens, Cynthia verba levis."
Crede mihi, quamvis contemnas murmura famae,
Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit.

VI.

Non ita complebant Ephyreae Laidos aedes,
Ad cuius iacuit Graecia tota fores,
Turba Menandreae fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus lusit Erichthonius,
Nec, quae deletas potuit componere Thebas,
Phryne tam multis facta beata viris.
Quin etiam falsos fingis tibi saepe propinquos,
Oscula nec desunt qui tibi iure ferant.
Me iuvenum pictae facies, me nomina laedunt,
Me tener in cunis et sine voce puer:
Me laedit, si multa tibi dedit oscula mater,
Me soror et cum qua dormit amica simul:

21. periurae *D.* vestes *N. R.* 22. mea] que *G.* per clausas *D.* 23. conexos *N.*, commexos *M.*, contextos *Perr.* 25. aliquid *H.* 26. circuire *G.*, circumiere *N. r. Hb. A.* 27. quod *om. pr. m. Hb.* nunquam *G. pr. m. N.* deleverit *M.*, d$\overset{\text{e}}{\text{o}}$leat (*sic*) *N.* 28. formapotens *et* verbalevis *P.* $\overset{\text{sermo}}{\text{verba}}$ (*sic*) *D.* 29. contempnas *N.* munera *G.*

VI, 1. ephereae *N. Hb.*, *sed exp. tertia* e. laydos *Hb. N.* 2. fores] pedes *H. V. M.* 3. memorandae fuerant *D.* taydos *Hb.*, nicteidos *V.* olim] undis *D.* 4. Tanta] Turba *D.* ericthonius *N.*, erictonius *G. R. Hb.* 5. delectas *pr. G. N. Hb. V.* 6. Phyrne *A. G. N. r.*, Pirnae *pr. m. Hb.*, Phirne *s. m. Hb.* 7. Quum *r.* falso *G.* fingit *M.* 8. ne desint *D.* iure] rara *H. M.* ferunt *G.* 9. facies pictae *a.*, pictae facies *V.*, faties *N.* 11. ledet *N. Hb. R.*, laedet *a.*, laedit *H.*, laedes *D.* „sibi *et* dormit (12.) *Pius in Luc.* 14." *Perr.* simulata *Hb. pr. m.* dabit *N. R. A.* 12. „dormis *contra regulam*" *Perr. r.*

Omnia me laedunt: — timidus sum: ignosce timori: —
Et miser in tunica suspicor esse virum.
His olim, ut fama est, vitiis ad praelia ventum est:
His Troiana vides funera principiis.
Aspera Centauros eadem dementia iussit
Frangere in adversum pocula Pirithoum.
Cur exempla petam Graium? tu criminis auctor,
Nutritus duro, Romule, lacte lupae.
Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas:
Per te nunc Romae quidlibet audet Amor.
Felix Admeti coniunx et lectus Ulixis,
Et quaecumque viri femina limen amat.
Templa Pudicitiae quid opus statuisse puellis,
Si cuivis nuptae quidlibet esse licet?
Quae manus obscenas depinxit prima tabellas
Et posuit casta turpia visa domo,
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiaeque suae noluit esse rudes.
Ah gemat, in terris ista qui protulit arte
Iurgia sub tacita condita laetitia.
Non istis olim variabant tecta figuris:
Tum paries nullo crimine pictus erat.
Sed nunc immerito velavit aranea fanum,
Et mala desertos occupat herba deos.
Quos igitur tibi custodes, quae limina ponam,
Quae numquam supra pes inimicus eat?

13. ledent *N. Hb. R.*, laedent *r.*, laedunt *H.* furori *D.* 15. de-prelia *Hb.* est *om. V.* 16. principibus *G.* 17. ceutauros *r.* clementia *pr. m. Hb.* 18. perithoum *N. r.*, pyrithoum *Hb.* 19. Quin *H.*, Cui *Hb.*, Cumque *M.* extrema *G. M.* petas *D.* gravius *M.*, gravium *Hb.* 20. dura *M.* 22. qui[d]libet (*sic*) *G. r.*, quilibet *Hb. D. m.* 23. ameti *N. Hb.*, admoti *G.* ulyxis *G.*, ulyssis *R.*, ulysses *D.* 24. vici *r.*, feri *N. Hb. V. D.*, veni *M.* „*crasa vel*“ (*sic Heins.*) fori *H.* 26. cuius *r. H.*, quovis *V. Hb.* qui[d]libet (*sic*) *G.*, quodlibet *R.*, cuilibet *H. V. M.* 28. iussa *H. V.* 29. corrumpit *G. Hb. H. V.* 30. voluit *Hb.* 31. Ha *Hb.* iste *N.* protullit *Hb.* 34. Cum *R. a.*, Tum *Perr.* lumine *H.* 35. non *codd. omnes.* vitiavit *G.* 37. lumina *r.* 38. supra me pes, *sed exp.* me *G.*

Nam nihil invitae tristis custodia prodest:
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.
Nos uxor numquam, numquam me ducet amica:
Semper amica' mihi, semper et uxor eris.

VII.

Gavisa est certe sublatam Cynthia legem,
Qua quondam edicta flemus uterque diu,
Ni nos divideret. — Quamvis diducere amantes
Non queat invitos Iuppiter ipse duos.
At magnus Caesar. — Sed magnus Caesar in armis:
Devictae gentes nil in amore valent.
Nam citius paterer caput hoc discedere collo,
Quam possem nuptae perdere amore faces.
Aut ego transirem tua limina clausa maritus,
Respiciens udis prodita luminibus?
Ah mea tum qualis caneret tibi, Cynthia, somnos
Tibia, funesta tristior illa tuba!
Unde mihi patriis gnatos praebere triumphis?
Nullus de nostro sanguine miles erit.
Quod si vera meae comitarent castra puellae,
Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hibernos lata Borysthenidas.

39. nil *G.* prodet *V.* 41. Hos *r. M.*, Uxor me *a.*, *sed* Nos uxor *D. H. V.*

VII, 1. sub certe latam *Hb.*, sublata-lege *G.* 2. edita *Hb.* stemus *N. Hb. D. M. r.* 3. Qui *Hb.*, Quae *P. Perr.*, Quis *V.*, Si *H.* deducere *M.* amanteis *P. A.*, amantis *r.*, amantem *G.* 4. querit *H.* invictos *D.* 5. An *D.* 6. Seductae *H.* 7. discindere *G.*, debiscere *pr. m. Hb.* 8. more *N. Hb. D.*, in ore *H. M. r.*, amore *Perr. V.* 9. An *a.*, Aut *M. H. D.* transierem *pr. m. Hb.*, transierim *G.* clara *M.* 10. perdita *a. r.*, prodita *Perr. D. H. V. M.* 11. A *N.* qualeis *a.*, qualis *M.* tibi tybia *N.*, tibi tibia *Hb. D. H. V. M.* somnos] cantus *a.*, somnos *D. H. V. M.* 12. Tybia. 13. *initium elegiae G. N. r. D. H. V. M. Interducta lineola discrevit, tum vero adscripsit: „una in veteri cod.“ Perr. „una eademque elegia in antique codice.“ P.* 13. pateris *D.* gnatos *V.* 15. Et si *r.* comitarer *P. a. sed nostrum D. et Heinsiani tres.* 18. boristenidas *r. Hb. N.*, borystenidas *P.*, borestinidas *G.*

Tu mihi sola places: placeam tibi, Cynthia, solus.
Hic erit et patrio sanguine pluris amor.

VIII.

Eripitur nobis iam pridem cara puella,
Et tu me lacrimas fundere, amice, vetas!
Nullae sunt inimicitiae nisi amoris acerbae:
Ipsum me iugula, lenior hostis ero.
Possum ego in alterius positam spectare lacerto?
Nec mea dicetur, quae modo dicta mea est?
„Omnia vertuntur: certe vertuntur amores:
„Vinceris aut vincis: haec in amore rota est.
„Magni saepe duces, magni cecidere tyranni,
„Et Thebae steterunt, altaque Troia fuit.“
Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci!
Illa tamen numquam ferrea dixit: Amo.
Ergo tam multos nimium temerarius annos,
Improba, qui tulerim teque tuamque domum,
Ecquandone tibi liber sum visus? an usque
In nostrum iacies verba superba caput?
Sic igitur prima moriere aetate, Properti?
Sed morere, interitu gaudeat illa tuo,
Exagitet nostros Manes, sectetur et umbras,
Insultetque rogis, calcet et ossa mea.
Quid? non Antigones tumulo Boeotius Haemon
Corruit ipse suo saucius ense latus,
Et sua cum miserae permiscuit ossa puellae,
Qua sine Thebanam noluit ire domum?
Sed non effugies: mecum moriaris oportet:

19. placem *Hb.* 20. patriae *V.*

VIII, 1. Aripitur *G.* 3. Nullae inimicitiae sunt *D.* 4. levior *Hb. r.*, segnior *V.* 9. tyramni *Hb.* 10. steterant *omnes.* 12. dicit *D.* 13. iam *N. Hb. A. R.* 14. qui] quin *pr. m. N.* tullerim *Hb.* 15. Et quando ire *R. pr. G. a.*, Et quando ne *v. c. P. corr. G. v. c. Perr. M. Hb. D.*, quoniamne *H.* anusque *N. Hb. r.* 17. aetaete *Hb.* 18. Sed morte *G.* 19. in umbras *Hb.* 21. antigone *G. N. Hb. r. H. V.*, antigonae *M. D.* boetius *G. r. Hb.*, boecius *N.* 22. sancius *pr. m. Hb.* 23. cum] tam *G.* 25. effigies *pr. m. N.*, efficies *r. Hb. a.*, effugies *M. Perr.*

Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.
Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura:
Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
Cessare in tectis pertulit arma sua.
Viderat ille fugas, tractos in litore Achivos,
Fervere et Hectorea Dorica castra face,
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum et sparsas caede iacere comas,
Omnia formosam propter Briseida passus:
Tantus in erepto saevit amore dolor.
At postquam sera captiva est reddita poena,
Fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis.
Inferior multo cum sim vel matre vel armis,
Mirum, si de me iure triumphat Amor?

IX.

Iste quod est, ego saepe fui: sed fors et in hora
Hoc ipso eiecto carior alter erit.
Penelope poterat bis denos salva per annos
Vivere, tam multis femina digna procis:
Coniugium falsa poterat differre Minerva,
Nocturno solvens texta diurna dolo:
Visura et quamvis numquam speraret Ulixen,
Illum expectando facta remansit anus.
Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem
Candida vesana verberat ora manu,
Et dominum lavit maerens captiva cruentum,
Appositum fluviis in Simoenta vadis,

26. ferro eodem *N.* 29. coninge *R.*, coiuge *G.* 30. in-tectis *R.* 31. fuga *G. R. a.*, fugas *D. V.*, Phrygas *H.* littora *P.* 32. Ferre. 35. formosa *G.* *in fine add.* Achilles, *quod tamen iterum expunxit.* 36. erepito *pr. m. Hb.* sacra *V.*, seni *pr. m. Hb.* rectoita *pr. m. Hb.* 39. marte *G. N. A.*, in arte *R.*, matre *Perr.* „marte *vel* matre“ *P.*

IX, 1. fors et] forae *G.* in ora *D.* 2. electo *N. Hb. D. H.*, erepto *G. r.* 3. Penolope *R.* bissenos *G.* 6. tecta *r.* 7. ulyssem *R.* 8. annus. 11. moriens *D.* 12. Propositum *N. Perr.*, Oppositum *H.* in fluviis *H.*

Foedavitque comas, et tanti corpus Achilli
Maximaque in parva sustulit ossa manu,
Cum tibi nec Peleus aderat nec caerula mater,
Scyria nec viduo Deidamia viro.
Tunc igitur veris gaudebat Graecia natis:
Tunc etiam felix inter et arma pudor.
At tu non una potuisti nocte vacare,
Impia, non unum sola manere diem.
Quin etiam multo duxistis pocula risu:
Forsitan et de me verba fuere mala.
Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
Di faciant, isto capta fruare viro!
Haec mihi vota tuam propter suscepta salutem,
Cum capite hoc Stygiae iam poterentur aquae,
Et lectum flentes circum staremus amici?
Hic ubi tum, proh di, perfida, quisve fuit?
Quid si longinquos retinerer miles ad Indos,
Aut mea si staret navis in Oceano?
Sed vobis facile est, verba et componere fraudes:
Hoc unum didicit femina semper opus,
Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hiberno tam tremefacta Noto,
Quam cito feminea non constat foedus in ira,
Sive ea causa gravis, sive ea causa levis.
Nunc, quoniam ista tibi placuit sententia, cedam,
Tela, precor, pueri, promite acuta magis,
Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam:
Sanguis erit vobis maxima palma meus.

* * *

13. achilis *r.*, achillis *P. a.*, achilli *D.* 14. substulit *G.* 15. Quo. 16. Syria *r. V.* 17. viris *N. Hb.* castis *D. H. V. M. r.* gratia *G.* 21. duxisti *G. r. A.* luxu *P. a.*, *sed nostrum tuetur D. et Heinsiani.* 22. et risu de *V.* 24. Dii *Hb. N.* 25. Nec *G. r. D.* 27. circumstaremus *R. A.* 28. tibi *Perr.* tum *om. H.* prodii *R.*, pro dii *Hb.*, proh dii *N.* 29. longincos retineret *G.* 30. ooceano *N.* 31. nobis *G. pr. m. Hb.* 36. ea *om. M.* cā levis *Hb.* 37. ipsa *H.* 38. precor] quidem *Hb. D. M.* promitte *N.*, figite *a.*, promite *D. Perr. M.*, prompte *pr. m. Hb.* magis] manu. 40. nobis *G. r.* meis *r.*

Sidera sunt testes et matutina pruina
Et furtim misero ianua aperta mihi:
Te nihil in vita nobis acceptius umquam:
Nunc quoque eris, qnamvis sis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet vestigia lecto:
Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
Atque utinam, si forte pios eduximus annos,
Ille vir in medio fiat amore lapis!
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces.
Quam, mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam morte subire tua.

X.

Sed tempus lustrare aliis Helicona choreis,
Et campum Haemonio iam dare tempus equo.
Iam libet et fortes memorare ad praelia turmas,
Et Romana mei dicere castra ducis.
Quod si deficiant vires, audacia certe
Laus erit: in magnis et voluisse sat est.
Aetas prima canat Veneres, extrema tumultus:
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc volo subducto gravior procedere vultu,
Nunc aliam citharam me mea Musa docet.
Surge, anima, ex humili; iam carmine sumite vires,
Pierides: magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equitem post terga tueri
Parthorum, et Crassos se tenuisse dolet:
India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho,

42. Est *r.* 43. nobis] magis est *H.* 44. sis] sic *N.* 45. pone *r.* 47. pios] tuos *D.* 52. fugio *H.*

X, 1. 2. *in G. r. Hb. D. superiori carmini adhaerescunt, sed P. et m. s. Hb. interstitio diiunxit.* 1. Iam *a.*, Sed *H. M. D.*, ...d *V.* 2. hemonio *G.*, aemonio *r.* 5. deficient *D.* 6. noluisse *G.* 7. veteres *G.* 9. succedere *D. H. M. r.* cultu *G.* 10. Namque *H. M.*, Iamque *V.* citheram *G.* - 11. carmina *pr. m. Hb. D. H.* 13. eufrates *G.* 14. timuisse *s. m. Hb. H. M.*, metuisse *V.* 15. quis *G. N. Hb. D. H. V. r.*, Indicus o *Perr.* augustae *N.*

Et domus intactae te tremit Arabiae:
Et si qua extremis tellus se subtrahit oris,
Sentiat illa tuas post modo capta manus.
Haec ego castra sequar: vates tua castra canendo
Magnus ero: servent hunc mihi fata diem!
Ut caput in magnis ubi non est tangere signis,
Ponitur hic imos ante corona pedes,
Sic nos nunc, inopes laudis conscendere carmen,
Pauperibus sacris vilia tura damus.
Nondum etiam Ascraeos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lavit Amor.

XI.

Scribant de te alii vel sis ignota, licebit:
Laudet, qui sterili semina ponit humo.
Omnia, crede mihi, secum uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies:
Et tua transibit contemnens ossa viator,
Nec dicet: „Cinis hic docta puella fuit.“

XII.

Quicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
Nonne putes miras hunc habuisse manus?
Hic primum vidit sine sensu vivere amantes,
Et levibus curis magna perire bona.
Idem non frustra ventosas addidit alas,

16. E *r.* 17. subtrahat *G.* horis *N. Hb.* 18. Sentiet *P. a.*, *sed* sentiat *D. H. V. M.* post mihi *G.* capta] victa *a.*, *sed* capta *D. H. V. M.* 19. Nec *r.* 20. nunc *G.* 21. magnis ut non ů ē (*sic*) *Hb.* 22. hac *G. N. r. Hb.*, ac *D.* unos *V.* 23. nunc] non *H.* inipes *pr. m. N.* 25. Nundum *Hb.* aeciam *Hb.* ascreos etiam *N.* 26. termessi *Hb. s. m. et D.* flumina *H.*

XI, 1. Scribebant *M.* alii de te *Hb.* vel] ne *M.* ignoṛa (*sic*) *N.* 2. Ludet *N. R. Hb. a.*, Audet *H.*, Laudet *Perr. f. P.* 3. tecum *N. r. A.* 5. contempnens *N.* 6. hec *s. m. N.*, cuius haec *D.*

XII, 1. primus *G. R.* „*f.* puerum *v. c.*“ (*sic*) *P.* depinxit *H.* 2. hunc] h *pr. m. Hb.* 3. Is *a.*, Hic *D. H. M.*, is *s. m. Hb.* 5. ventosos *Hb.*

Fecit et humano corde volare deum;
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
Nostraque non ullis permanet aura locis.
Et merito hamatis manus est armata sagittis,
Et pharetra ex humero Cnosia utroque iacet;
Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
Nec quisquam ex illo vulnere sanus abit.
In me tela manent, manet et puerilis imago:
Sed certe pennas perdidit ille suas,
Evolat heu! nostro quoniam de pectore nusquam,
Assiduusque meo sanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum est siccis habitare medullis?
Si pudor est, alio traiice tela tua.
Intactos isto satius tentare veneno:
Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.
Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet
(Haec mea Musa levis gloria magna tua est),
Qui caput et digitos et lumina nigra puellae
Et canat ut soleant molliter ire pedes?

XIII.

Non tot Achaemeniis armatur Itura sagittis,
Spicula quot nostro pectore fixit Amor.

8. nonnullis *H. Hb. M.* 9. hamantis *N.*, amatis *pr. m. Hb.* armta *R.* 10. gnosia *N. Hb. r. A.* uterque *N.* sonat *a.*, *sed* iacet *D. H. V. M.* 11. quam] qua *H.*, non *G.* hostes *G.* 12. abit] erit *Hb. V.* 14. poeñas *Hb.*, poenas *M.* 15. heu] é *N. Hb.*, è *A.*, e *R. G.* (?) 17. tibi *om. G.* est *G.*, [est] et *N.*, *om. R. a.*, est *V.* si vis *G.* medulis *Hb.* 18. Si puer *N. R. Hb. A.* es *a.*, est *D. V. M.* traice *N. Hb. A. R.*, trahice *G.* puella tuo *pr. m. N. V. Hb. M.*, puella loco *m. s. N. D. H.*, tella tuo *R.*, „bella *vel* tela loco“ *Perr.* „Si pudor est: alio traiice bella tua, *ut puto*“ *P.* 19. istos *H.* saucius *Hb.*, potius *H.* temptare *G. N. Hb.* 20. vapulet *Hb.* 22. Neo *G. Hb. r.* 23. Quae *G. a.*, Quum *P.*, Qui *D. H. V. M.* 24. canit *G. R. a.*, *sed* canat *D. H. V. M. Perr.*

XIII, 1. achimeniis *N.*, achemeneis *G.*, tota achimeniis *Hb.* armantur *R. a.*, armatur *D. H. V. M.*, armatū (*sic*) *G.* etrusca *G. N. Hb. H. V. M. v. c. P. v. c. Perr.*, hetrusca *D. r.*, susa *a.* „Ityra *Pon.*“ *Perr.* sagiptis *G.*

Hic me tam graciles vetuit contemnere Musas,
Iussit et Ascraeum sic habitare nemus,
Non ut Pieriae quercus mea verba sequantur,
Aut possim Ismaria ducere valle feras,
Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu:
Tunc ego sim Inachio notior arte Lino.
Non ego sum formae tantum mirator honestae,
Nec si qua illustres femina iactat avos:
Me iuvet in gremio doctae legisse puellae,
Auribus et puris scripta probasse mea.
Haec ubi contigerint, populi confusa valeto
Fabula: nam domina iudice tutus ero.
Quae si forte bonas ad pacem verterit aures,
Possum inimicitias tunc ego ferre Iovis.
Quandocumque igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quae serves funeris acta mei.
Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,
Nec tuba sit fati vana querela mei,
Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.
Desit odoriferis ordo mihi lancibus: adsint
Plebei parvae funeris exequiae.
Sat mea sat magna est si tres sint pompa libelli,
Quos ego Persephonae maxima dona feram.
Tu vero nudum pectus lacerata sequeris,
Nec fueris nomen lassa vocare meum,
Osculaque in gelidis pones suprema labellis,
Cum dabitur Syrio munere plenus onyx.

3. gratiles *Hb.* contempnere *G.* 4. ascretum *Hb.* 6. hismaria *r.* *Hb.*, hismarias *N.*, in hismaria *G.* vale *Hb.* 7. stupescat *r.* *H.* *M.* 8. Tum sim ego *M.* Inacho *H.* 10. iactet *H.* *M.* 11. Nam *H.* iuvat *Hb.* *D.* *M.* docte *r.* 12. pueris *N.* *D.* *M.* *r.* *et pr.* *G.* dicta *H.*, scripta *H.* 13. contigerit *H.* 15. Quod *G.* *R.* *a.*, Quae *H.* *N.* *M.* 19. tunc] nuno *H.* 20. sit] sic *Hb.* 21. tum ex *H.* 22. actalico *Hb.* visa *D.* *H.* *M.* choro *Hb.* 24. obsequiae *G.*, obsequiae (*sic*) *N.* 25. Sat mea sit magna si *G.* *N.* *r.* *H.* *D.*, Sat sit magna mei si *P.* *a.*, Sat mea sat magna est *Perr.* sint] sit *M.* 26. Persephone *D.* 27. Tum *H.* nundum *r.* lacerta *r.* 29. Oscula quae *N.* supprema.

Deinde, ubi suppositus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat Manes parvula testa meos,
Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quae tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo sint versus: „Qui nunc iacet horrida pulvis,
Unius hic quondam servus Amoris erat.“
Nec minus haec nostri notescet fama sepulcri,
Quam fuerant Phthii busta cruenta viri.
Tu quoque si quando venies ad fata (memento
Hoc iter), ad lapides cana veni memores.
Interea cave sis nos aspernata sepultos:
Non nihil ad verum conscia terra sapit.

Atque utinam primis animam me ponere cunis
Iussisset quaevis de tribus una soror!
Nam quo tam dubiae servetur spiritus horae?
Nestoris est visus post tria saecla cinis.
Cui tam longaevae minuisset fata senectae
Gallicus Iliacis miles in aggeribus!
Non ille Antilochi vidisset corpus humari,
Diceret aut: „O mors, cur mihi sera venis?“
Tu tamen amisso non numquam flebis amico:
Fas est praeteritos semper amare viros.
Testis, cui niveum quondam percussit Adonim
Venantem Idalio vertice durus aper:
Illis formosum iacuisse paludibus, illuc
Diceris effusa tu Venus isse coma.

31. ubi] et *Hb.* cineres *G.* 33. abdita *Hb.* 34. tegit *pr. m. N.* 35. arida *v. c. P. a.*, horrida *D. H. M.* 36. Huius *Hb.*, Unus *N.* hac condam *M.* 37. Non *H. V. pr. m. Hb.*, *s. m.* Hoc. hoc tristi *G.* notescat *H.* 38. pytii *Hb.*, pythii *N.*, ph..tii *G.*, scythii *H.* 39. facta. 41. si *G.* 43. cu$\overset{n}{r}$is *N.*, curis *M.* 44. quamvis *Hb.* 45. servatur *P.* 46. tria] tua *M.* secla] tela *pr. m. N.* 47. Quis *codd. mss. omnes*, Si *a.* 48. Gallus in *H.* illiacis *r.* milles *Hb.* 49. ille *om. G.* anthilochi *Hb.* humati *r.*, humari *D. H. V. M.* 53. qui *libri omnes.* iuvenem *H.* adonem *G. N. r. D. M.*, Adonim *a.* 55. flevisse *a.*, iacuisse *D. v. c. Perr.*

Sed frustra mutos revocabis, Cynthia, Manes:
Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

XIV.

Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho est,
Cum caderent magnae Laomedontis opes,
Nec sic errore exacto laetatus Ulixes,
Cum tetigit carae litora Dulichiae,
Nec sic Electre, salvum cum aspexit Oresten,
Cuius falsa tenens fleverat ossa soror,
Nec sic incolumem Minois Thesea vidit,
Daedalium lino cum duce rexit iter,
Quanta ego praeterita collegi gaudia nocte:
Inmortalis ero, si altera talis erit.
At dum demissis supplex cervicibus ibam,
Dicebar sicco vilior esse lacu.
Nec mihi iam fastus opponere quaerit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
Atque utinam non tam sero mihi nota fuisset
Conditio! cineri nunc medicina datur.
Ante pedes caecis lucebat semita nobis:
Scilicet insano nemo in amore videt.
Hoc sensi prodesse magis: contemnite, amantes:
Sic hodie veniet, si qua negavit heri.
Pulsabant alii frustra dominamque vocabant:
Mecum habuit positum lenta puella caput.
Haec mihi devictis potior victoria Parthis,
Haec spolia, haec reges, haec mihi currus erunt.

58. qui *N. D.* minat loqui *pr. m. Hb.*

XIV. *Expuncta inscriptio a. Perr.* 1. est *om. R.* 2. magno *pr. m.* laoomedontis *G.*, laumedontis *Hb. H. V. M.* 3. ulysses *R. A.* 5. Non electra *G.*, Nec sic electra *a.*, electre *v. c. Perr.* suum salvum *G. a.*, suum *omittit D.* cum *om. H. V.* conspexit *H.*, vidit *G.* orestem *r.*, horestem *Hb.* 7. Non *V.* 8. Daedaleum *a.*, Daedalium *H. V.*, Dedalium *N.* 11. Aut, *sed abras.* u *N.* dimissis *G.* 16. Condito *N.*, Condicio *r. G.* 17. vobis *V.* 19. contennite *G.*, contempnite *N.* 20. Si qua hodie *D.* venit *r.* 24. teges *D.*

Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna,
Taleque sub nostro nomine carmen erit:
HAS PONO ANTE TUAS TIBI, DIVA, PROPERTIUS AEDES
EXUVIAS, TOTA NOCTE RECEPTUS AMANS.
Nunc ad te, mea lux, veniat mea litore navis
Servata! An mediis sidat onusta vadis?
Quod si forte aliqua nobis mutabere culpa,
Vestibulum iaceam mortuus ante tuum.

XV.

O me felicem! o nox mihi candida! et o tu
Lectule deliciis facte beate meis!
Quam multa apposita narramus verba lucerna,
Quantaque sublato lumine rixa fuit!
Nam modo nudatis mecum est luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
Illa meos somno lapsos patefecit ocellos
Ore suo, et dixit: „Siccine, lente, iaces?“
Quam vario amplexu mutamus brachia! quantum
Oscula sunt labris nostra morata tuis!
Non iuvat in caeco Venerem corrumpere motu:
Si nescis, oculi sunt in amore duces.
Ipse Paris nuda fertur periisse Lacaena,
Cum Menelaeo surgeret e thalamo:
Nudus et Endymion Phoebi cepisse sororem
Dicitur et nudae concubuisse deae.
Quod si pertendens animo vestita cubaris,
Scissa veste meas experiere manus:

25. damna *pr. m. Hb.* cytheraea *P.*, cytarea *G.* columpna *N.*, columnae *N.*, coloña *Hb.* 29. Hunc *G.* a te *Perr.* venit *G.*, veniet *N. r. a.*, veniat *V.* me *H.* littora *P. a.*, littore *D. H. V. M.* 30. an] in *D. H.* sudat *M.*, sistat honusta *G. D.*, honusta *N. Hb.* 31. Quae *G. r. D.*, Et *a.*, Quod *Perr. H. V. M.*

XV, 1. nox o *a.*, o nox *D. V.* 2. delitiis *P. a.* 3. Multa tecum *H.* 7. lapso *r.*, lassos *N. a.*, lapsos *Perr.* 8. Sic cine *Hb.* lecte *N. H.* vaces *M.* 10. labiis *D.* 14. menelao *N. pr. m. Hb.*, menelaaeo *P.* 15. endimion *R. N.* 17. pretendens *G.*, protendens *D.* cubares *G. N. Hb. r. D. H. V. M.* 18. Scixa — manus — meas *G.*

Atque utinam Romae nemo essèt dives, et ipse
Straminea posset dux habitare casa!
Numquam venales essent ad munus amicae,
Atque una fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes seiuncta cubaris,
Candida tam foedo brachia fusa viro,
Non quia peccaris, testor te, sed quia vulgo
Formosis levitas semper amica fuit.
Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,
Et subito felix nunc mea regna tenet.
Aspice, quid donis Eriphyla invenit amaris,
Arserit et quantis nupta Creusa malis.
Nullane sedabit nostros iniuria fletus?
An dolor hic vitiis nescit abesse tuis?
Tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri
Nec tetigit Campi, nec mea Musa iuvat.
At pudeat certe, pudeat; nisi forte, quod aiunt,
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modo qui fremitu complevit inani
Actia damnatis aequora militibus.
Hunc infamis amor versis dare terga carinis
Iussit et extremo quaerere in orbe fugam.
Caesaris haec virtus et gloria Caesaris haec est:
Illa, qua vicit, condidit arma manu.
Sed quascumque tibi vestes, quoscumque smaragdos
Quosve dedit flavo lumine chrysolithos,
Haec videam rapidas in vanum ferre procellas,
Quae tibi terra, velim, quae tibi fiat aqua.

19. ipso *H. M.* 20. posset *om. pr. m. Hb.* 21. amici *D.* 22. cara *G.*, coma *M.* domo] viro *H.* 23. sevincta *N. Hb.* cubares *R.* 24. fedo *N.* fixa *M.* 25. peccarim *omnes praeter P. Perr. a.* 26. lenitas *G.* 27. exclusis *G. r. Hb. D. M.*, exclusit *N.* 29. Accipe *M.* Eriphyle *a.*, Eriphyla *D. H.* amoris *M.*, amares *G.* 32. Et *Hb.* suis *N. R. Hb. A.* 34. campi *omiss. sed a pr. m. supra additum in N.* mensa *Hb. N. H. V. M.* 35. Ah *G. r. a.*, At *H. M.* nisi *om. H.* 37. flemitu *Hb.* 39. insanus *D. H. M.* 40. externo *una a. sed corr. omnes.* 43. quocunque *G. pr. m. Hb.* smaracdos *G.* 44. flavos *Hb. H. V.* chrisolithos *N.*, crisolitos *Hb.*, chrysolithus *M.* 45. vidam *G.* 46. fiet *omnes praeter V.*

Non semper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter et surda negligit aure preces.
Vidistis toto sonitus percurrere caelo,
Fulminaque aetheria desiluisse domo.
Non haec Pleiades faciunt neque aquosus Orion,
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit:
Periuras tunc ille solet punire puellas,
Deceptus quoniam flevit et ipse deus.
Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis,
Ut timeas, quotiens nubilus Auster erit.

XVII.

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,
Hoc erit infectas sanguine habere manus.
Horum ego sum vates, quotiens desertus amaras
Explevi noctes, fractus utroque toro.
Vel tu Tantalea moveare ad flumina sorte,
Ut liquor arenti fallat ab ore sitim,
Vel tu Sisyphios licet admirere labores,
Difficile ut toto monte volutet onus:
Durius in terris nihil est quod vivat amante,
Nec, modo si sapias, quod minus esse velis.
Quem modo felicem invidia admirante ferebant,
Nunc decimo admittor vix ego quoque die.
Nec iuvat in triviis sicca requiescere luna,
Aut per rimosas mittere verba fores.
Nunc iacere e duro corpus licet, impia, saxo,
Sumere et in nostras trita venena manus.

48. surda] simili *M.* 49. Vidistin *a.*, Vidistis *D. H. V. M.* 50. Fluminaque *Hb. H. M. r.* aetherea *R. N.*, etherea *Hb.* dissiluisse *G. D. H. M.* 51. peliades *Hb.* fatiunt *N.* neque] nec *D.* horion *G.* 52. ira *om. M.* 53. ille] ipse *H. M.* 54. flaevit *R.* 56. nubilis *r.*, nubibus *M.*

XVII. „*coniungit G. sed dubito*" *I. Schrader.* 1. Mentiris *V.* 5. tantalia *R.* 6. Vel *G. H. V. M.* 7. admirare *G.* 9. iuvat *r.* amantem *H.* 13—16. *Haec disticha in codd. omn. inverso ordine leguntur* 15. 16. 13. 14. 13. Nunc *sola a., refragantur libri mss.* iuvat] licet *omnes.* 14. periniosas *N.* 15. Nec *Perr.* e *om. G.* 16. tetra *Hb. P.*, tetia *r.* vena *r.* minus *pr. m. Hb.*

Quod quamvis ita sit, dominam mutare cavebo.
  Tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

XVIII.

„Assiduae multis odium peperere querelae:
  „Frangitur in tacito femina saepe viro.
„Si quid vidisti, semper vidisse negato:
  „Aut si quid doluit forte, dolere nega."
Quid si iam canis aetas mea candeat annis,
  Et faciat scissas languida ruga genas?
At non Tithoni spernens Aurora senectam
  Desertum Eoa passa iacere domo est.
Illum ad vicinos cum amplexa quiesceret Indos,
  Maturos iterum est questa redire dies.
Illum saepe suis decedens fovit in undis,
  Quam prius adiunctos sedula lavit equos.
Illa deos currum conscendens dixit iniquos,
  Invitum et terris praestitit officium;
Cui maiora senis Tithoni gaudia vivi
  Quam gravis amisso Memnone luctus erat.
Cum sene non puduit talem dormire puellam
  Et canae totiens oscula ferre comae:
At tu etiam iuvenem odisti me, perfida, cum sis
  Ipsa anus haud longa curva futura die.
Quin ego deminuo curam, quod saepe Cupido
  Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.

18. Cum *Hb.* tum *Hb. R.* in *om. Hb.*, ni *a.*, in me *D. H. V. M. Perr.*

XVIII, 1. Assidue *R.* 3. qnod *Hb.* vidistis *Hb.* 5. Quid mea si canis aetas canesceret annis *N. D.* me *G.* caneret *Hb. H. V. M.* 6. faceret *N. Hb. R. a.* 7. An *N. V. R.* non] nunc *Hb.* tythoni *N.*, thitoni (*sic et v.* 15.) *R.* serpens *pr. m. Hb.* 9—12. *Disticha haec vv.* 9. 10. *et* 11. 12. *inverso in codd. ordine leguntur.* 9. Illa *V.* a *M.* 10. iterum] verum *Hb.* 11. decedens] desertum *H.* ulnis *a. sed scripti omnes* undis, *Perr. tamen in a. nihil correxit.* 12. primum *G.* sedula adiunctos *Hb.*, adiuncto *D.* 13. excedens *G.* inequos (i) *N.* 14. ac *G.*, *om. V.* 15. Cum *R. a.*, Cui *D. Perr. H. M.*, Quae *V.* 18. ferre genae *G.* 19. me odisti *D.* 20. añus *Hb.* aut *N. M.* 21. diminuò *R. A.* 22. Hinc *pr. m. Hb.*, Nunc *V.* qui *V.*

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis et externo tincta nitore caput?
Ut natura dedit, sic omnis recta figura est:
Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi sub terris fiant mala multa puellae,
Quae mentita suas vertit inepta comas!
De me, mi certe poteris formosa videri:
Mi formosa satis, si modo saepe venis.
An si caeruleo quaedam sua tempora fuco
Tinxerit, idcirco caerula forma bona est?
Cum tibi nec frater nec sit tibi filius ullus,
Frater ego et tibi sim filius unus ego.
Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
Nec nimis ornata fronte sedere velis.
Credam ego narranti — noli committere — famae:
Et terram rumor transilit et maria.

XIX.

Etsi me invito discedis, Cynthia, Roma,
Laetor quod sine me devia rura coles.
Nullus erit castis iuvenis corruptor in agris,
Qui te blanditiis non sinat esse probam.
Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras,
Nec tibi clamatae somnus amarus erit.
Sola eris et solos spectabis, Cynthia, montes
Et pecus et fines pauperis agricolae.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi
Fanaque peccatis plurima causa tuis.

23. imitare] mutare *V.* 24. extremo *G. R. H. M.*, hesterno *Hb.* 25. tecta *R. H. M.* est *D. M.*, om. *R. a.* 26. belligicus *pr. m. Hb.* colore *Hb.* 29. Deme *Perr.*, De om. *V.* mihi *D. H. M. R.*, michi *N.* 31. suco *G.*, succo *V.* 32. bona forma est *r.* 34. et ego *R.* sum *N.* 35. Iste *Perr.* lectes *pr. m. Hb.* 36. sidere *M.*

XIX, 2. colis *G. N. P. a.*, coles *M.*, collis *r.* 3. casti — agri *Perr.* 4. sinet *V.* 5. nec *H.* ornetur *G.* 6. avarus *H.*, amatus *V.* 7. exspectabis *N.* 9. nulli] nudi *Hb.* 10. Famaque.

Illic assidue tauros spectabis arantes
Et vitem docta ponere falce comas,
Atque ibi rara feres inculto tura sacello,
Haedus ubi agrestis corruet ante focos,
Protinus et nuda choreas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modo tuta viro.
Ipse ego venabor. iam nunc me sacra Dianae
Suscipere et Veneri ponere vota iuvat.
Incipiam captare feras et reddere pinu
Cornua et audaces ipse monere canes;
Non tamen ut vastos ausim tentare leones
Aut celer agrestes cominus ire sues:
Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere et stricto figere avem calamo,
Qua formosa suo Clitumnus flumine luco
Integit, et niveos abluit unda boves.
Tu quotiens aliquid conabere, vita, memento
Venturum paucis me tibi Luciferis.
Sic me nec solae poterunt avertere silvae,
Nec vaga muscosis flumina fusa iugis,
Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua:
Absenti nemo non nocuisse velit.

XX.

Quid fles abducta gravius Briseide? quid fles
Anxia captiva tristius Andromacha?
Quidve mea de fraude deos, insana, fatigas?
Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?

11. assadue *pr. m. Hb.* spectatis *Hb.* 13. rara (tu) (*sic*) *N.*, rure *pr. m. Hb.* fides *r.* 14. ibi *V.* agristis *pr. m. Hb.* corruat *P.* 16. extremo *r.* 17. me nunc *H.* 19. pinnu *r.*, pini *Hb. D.* 20. movere *H. V. M. R. Hb.* 21. temptare *N.*, temerare *G.* 22. quominus *Hb.* 23. sit] si *Hb.* moles *Hb.* 24. aves *G.* 25. sua *r. A.* clituntus *N.*, clitūntis (*sic*) *Hb.* luco] borco *Hb.* 26. pedes *V.* 29. Sic ne te *pr. m.*, ne me *s. m. Hb.* solet potuerunt *G.* 30. fuscosis *Hb.* 32. ne *G. R.*, me *M.*

XX, 1. Quod *pr. m. Hb.* gravis *pr. m. N.* 3. deos] meos *Hb.* 4. cecinisse *M.*

Non tam nocturna volucris funesta querela
  Attica Cecropiis obstrepit in foliis,
Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
  Sollicito lacrimas defluit a Sipylo.
Me licet aeratis astringant brachia nodis,
  Sint mea vel Danaes condita membra domo:
In te ego et aeratas rumpam, mea vita, catenas,
  Ferratam Danaes transiliamque domum.
De te quodcumque ad surdas mihi dicitur aures:
  Tu modo ne dubita de gravitate mea.
Ossa tibi iuro per matris et ossa parentis,
  — Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis! —
Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras:
  Ambos una fides auferet, una dies.
Quod si nec nomen nec me tua forma teneret,
  Posset servitium mite tenere tuum.
Septima iam plenae deducitur orbita lunae,
  Cum de me et de te compita nulla tacent:
Interea nobis non numquam ianua mollis,
  Non numquam lecti copia facta tui.
Nec mihi muneribus nox ulla est empta beatis:
  Quicquid eram, hoc animi gratia magna tui.
Cum te tam multi peterent, tu me una petisti:
  Possum ego naturae non meminisse tuae?
Tum me vel tragicae vexetis Erinnyes, et me
  Inferno damnes, Aeace, iudicio,

5. querella *Hb.* 6. Actica *Hb.* cycropiis *Hb.* 7. Non *V.*, om. *H.* niobae *r. M.* superbae *G. r. D.*, superbe *N. Hb. H. V.* 8. Solitio *pr. m. Hb.* lacrimans *Hb. P. a.*, lacrimas *M.* asiphilo *G.*, asyphilo *N. R. Hb.* 9. aerratis *Hb.* abstringant *Hb.*, astingant *r.* 10. Sunt *M.* vel] nec *M.* danes *G. N.*, dānes *r. D.* modo *G. V.* 11. ego ferratas *Hb. V.* 12. dañes *D.*, damnaes *Hb.* trasiliamque *R. M.*, stasiliamque *G. N.*, stasyliamque *Hb.* 13. absurdas miseri dicatur in aures *G.* 15. matris] patris *H.* 16. falso *pr. m. N.* heu om. *G.* mihi sit *Hb.* 19. Quid *V.* 20. Possem *V.* 21. plene *Hb.* 23. non unquam *N. Hb.* 24. non unquam *N.* fata *pr. m. Hb.* 25. illa *Hb.* 27. te] me *pr. m. Hb.* tam] iam *V.* 29. Tuuc *a.*, Tum *Perr. V.* erinies *N.*, erinnydes *R.*, erynnides *G.*, erines ne me *Hb.*

Atque inter Tityi volucres mea poena vagetur,
Tumque ego Sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis:
Ultima talis erit quae mea prima fides.
Hoc mihi perpetuo ius est, quod solus amator
Nec cito desisto, nec temere incipio.

XXI.

Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho ne sit amica Venus!
Sed tibi iam videor Dodona verior augur?
Uxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere. nihil pudet? aspice, cantat
Liber: tu nimium credula sola iaces.
Et nunc inter eos tu sermo es: te ille superbus
Dicit se invito saepe fuisse domi.
Dispeream, si quicquam aliud quam gloria de te
Quaeritur: has laudes ille maritus habet.
Colchida sic hospes quondam decepit Iason:
Eiecta est, tenuit namque Creusa domum.
Sic a Dulichio iuvene est elusa Calypso:
Vidit amatorem pandere vela suum.
Ah nimium faciles aurem praebere puellae,
Discite desertae non temere esse bonae.
Huic quoque, qui restat, iam pridem quaeritur alter:
Experta in primo, stulta, cavere potes.
Nos quocumque loco, nos omni tempore tecum
Sive aegra pariter sive valente sumus.

31. titii *R.*, tycii *N.* pena *N.*, penna *a.*, poena *H.*, me penna *r.* 32. sysipheo *N.*, bysipheo *pr. m. Hb.* 35. 36. *om. G.*

XXI, 1. Ha *H.*, An *G.* 2. non *a.*, ne *H. V. M.* 3. Dodonae *a.*, Dodona *D. H. M.* 5. Ter *M.* perire *r.* 7. te *om. Hb.* 8. Dicet *H. V.* 10. martitus. 11. Iasum *V.* 12. tenuis *N. Hb. D. H. V. M. R.* crusa *pr. m. Hb.* domo *N. Hb. R. H. V. M.* 13. adulichio *R. Hb.* delusa *G.* 14. vella *Hb.* 15. Ha *Hb.* 17. Hinc *G.* 18. stulta] tuta *H.* potest *r. a.*, potes *D. H. V. M.* 20. ergra *Hb.*

XXII.

Scis here mi multas pariter placuisse puellas:
  Scis mihi, Demophoon, multa venire mala.
Nulla meis frustra lustrantur compita plantis.
  O nimis exitio nata theatra meo!
Sive aliquis molli diducit candida gestu
  Brachia seu varios incinit ore modos:
Interea nostri quaerunt sibi vulnus ocelli,
  Candida non tecto pectore si qua sedet,
Sive vagi crines puris in frontibus errant,
  Indica quos medio vertice gemma tenet.
Quae si forte aliquid vultu mihi dura negarat,
  Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quaeris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnes.
  Quod quaeris: QUARE non habet ullus amor.
Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris
  Et Phrygis insanos caeditur ad numeros?
Unicuique dedit vitium natura creato:
  Mi fortuna aliquid semper amare dedit.
Me licet et Thamyrae cantoris fata sequantur,
  Numquam ad formosas, invide, caecus ero.
Sed tibi si exiles videor tenuatus in artus,
  Falleris: haud umquam est culta labore Venus.
Percontere licet: saepe est experta puella
  Officium tota nocte valere meum.
Iuppiter Alcmenae geminas requieverat Arctos,

XXII, 1. heremi G. N. r. Hb., herenni D. 2. demophon (sic et v. 13.) Hb. mala] bona H. 3. Nulla mihi r. 4. Omnis pr. m. Hb., Omnia in v. c. P. Perr. in exitio pr. m. G. 5. deducit omnes. 6. inicit M., iniicit H. V., concinit v. c. P. 9. 10. om. G. 10. teget H. 11. aliquis Hb. dura] illa H. V. negarit a., negarat H. V. M., negaret r. 12. calebat G. 13. mollis et amens G. 14. Quid P. 15. sua] sibi M. 16. creditur H., queritur M. 18. Me a., Mi D. H. V. M. 19. thamire N., thamyce G. 20. Namq; Hb. secus cho Hb. 21. exilles Hb. tennatus Hb. 22. haut N. nunquam Hb. 23. Perconctere P., Percuntere G. Hb., Percunctere N. 25. alcmene N., alchmene P., alchmeneae r., alcimenae Hb. geminos M., gemmas Hb. acquieverat D., requieverit H. V., requiverat r. arthos Hb., artus M.

Et caelum noctu bis sine rege fuit:
Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.
Nullus amor vires eripit ipse suas.
Quid? cum e complexu Briseidos iret Achilles,
Num fugere minus Thessala tela Phryges?
Quid? ferus Andromachae e lecto cum surgeret Hector,
Bella Mycenaeae non timuere rates?
Ille vel hic classes poterat vel perdere muros.
Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
Aspice uti caelo modo sol modo luna ministret:
Sic etiam nobis una puella parum est.
Altera me cupidis teneat foveatque lacertis,
Altera si quando non sinit esse locum,
Aut si forte irata meo sit facta ministro,
Ut sciat esse aliam, quae velit esse mea.
Nam melius duo defendunt retinacula navim,
Tutius et geminos anxia mater alit.
„Aut, si es dura, nega: sin es non dura, venito.
„Quid iuvat et nullo ponere verba loco?"
Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti,
Speranti subito si qua venire negat.
Quanta illum toto versant suspiria lecto,
Cum recipi, quem non noverit, ille putat,
Et rursus puerum quaerendo audita fatigat,
Quem, quae scire timet, quaerere plura iubet.

27. flumina *M.* 29. achiles *Hb.* 30. Non *N. H.* thessela *G.* terra *H.* fruges *pr. m. Hb.*, friges *N.* 31. e *omitt. omnes.* lecto consurgeret *N. r.* 32. Vella *H.* timure *Hb.*, tenuere *M.* 33. poterant *N.* 34. pellides *G.* ero *G.* 35. ut *H.* cello *Hb.* ministrat *V.*, ministros *pr. m. Hb.* 38. est *ante* non *add. R. a.*, *om. D. H. M.* sinat *G. R. a.*, sinit *D. M.* 40. Vel *G.* 41. defendunt *om. H.* navem *R. a.*, navim *H.* 43. *interstitio seiunxit P.* si non es *M.* 44. in *P.*, et *G. N. Hb. D. H. V. M.* pondere verba loqui *a.*, *correxerunt omnes.* 46. Spectanti *G.* venire] negare *H.* 48. Cur *G. N. Hb. a.*, Cui *r. H.*, Quom *D.* quem] quae *N. Hb. r.*, qua *H. V.*, cum *a.* voverit *D.* illa *corr. s. m. Hb. a.*, ille *D.* vetat *N. Hb. a. r.*, negat *H.* 49. rursum *r. a.*, rursus *D. V. H.* 50. *om. N.* Quemque *Hb.*, Quoque *V.*, Quom quae *D.*, Cumque *M.* pudet *H.*, lubet *H.* plura] fata *Hb.*

XXIII.

Cui fuit indocti fugienda haec semita vulgi,
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
Ingenuus quisquam alterius dat munera servo,
Ut promissa suae verba ferat dominae?
Et quaerit totiens: „Quaenam nunc porticus illam
Integit?“ et „Campo quo movet illa pedes?“
Deinde, ubi pertuleris, quos dicit fama, labores
Herculis, ut scribat: „Muneris ecquid habes?“
Cernere uti possis vultum custodis amari,
Captus et immunda saepe latere casa?
Quam care semel in toto nox vertitur anno!
Ah pereant, si quos ianua clausa iuvat!
Contra, reiecto quae libera vadit amictu,
Custodum et nullo septa timore, placet,
Cui saepe immundo Sacra conteritur Via socco,
Nec sinit esse moram, si quis adire velit.
Differet haec numquam, nec poscet garrula, quod te
Astrictus ploret saepe dedisse pater,
Nec dicet: „Timeo: propera iam surgere, quaeso:
Infelix, hodie vir mihi rure venit.“
Et quas Euphrates et quas mihi misit Orontes,
Me iuerint: nolim furta pudica tori,
Libertas quoniam nulli iam restat amanti,
Nullus liber erit, si quis amare volet.

XXIII, 1. Qui *N. R.*, „Quoi *vel* Cui“ *P. in margine non deleta priore scriptura.* haec] et *N. r. D. M.*, *om. H. V.* 2. est *om. H.* 3. quisque *r.*, quanquam *V.* 4. commissa *P. a.*, promissa *D. H. V. M.* 5. Ut *V.* idem, *sed corr. pr. m. in* illam *N.* 8. ut] et *r.* et quid *G. r. Hb.*, e quid *P. a.*, ecquid *D. H. V.* 9. custodit *r.* avari *a.*, amari *V. M.* 10. in munda *r.*, inmunda *N. Hb.* 11. carae *D.* verterit *G.* 12. Ha *Hb.* si *om. V.* iuvant *pr. N.* 14. tumore *a.*, timore *H. V. M. D.* 15. sacra — socco *om. H.* 16. sint *G.*, sivit *D.* 17. Differt *H. r.* q̈d gr̈aula (*sic*) *Hb.*, garula *a.*, garrula *D.* quae te *R. a.*, quod te *V. M.* 18. Astructus *M.* 21. euphratres *G.* 22. Me iuverint *N. Hb. D.*, capiant *reliqui*, *ut videtur*, *omnes.*

XXIV.

„Tu loqueris, cum sis iam noto fabula libro,
„Et tua sit toto Cynthia lecta foro?“
Cui non his verbis aspergat tempora surdo
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis,
Non ego nequitiae dicerer esse caput,
Nec sic per totam infamis traducerer urbem,
Urerer et quamvis nomine, verba darem.
Quare ne tibi sit mirum me quaerere viles:
Parcius infamant: num tibi causa levis?
Et modo pavonis caudae flabella superbae
Et manibus dura frigus habere pila
Et cupit iratum talos me poscere eburnos
Quaeque nitent Sacra vilia dona Via.
At peream, si me ista movent dispendia: sed me
Fallaci dominae iam pudet esse iocum.

Hoc erat in primis quod me gaudere iubebas?
Tam te formosam non pudet esse levem?
Una aut altera nox nondum est in amore peracta,
Et dicor lecto iam gravis esse tuo.
Me modo laudabas, et carmina nostra legebas:
Ille tuus pennas tam cito vertit amor?
Contendat mecum ingenio, contendat et arte,
In primis una discat amare domo:
Si libitum tibi erit, Lernaeas pugnet ad hydras,
Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat,

XXIV, 1. sit *N. R. A. Hb.* toto *a.*, noto *D. Perr. H. V.* 3. Quoi *G. V.* non aspergat verbis his *G.* sudor *omnes.* 4. At *G.* 5. iam *P.* 7. traduceret *r. Hb. H. V.* 8. Ureret *N. r. a.*, Urerer *H. V.*, Viveret *Hb.* 9. viles] iubes *H.* 10. num] non *Hb.*, nunc *V.*, cum *D.* 11. flabela *Hb.* 12. pilla *Hb.* 13. tales *N.*, tallos *R.* 14. milia *Hb.*, iulia *R.* 15. Ah *N. A.*, Ac *G. Hb.*, Ha *R.* pereant *H.* isto *Hb.* si me *N. R. Hb. H. V.* 16. locum. 17. erit *N.* videbas *R.* 18. fo[r]mosa *Hb.* num *M.* 19. nundum *r.*, vixdum *Perr.* 22. poenas *Hb.* 25. purget *R.* ydras *Hb.*

Tetra venena libens et naufragus ebibat undas,
Et numquam pro te deneget esse miser —
Quos utinam in nobis, vita, experiare labores —:
Iam tibi de timidis iste protervus erit,
Qui nunc se in tumidum iactando venit honorem:
Discidium vobis proximus annus erit.
At me non aetas mutabit tota Sibyllae,
Non labor Alcidae, non niger ille dies.
Tu mea compones et dices: „Ossa, Properti,
„Haec tua sunt: heu heu tu mihi certus eras.
„Certus eras heu heu, quamvis nec sanguine avito
„Nobilis et quamvis non ita dives eras.“
Nil ego non patiar: numquam me iniuria mutat:
Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
Credo ego non paucos ista periisse figura,
Credo ego: sed multos non habuisse fidem.
Parvo dilexit spatio Minoida Theseus,
Phyllida Demophoon, hospes uterque malus.
Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,
Et modo servato sola relicta viro.
Dura est, quae multis simulatum fingit amorem,
Et se plus uni si qua parare potest.
Noli nobilibus, noli conferre beatis:
Vix venit, extremo qui legat ossa die.
Ii tibi nos erimus: sed tu potius precor ut me
Demissis plangas pectora nuda comis.

27. Terra *M.* libans *H.*, bibens *Hb. R.* 28. denegat *M.* 29. Quo *pr. m. Hb.* utinam] autem *G.* 30. proternus *pr. m. Hb.* 31. se *om. G.* 32. Dissidium *G.* nobis *Hb.* 36. 37. eheu *N. Hb. pr. m. a.*, heu heu *D. H. V. M.* 38. non ita] navita *omnes.* 39. patior *H. V.* num quae *H.* mutet *H.* 40. non *H.* 41. perisse *pr. m. Hb.* 42. Crede *r.* 44. demophon *Hb.* hostis *H.* 45. sonia *pr. m. Hb.* victa *H.* est *om. M.* 46. servato] esonio *Hb.*, fallaci *V.* 49. nobilius *r.* conferre *bis Hb.* 50. legit *R. a.*, legat *H. M.* 51. Hi *G. N. Hb.*, Si *H.*, Id *D.*

XXV.

Unica nata meo pulcherrima cura dolori,
Excludit quoniam sors mea SAEPE VENI.
Ista meis fiet notissima forma libellis,
Calve tua venia, pace Catulle tua.
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandaevique negant ducere aratra boves,
Putris et in vacua requiescit navis arena,
Et vetus in templo bellica parma vacat:
At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
Sive ego Tithonus sive ego Nestor ero.
Nonne fuit satius duro servire tyranno
Et gemere in tauro, saeve Perille, tuo,
Gorgonis et satius fuit obdurescere vultu,
Caucasias etiam si pateremur aves?
Sed tamen obsistam. teritur rubigine mucro
Ferreus et parvo saepe liquore silex:
At nullo dominae teritur sub limine amor, qui
Restat et immerita sustinet aure minas.
Ultro contemptus rogat, et peccasse fatetur
Laesus, et invitis ipse redit pedibus.
Tu quoque, qui pleno fastus assumis amore,
Credule, nulla diu femina pondus habet.
An quisquam in mediis persolvit vota procellis,
Cum saepe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto deposcit praemia cursu,

XXV, 1. dolore *H.* 2. quoniam] quae me *Perr.* venit *N. sed abrasa* t. 3. labellis *M.* 4. catule *Hb.* 5. annosis *pr. m. N. V.* 8. palma *R. H. V.* „*vel* parma“ *P.* 12. sevae *G.*, sepe *N.*, saepe *R. Hb. V. M.* perylle *a.*, perille *D.*, perillae *G.* 13. indurescere *G.* 14. Caucaseas *G.*, cavicaseas *N.* pataremur *Hb.* 15. tamen] non *G.* obsitam *R.*, obsita *G.*, obscura *a.*, ob situm *D.*, obsitam *M.*, obsistam *H. V.* tegitur *G. Hb. H.* 16. licore *G. H.* 17. dominae] de me *G. H. V.* sublimine *N.*, sub lumine *H. V.*, sublumine *G.* 18. Qui restat *G.* in merita *N.* substinet *G.* 19. conetntus *G.* 20. invictis *R.* saepe *G.* 21. plenos *sed abras.* s. sasumis *N.* 22. Credula *R. M. pr. m. Hb.* 25. An *G. H.*, At *M.*

Septima quam metam triverit ante rota?
Mendaces ludunt flatus in amore secundi.
Si qua venit sero, magna ruina venit.
Tu tamen interea, quamvis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clausa sinu:
Namque in amore suo semper sua maxima cuique
Nescio quo pacto verba nocere solent.
Quamvis te persaepe vocet, semel ire memento:
Invidiam quod habet, non solet esse diu.
At si saecla forent antiquis grata puellis,
Essem ego quod nunc tu: tempore vincor ego.
Non tamen ista meos mutabunt saecula mores:
Unusquisque sua noverit ire via.
At vos, qui officia in multos revocatis amores,
Quantum sic cruciat lumina vestra dolor!
Vidistis pleno teneram candore puellam,
Vidistis fusco: ducit uterque color.
Vidistis quandam Argiva prodire figura,
Vidistis nostras: utraque forma rapit.
Illaque plebeio vel sit sandicis amictu:
Haec atque illa mali vulneris una via est;
Cum satis una tuis insomnia portet ocellis,
Una sit et cuivis femina multa mala.

XXVI.

Vidi te in somnis fracta, mea vita, carina
Ionio lassas ducere rore manus,
Et quaecumque in me fueras mentita fateri,
Nec iam humore graves tollere posse comas,

26. arte *a.*, ante *H. M. credo et D.*; *nam in ultimo paginae versu Wendlerus saepe festinantior.* 29. Tum *G.* 34. Invidia *H.* 35. Et *R. a.*, At *V. Perr.* 36. tu *om. M.* 37. mutabant *N.* amores *M.* 39. offam *R.* 40. si *N. R. Hb. D. H. V. M.* nostra *N.* 41. plenam tenero *H.* 42. dulcis *R. a.*, decet *H.*, ducit *in marg. D.* 43. quadam *N.* prodente *M. V.* puella *H.* 45. sic *V.* sandicis sit *pr. m. Hb.*, sandacis *G.* 46. est *om. Hb.* 48. et] est *P. Perr.*

XXVI. ego *om. M.* 3. fueris *V.*

Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore vexit ovis.
Quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
Atque tua labens navita fleret aqua!
Quae tum ego Neptuno, quae tum cum Castore fratri,
Quaeque tibi excepi, iam dea Leucothoe!
At tu vix primas extollens gurgite palmas
Saepe meum nomen iam peritura vocas.
Quod si forte tuos vidisset Glaucus ocellos,
Esses Ionii facta puella maris,
Et tibi ob invidiam Nereides increpitarent,
Candida Nesaee, caerula Cymothoe.
Sed tibi subsidio delphinum currere vidi,
Qui, puto, Arioniam vexerat ante lyram.
Iamque ego conabar summo me mittere saxo,
Cum mihi discussit talia visa metus.
Nunc admirentur quod tam mihi pulchra puella
Serviat, et tota dicar in urbe potens.
Non, si Cambysae redeant et flumina Croesi,
Dicat: „De nostro surge, poeta, toro.“
Nam mea cum recitat, dicit se odisse beatos:
Carmina tam sancte nulla puella colit.
Multum in amore fides, multum constantia prodest:
Qui dare multa potest, multa et amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc sequar, et fidos una aget aura duos.
Unum litus erit sopitis unaque tecto
Arbor, et ex una saepe bibemus aqua,

5. agitavit *r. a.*, agitatam *Perr. H. M.* helen *Hb.* 8. moerens *G.* ferret *H.* 9. tum] quam *V.* quae] quem *V.*, *om. H.* fratri] ferri *pr. m. Hb.* 10. Quemque *V.* excepti *M.* tum *a.*, iam *mss. omnes.* leuchothoe *N.*, leucothoe *a. G.*, leucotoe *Hb.*, leucothea *D. P.* 11. gurgitae *N.* 13. tunos *Hb.* 15. prae invidia *R.*, ob invidiam *P. in marg.*, prae invidia *a.* ob *Perr. H. D.* invidiam *D. H.* increpitarunt *H.* 16. nisee *P. a.*, niseae *N. r. Hb.*, neseae *D.*, niseis *G.* cymotoae *r.* 17. subsidium *H.* 18. Quam *N.* irioniam *Hb.* 19. saxo] *al.* ponto *margo G.* 20. iussa *N.* 22. dicatur *pr. m. Hb.* 23. cambyse *D.* 25. residat *G.* audisse *r.* 26. sanctae *N.* collit *r.* 29. *Nova elegia in N.*

Et tabula una duos poterit componere amantes,
  Prora cubile mihi seu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar: saevus licet urgeat Eurus,
  Velaque in incertum frigidus Auster agat,
Quotcumque et venti miserum vexastis Ulixen
  Et Danaum Euboico litore mille rates,
Et qui movistis duo litora, cum rudis Argus
  Dux erat ignoto missa columba mari.
Illa meis tantum non umquam desit ocellis,
  Incendat navem Iuppiter ipse licet.
Certe isdem nudi pariter iactabimur oris:
  Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
  Neptunus fratri par in amore Iovi.
Testis Amymone, latices dum ferret, in Argis
  Compressa, et Lerne pulsa tridente palus.
Iam deus amplexu votum persolvit: at illi
  Aurea divinas urna profudit aquas.
Crudelem et Boream rapta Orithyia negavit:
  Hic deus et terras et maria alta domat.
Crede mihi, nobis mitescet Scylla, nec umquam
  Alternante vorans vasta Charybdis aqua.
Ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris,
  Purus et Orion, purus et Haedus erit.
Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita,
  Exitus hic nobis non inhonestus erit.

33. poteris *M.* 36. turbidus *P. Perr.* 37. Quodcunque *G.* ulixem *G. Hb.*, ulyssem *R. A.* 39. novistis *R.* ratis *G. Hb. D. V. M.*, satis *r.* argo *G. N. r. Hb. D. H. V. M.* 40. duxerat *Hb.* 41. nonnunquam *H. Hb.* desit] spectat *Hb.* 42. Incendit *M.* 43. Crete *M.* hisdem *G. Hb. R.* horis *pr. m. N.* 44. modo] quoque *pr. m. Hb. H. M.* 45. neptunnus *Hb.* 46. Neptunnus *Hb.* 47. amimone *Hb. P.*, ammimone *N.*, amimnone *G.*, amynione *D.* cum *omnes praeter N.* in arvis *G. N. r. a.*, armis *Hb.*, argis *Perr.* 48. Comprehensa est *D.* lernae *R. A.*, leerne *pr. m. Hb.* 49. ille *pr. m. N.* 50. unda *H.* refudit *R. a.*, profudit *H. V. M.* 51. repta *M.* orithya *G.*, orithia *Hb. R.* 54. caribidis *Hb.*, caribris *N.* 55. nulle *pr. m. Hb.* 56. edus *G.* 57. Quid *N. Hb. H. M.*

XXVII.

At vos incertam, mortales, funeris horam
Quaeritis, et qua sit mors aditura via:
Quaeritis et caelo Phoenicum inventa sereno,
Quae sit stella homini commoda quaeque mala.
Seu pedibus Parthos sequitur seu classe Britannos,
Et maris et terrae caeca pericla viae:
Rursus et obiectum fletis capiti esse tumultum,
Cum Mavors dubias miscet utrimque manus:
Praeterea domibus flammam domibusque ruinas,
Neu subeant labris pocula nigra tuis!
Solus amans novit, quando periturus et a qua
Morte, neque hic Boreae flabra neque arma timet.
Iam licet et Stygia sedeat sub arundine remex,
Cernat et infernae tristia vela ratis:
Si modo damnatum revocaverit aura puellae,
Concessum nulla lege redibit iter.

XXVIII.

Iuppiter, affectae tandem miserere puellae:
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus aestuat aer,
Incipit et sicco fervere terra Cane.
Sed non tam ardoris culpa est neque crimina caeli,
Quam totiens sanctos non habuisse deos.

XXVII. „*Una cum superiore v. c.*“ *Perr.* „*In codice antiquo una est haec elegia cum superiore*“ *P.* 1. At *omnes praeter G., qui omissam a rubricatore exhibet primam litteram.* 3. serena *H.* 5. sequintur *N. Hb. R. A.* 7. fletus *N. H.*, flemus *r. D. V. M.*, fluctus *pr. m. Hb., ad marg.* „*al.* flemus.“ caput *N.* 8. utrique *R.* 9. flam̄as *G. P.* ruinam *pr. m. Hb. r. a.*, ruinas *V.* 10. Heu *G. r.*, Non *Hb.*, Ne *H.* 11. quando] qñ (*sic*) *V.* aqua *N.* 12. boraeae *N.* flagra *D. V.* nec arma *G.* 13. sub] ab *M.* 15. damnatum] clamantis *N. R. Hb. A.* revocavit *H.* 16. nullis *Perr.*

XXVIII, 2. *Haud facile dixeris*, iam *an* tam *legas N.* mortua] gloria *D.* 3. toribus *V.* 4. Incipiunt sicca fervere rura cane *G.* 5. Sed nec *G. H.* crimine *Hb.*

Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas:
Quicquid iurarunt, ventus et unda rapit.
Num sibi collatam doluit Venus ipsa paremque?
Prae se formosis invidiosa dea est.
An contempta tibi Iunonis templa Pelasgae,
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
Semper, formosae, non nostis parcere verbis:
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi vexatae per multa pericula vitae
Extremo veniet mollior hora die.
Io versa caput primos mugiverat annos:
Nunc dea, quae Nili flumina vacca bibit.
Ino etiam prima terris aetate vagata est:
Hanc miser implorat navita Leucothoen.
Andromede monstris fuerat devota marinis:
Haec eadem Persei nobilis uxor erat.
Callisto Arcadios erraverat ursa per agros:
Haec nocturna suo sidere vela regit.
Quod si forte tibi properarint fata quietem,
Illa sepulturae fata beata tuae.
Narrabis Semelae, quo sit formosa periclo:
Credet et illa, suo docta puella malo:
Et tibi Maeonias inter heroidas omnis
Primus erit nulla non tribuente locus.
Nunc, utcumque potes, fato gere saucia morem:
Et deus et durus vertitur ipse dies.

8. iuratur *Hb.*, iurarem *N.*, iurantur *G.* 9. Nun *G. H.*, Nunc *V.*, Non *N.* praelatam *M.* illa per aequae *G. N. R.*, peraeque *Hb. A.* 10. Per *Hb.* 12. Pallidis *N.* 13. formosi *H.* 15. mihi *H.* vexata — vita *P.* 16. venit *N. r. a.*, veniet *Perr.* 17. mugierat *Hb.* 18. Hunc *Hb.* flumine *H.* vaca *r.* 19. Iuno *pr. m. Hb.*, Iuō (*sic*) *G.* terras *r. a.*, terris *Perr.* 20. inplorat *N.* leucotoen *Hb.*, leucothoem *H. V.*, leucotheam *D.* 21. Andromade *G.*, Andromedae *Hb.* devota] monstrata *V.* 23. Calisto *r. A.* archadios *r. N.* 24. noctura *pr. m. Hb.* vella *Hb.* 27. semele *G. N. R. A.* sit *omnes.* 29. meonias *G. N. H. M.*, maeonidas *R. a.* interque *G. a. R.*, inter *H. M.*, inter et *D.* omneis *a.*, omnis *H. M.* Maeonias omnes heroidas inter *V.* 31. Hunc *D.* utrumque *H. V.*

Hoc tibi vel poterit, coniunx, ignoscere Iuno:
Frangitur et Iuno, si qua puella perit.

* * *

Deficiunt magico torti sub carmine rhombi,
Et iacet extincto laurus adusta foco,
Et iam Luna negat totiens descendere caelo,
Nigraque funestum concinit omen avis.
Una ratis fati nostros portabit amores
Caerula ad infernos velificata lacus.
Si non unius, quaeso, miserere duorum.
Vivam, si vivet: si cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis sacro me carmine damno:
Scribam ego: PER MAGNUM SALVA PUELLA IOVEM.
Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit,
Narrabitque sedens longa pericla sua.

* * *

Haec tua, Persephone, maneat clementia, nec tu,
Persephones coniunx, saevior esse velis.
Sunt apud infernos tot milia formosarum:
Pulchra sit in superis, si licet, una locis.
Vobiscum est Iope, vobiscum candida Tyro,
Vobiscum Europe, nec proba Pasiphae,
Et quot Eoa tulit vetus et quot Achaia formas,
Phoebei et muri diruta regna senis:
Et quaecumque erat in numero Romana puella,

33. ibi *P.* poterat *V.* 35. *Nova eleg. in N.* carmine] imagine *V.* rombi *G. Hb.*, bombi *N. D.*, nymbi *r.* 36. . . t *rubricatoris culpa.* exstincta *H.* 37. bona *G.* 38. condidit *N. r. Hb. a.*, concitat *Perr.* anus *r. a.*, avis *Perr. V. M.* 41. S; (*i. e.* Sed) *N.* 43. carmina *M.* 44. est *ante* salva *add. N. R. Hb. a.*, *om. H.* 45. operta *N. D. V. M.*, opata *Hb. sed exp. m. s.* a. 47. Nec *Hb. H.* persephonae *G.* movet *V.* 48. Persephone *G. N. r.*, Persephonae *D. H. V. M.* seeior *H.* 49. aput *R.* 50. scilicet *G. R. a.*, si licet *V. Perr. f. P.* 51. iole *G.*, *f.* io, vobiscum antiope *P. Perr. Ante* candida *D. inserit* est. pyrrho *G.* 52. pasipha *r.*, pasiphaea *s. m. N.*, pasiphone *G. H.* 53. Et quotque *Hb.*, Et quod *r.* Troia *omnes.* et quod *r.* 54. Et phebi *N.*, Et poebi *Hb.*, Et phoebi *G. R. A.* et Priami *omnes.*

Occidit: has omnis ignis avarus habet.
Nec forma aeternum aut cuiquam est fortuna perennis:
Longius aut propius mors sua quemque manet.
Tu quoniam es, mea lux, magno dimissa periclo,
Munera Dianae debita redde choros,
Redde etiam excubias divae nunc, ante iuvencae,
Votivas noctes et mihi solve decem.

XXIX.

Extrema, mea lux, cum potus nocte vagarer,
Nec me servorum duceret ulla manus,
Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta
Venerat: — hos vetuit me numerare timor —,
Quorum alii faculas, alii retinere sagittas,
Pars etiam visa est vincla parare mihi.
Sed nudi fuerant. quorum lascivior unus
„Arripite hunc“, inquit, „nam bene nostis eum.
„Hic erat, hunc mulier nobis irata locavit.“
Dixit, et in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere, at alter:
„Intereat, qui nos non putat esse deos!
„Haec te non meritum totas expectat in horas:
„At tu nescio quas quaeris, inepte, fores.
„Quae cum Sidoniae nocturna ligamina mitrae
„Solverit, atque oculos moverit illa graves,
„Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
„Sed quos ipse suis fecit Amor manibus.
„Parcite iam, fratres: iam certos spondet amores,

56. omnes *R.*, a somnis *H.* 57. aut] haud *D.* nec *H.* cuique *r. a.*, cuiquam *V. H.* est forma *G.* perheñis *N.* 58. proprius *N.* seua *G.* 59. demissa *G. N. R. Hb. A.* 60. choro *a.*, choros *mss. omnes.* 61. iuvente *Hb.*

XXIX, 1. Hesterna *omnes.* mea] modo *V.* vagarem *G.* 2. Ne *pr. m. Hb.* 3. puri *pr. m. Hb.* 4. hoc *N. Hb.* 6. est *om. D.* 8. Accipite *G.* iam *N.* 9. reliquit *R. a.*, „f. locavit“ *P.*, locavit *Perr. V. M.* 10. Dixerat in *V.* 11. aut alter *pr. m. Hb.*, et alter *G. R. A.* 13. Hoc *G. H. V.* 14. inempte *N.* 15. Quae tum *r.*, Cum tu *P.* sidonia *H.* 19. spondeo *P.*

„Et iam ad mandatam venimus ecce domum.“
Atque ita me iniecto duxerunt rursus amictu:
„I nunc, et noctes disce manere domi.“
Mane erat, et volui, si sola quiesceret illa,
Visere: et in lecto Cynthia sola fuit.
Obstupui: non illa mihi formosior umquam
Visa, neque, ostrina cum fuit in tunica,
Ibat et hinc castae narratum somnia Vestae,
Neu sibi neve mihi quae nocitura forent,
Talis visa mihi somno dimissa recenti.
Heu quantum per se candida forma valet!
„Quo tu matutinus“ ait „speculator amicae?
„Me similem vestris moribus esse putas?
„Non ego tam facilis: sat erit mihi cognitus unus,
„Vel tu vel si quis verior esse potest.
„Apparent non ulla toro vestigia presso,
„Signa voluptatis, nec iacuisse duos.
„Aspice, ut in toto nullus mihi corpore surgat
„Spiritus, admisso notus adulterio.“
Dixit, et opposita propellens savia dextra
Prosilit in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tam sancti custos recludor amoris.
Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

21. in lecto *N. Hb.*, *om. H.* direxit *G.* 24. et *om. Hb.*, at *N. R. a.*, et *H.* 26. nec *G. H.* tum *r.* fugit *D.* 27. hinc] in *a.*, hinc *D.*, huic *V.* casta *a. P.*, castae *Perr. D.*, castas *V.* narrabat *D.*, narrabant *r.* veste *P. a.*, vestae *Perr. D.* 28. Heu *r.*, Non *D.* 29. demissa *omnes.* 31. Quod *N. Hb.*, Quae *r.*, Quid *correxit*, *in margine posuit* Quo *P.*, Quid *a.*, Quo *H.* amice *D.* 34. vel] nec *Perr. H. M.* si quisquam *R.*, *in margine scripsit:* *vel* si quis, *sed non delevit Regiensis verba P.* 35. pressa *R. D.* 36. voluntatis *N. pr. m. Hb.* non *r. a.*, nec *Perr. H. M.* 37. surgit *H.* 39. suavia *G. R. A.* dextra] nostra *N. Hb. H. V. r.* 40. laxa *R. a.*, saxa *N. Hb. D. H. V. M.*, sacra *G.* 41. Hic *H.* custode *N. a. pr. m. Hb.*, custos *s. m. Hb.*, *v. c. Perr.*, custodis *R.* reludor *N.*, reiector *v. c. Perr.*, rector *R.* custode recludor, custos reiector *in margine scripsit non deleta Reg. scriptura P.* 42. nox] non *N. Hb. D. V. M. r.*

XXX.

Quo fugis ah demens? nulla est fuga. tu licet usque
Ad Tanain fugias: usque sequetur Amor.
Non si Pegaseo vecteris in aere dorso,
Nec tibi si Persei moverit ala pedes,
Vel si te sectae rapiant talaribus aurae:
Nil tibi Mercurii proderit alta via.
Instat semper Amor supra caput: instat amanti,
Et gravis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos et tollere numquam
Te patietur humo lumina capta semel.
Et iam si pecces, deus exorabilis ille est,
Si modo praesentis viderit esse preces.
Ista senes licet accusent convivia duri:
Nos modo propositum, vita, teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures:
Hic locus est, in quo, tibia docta, sones,
Quae non iure vado Maeandri iacta natasti,
Turpia cum faceret Palladis ora tumor.
Nunc iam, dure, paras Phrygias nunc ire per undas
Et petere Hyrcani litora nauta maris,
Spargere et alterna communes caede Penates
Et ferre ad patrios praemia dira Lares!
Una contentum pudeat me vivere amica?
Hoc si crimen erit, crimen Amoris erit:

XXX, 1. ha *Hb.* licetq *pr. m. Hb.* 2. tanaim *R. A.*, thanhim *G.*, tantam. 3. verteris *r. a.*, vecteris *D. H. V. M. Perr.*, veteris *Hb.* aaere *N.* 5. septae *G.*, septem *M.*, secretae *D.* 6. mercuri *N.* 7. supra] semper *M.* 8. At *H.* 9. nusquam *G.* 11. si] se *pr. m. Hb.* est *om. H.* 12. praesenteis *P. a.*, praesentes *H.* esse] ille *V.* 13. senex *pr. m. Hb.* accussent *Hb.* 14. vite *H.* toramus *M.* 15. onerantur *N.*, ornentur *G.* 16. tibi iam *pr. m. Hb.* sonet *r. D. H. V. M.* 17. menandri (*sic*) *N.*, menandri *G. r.*, meneandri *Hb.* 18. Pallidus *Hb. M.* hora *Hb.* timor *H. V. M. r.* 19. Non *pr. m. N. D.*, Nunc *s. m. N. Hb. G. R.* iam dura paras *G. r. Hb. A.*, tamen immerito *N. D.* 20. nata *M.*, nota *reliqui omnes.* 21. Spargereque *R. Hb. a.*, spargere et *H. V.* poenates *Hb.* 22. digna *V. G.*, longa *H.*

Mi nemo obiiciat. Libeat tibi, Cynthia, mecum
Roscida muscosis antra tenere iugis.
Illic aspicies scopulis haerere sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iovis,
Ut Semela est combustus, ut est deperditus Io,
Denique ut ad Troiae tecta volarit avis.
Quod si nemo extat, qui vicerit Alitis arma,
Communis culpae cur reus unus agor?
Nec tu Virginibus reverentia moveris ora:
Hic quoque non nescit quid sit amare chorus,
Si tamen Oeagri quaedam compressa figura
Bistoniis olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima statuent in parte choreae,
Et medius docta cuspide Bacchus erit,
Tum capiti sacros patiar pendere corymbos:
Nam sine te nostrum non valet ingenium.

XXXI.

Quaeris, cur veniam tibi tardior. aurea Phoebi
Porticus a magno Caesare aperta fuit.
Tota erat in speciem Poenis digesta columnis,
Inter quas Danai femina turba senis.
Tum medium claro surgebat marmore templum,
Et patria Phoebo carius Ortygia.
Et duo Solis erant supra fastigia currus,

25. Si *H.* memo *N. pr. m.* obiciat *G.* liceat *M.* tibi] modo *H. M.* 26. Rorida *Hb. D. N. M.* antria *Hb.* detenere *pr. m. N.* 27. oculis *pr. m. Hb.* 29. semele *R.*, semel *a.*, semele *H.*, semela *D. V.* 30. volavit *H.*, volari *pr. m. N.*, volaret *Hb. r.* 31. estat *G.*, obstat *H.* 32. Comunis *Hb.* 33. Nec te virginei reverentia moverit oris *v. c. Perr., idem Puccius margini R. adscripsit, sed intactis editionis verbis.* noveris *H.* 34. num *a.*, non *Perr. H. M.* noscit *H. V. M.* 35. comprehsa *D.*, comprensa *v. c. P. Perr.* 39. Tum campi *pr. m. Hb.* corumbos *Hb.* 40. nil *P. Perr.*

XXXI. *Cum superiore coniungit Hb.* 1. phaebi *pr. m. Hb.*, phebi *N.* 2. operta *r.* 3. Tanta *N. Hb. D. H. V. M. R.*, Tantam *a.* penis *N.* columbis *N. Hb. H. D.* 4. Inter aquas *G. H.* 5. clario *P.* 6. patria] clarior *H.* carius] clarius *pr. m. Hb.* 7. Et quo *G. N. r. Hb. D. H.*, In quo *P. Perr.*, Auro *a. f. P.*, Et auro quo *V.* erat *G. N. R. a.*, erant *Hb. V.*

Et valvae, Libyci nobile dentis opus,
Altera deiectos Parnasi vertice Gallos,
Altera maerebat funera Tantalidos.
Deinde inter matrem deus ipse interque sororem
Pythius in longa carmina veste sonat.
Hic equidem Phoebo visus mihi pulchrior ipso
Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
Atque aram circum steterant armenta Myronis
Quattuor artificis, vivida signa, boves.

XXXII.

Qui videt, is peccat: qui te non viderit ergo
Non cupiet: facti crimina lumen habet.
Nam quid Praenesti dubias, o Cynthia, sortes,
Quid petis Aeaei moenia Telegoni?
Curve te in Herculeum deportant esseda Tibur?
Appia cur totiens te via ducit anus?
Hoc utinam spatiere loco, quodcumque vacabis,
Cynthia! sed tibi me credere turba vetat,
Cum videt accensis devotam currere taedis
In nemus et Triviae lumina ferre deae.
Scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
Porticus aulaeis nobilis Attalicis,

8. libiti *Hb.* 9. pernasi *Hb.*, parnassi *R. A.* 10. funere *V.* 11. ipse om. *H.* 12. Phythius *r.*, Phitius *Hb.* 14. crimen *r.* 15. steterantque *r.* milonis *G.* 16. invida *Hb.*

XXXII. *Cohaeret cum superiori in Hb. G. N. r. D.* „*Finis huius et principium insequentis elegiae desideratur*“ *Perr.* 1. valet *V.* is] et *M.*, om. *V.*, haec *D.* non te *R. A.* 2. carmina *r.*, lumina crimen *H.* habent *N. H.* 3. pernosti *r.*, praenestis *P. a.*, praenesti *v. c. Perr.* 4. aeei *N. Hb.* lethogoni *N. Hb.*, thelegoni *P. A.*, thelogoni *r.* *Versus* 5—16. *in libris mss. hoc ordine leguntur:* 13. 14. 15. 16. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 5. Cur vatem *R. Hb. Perr. H. V. M.*, Curva te *N.*, Cum vatem *G.* herculeum deportantes sed abitur *N.* essida *Hb.* 6. Appya *Hb.* devia *Hb.*, te tua *R.* dicit *N. r.* anum *G. N. R. a.*, anus *H. V. M.* 7. spatiare *G. H.* quocunque *G. R. a.*, quodcunque *H. V.* vagaris „*f.*“ *P. a.*, vocabis *D. H.*, vacabis *V. M.* 8. sed] nam *G.* tibi me] time *N.* vocat *N.* 9. videt *pr. m. om. Hb.* 12. attaicis *N.*, aiacis *pr. m. Hb.*, „*al.* actaicis“ *m. s. Hb.*

Et creber platanis pariter surgentibus ordo,
Flumina sopito quaeque Marone cadunt,
Et leviter lymphis tota crepitantibus urbe
Cum subito Triton ore recondit aquam.
Falleris, ista tui furtum via monstrat amoris:
Non urbem, demens, lumina nostra fugis:
Nil agis, insidias in me componis inanes,
Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minus est: famae iactura pudicae
Tanta tibi miserae, quanta mereris, erit.
Nuper enim de te nostras me laedit ad aures
Rumor et in tota non bonus urbe fuit.
Sed tu non debes inimicae credere linguae:
Semper formosis fabula poena fuit.
Non tua deprenso damnata est fama veneno:
Testis eris puras, Phoebe, videre manus:
Sin autem longo nox una aut altera lusu
Consumpta est, non me crimina parva movent.
Tyndaris externo patriam mutavit amore,
Et sine decreto viva reducta domum est.
Ipsa Venus, quamvis corrupta libidine Martis,
Non minus in caelo semper honesta fuit,
Quamvis Ida Parim pastorem dicat amasse
Atque inter pecudes accubuisse deam.
Hoc et Hamadryadum spectavit turba sororum,
Silenique senes, et pater ipse chori,
Cum quibus Idaeo legisti poma sub antro,

13. creber pariter platanis *G. R. A.*, platanis creber pariter *N.* urgentibus *Hb. D. H. M. G. N. r.* 15. Tot *P.* nimphis *N.*, nymphis *R. Hb. A.* 16. recundit *Hb.* 17. furtim *Hb.* 19. agit *Hb.* 20. in hers *Hb.* 21. minor *H.* *post* famae *inscritur* et *pr. m. Hb.* pudicitiae *N.* 22. meretur *N.*, mineris *G.* 23. nostra *Hb. N.*, nostras *G.* pervenit *G.* 27. tua] tu *H.* depreenso *G.*, deprehenso *Hb.* phama *Hb.* 28. erit *r. a.*, eris *D.* pura *pr. m. N.* vincere Phoebe manus *Perr.* 29. luxu *G. H. V.* 30. scrinia *pr. m. N.* 31. Tynderis *G.* motavit *N.* 32. est *medio versu R. A.*, *ad finem reiiciunt H. V.* 33. quamvis] fertur *N.* 34. Nec *N. G. A. r.* 35. pari *N.*, Pari *P.*, Parin *A.*, ydaparim *Hb.* 37. Non etiam amadriadum *Hb.* spectabit *r.* 38. senis *Hb. N. r. H.* et pariter *Hb.* tori *r.*

Supposita excipiens Naica dona manu.
An quisquam in tanto stuprorum examine quaerit:
Cur haec tam dives? quis dedit? unde dedit?
O nimium nostro felicem tempore Romam,
Si contra mores una puella facit!
Haec eadem ante illam impune et Lesbia fecit:
Quae sequitur, certe est invidiosa minus.
Qui quaerit Tatios veteres durosque Sabinos,
Hic posuit nostra nuper in urbe pedem.
Tu prius et fluctus poteris siccare marinos,
Altaque mortali deligere astra manu,
Quam facere ut nostrae nolint peccare puellae.
Hic mos Saturno regna tenente fuit,
Et cum Deucalionis aquae fluxere per orbem,
Et post antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi, quis potuit lectum servare pudicum,
Quae dea cum solo vivere sola deo?
Uxorem quondam magni Minois, ut aiunt,
Corrupit torvi candida forma bovis.
Nec minus aerato Danae circumdata muro
Non potuit magno casta negare Iovi.
Quod si tu Graias tuque es mirata Latinas,
Semper vive meo libera iudicio.

XXXIII.

Tristia iam redeunt iterum sollemnia nobis:
Cynthia iam noctes est operata decem.
Atque utinam pereat, Nilo quae sacra tepente

41. struprorum *G.*, stuporum *r.* ex agmine *r.* 42. haec] hic *Hb.* 47. tacitos *N. r.* 48. Hac *H.* 49. poteris] pontis. 51. ut] et *Hb.* nollint *r.*, noluit *N.* 52. Is *r. a.*, Hic *mss. omnes.* 53. per ůrbem (*sic*) *N.* 57. minoris *Hb.* 58. Corripuit *v. c. P. Perr.*, Corrumpit *H.* 59. aerrato *Hb.*, errato *r.* dane *N.*, dāne *r.* 61. tuque es *G. N. R. D. H. V.*, tu quae es *Hb.*, seu si *a.* imitata *omnes.* latinos *N.*

XXXIII. *Cohaerebant haec carmina in N., manus recentior dispescuit.* 1. sollepnia *N.* 3. nilo pereat *R. a.*, pereat nilo *D. H. V.*, pereant *N.* tempente *pr. m. Hb.*

Misit matronis Inachis Ausoniis!
Quae dea tam cupidos totiens divisit amantes,
Quaecumque illa fuit, semper amara fuit.
Tu certe Iovis occultis in amoribus, Io,
Sensisti, multas quid sit inire vias,
Cum te iussit habere puellam cornua Iuno
Et pecoris duro perdere verba sono.
Ah quotiens quernis laesisti frontibus ora!
Mansisti stabulis abdita pasta tuis!
An, quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, idcirco facta superba dea es?
An tibi non satis est fuscis Aegyptus alumnis?
Cur tibi tam longa Roma petita via est?
Quidve tibi prodest viduas dormire puellas?
Sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt,
Aut nos e nostra te, saeva, fugabimus urbe:
Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu, quae nostro nimium placata dolore es,
Noctibus his vacui ter faciamus iter.

* * *

Non audis, et verba sinis mea ludere, cum iam
Flectant Icarii sidera tarda boves.
Lenta bibis: mediae nequeunt te frangere noctes.
An nondum est talos mittere lassa manus?
Ah pereat, quicumque meracas repperit uvas,
Corrupitque bonas nectare primus aquas!
Icare Cecropiis merito iugulate colonis,
Pampineus nosti quam sit amarus odor.
Tu quoque o Eurytion vino Centaure peristi,

4. matronus *pr. m. Hb.* ynachus *Hb.* 7. in Iovis occultis *D.* 8. longas *D.* 9. Quom. iussit — iuno *om. H.* iuno] humo *N.* 11. Ha *Hb.* hora *R.* 12. stabulas *Hb.* 14. est *H.* 15. fusis *r.* 16. est *om. N. H.* 17. prodest] non satis est *Hb.* 19. sceva *H.* fugavimus *Hb.* 20. thyberi *G.*, tyberi *R.* 21. Aut *r.* 26. At *G. r. M.* nundum *r.* 27. quaecunque *r.* mercatas *Hb.* repperit *om. H.* 29. cycropiis *Hb. N.* vigilare *pr. m.*, iugulare *s. m. Hb.* 30. Pampinius *R.* 31. Tu quoque oeurytio *r.*, Tu quoque et eurytion *P.*, Tuque o euricio *N.*, Tuque o eurythii *G.*, Tu quoque aeuritio *Hb.*, euritio *N.*

Nec non Ismario tu, Polypheme, mero.
Vino forma perit, vino corrumpitur aetas,
Vino saepe suum nescit amica virum.
Me miserum, ut multo nihil est mutata Lyaeo!
Iam bibe: formosa es: nil tibi vina nocent,
Cum tua praependent demissa in pocula serta,
Et mea deducta carmina voce legis.
Largius effuso madeat tibi mensa Falerno,
Spumet et aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit se sola libenter:
Est quiddam quod vos quaerere cogat Amor.
Semper in absentes felicior aestus amantes:
Elevat assiduos copia longa viros.

XXXIV.

Cur quisquam faciem dominae iam credit amori?
Sic erepta mihi paene puella mea est.
Expertus dico, nemo est in amore fidelis:
Formosam raro non sibi quisque petit.
Polluit ille deus cognatos, solvit amicos,
Et bene concordes tristia ad arma vocat.
Hospes in hospitium Menelao venit adulter:
Colchis et ignotum nonne secuta virum est?
Lynceu, tune meam potuisti, perfide, curam
Tangere? nonne tuae tum cecidere manus?
Quid si non constans illa et tam certa fuisset?
Posses in tanto vivere flagitio?

32. hismario *r.* 33. corrupitur *r.* 35. es *R. a.*, est *H. V. M.* 37. perpendent *G.*, propendent *H. V. P.* demissae — sertae *N. Hb.* 38. delicta carmine *r.* 39. maneat *M.* phalerno *Hb.* 42. nos *M.* cogit *Hb.* 43. abscentis *r.*, absentis *G.*? absenteis *A.*

XXXIV. *Cohaeret cum superiore carmine in G. N. Hb. D. r.* „*alia elegia*“ *P.* 1. Cum *H. A.* fatiem *N.*, *om. H.* credat *N. a.*, credit *M.* amico *P. a.*, amori *D. H. V. M.*, amari *G.* 4. Formam *pr. m.*, Et formam *s. m. Hb.* 5. coniunctos *H.* 7. menelai *G. P.* 8. est *om. H.* 9. nonne *M.* 9. 10. tangere — Perfide *R. Hb. a.*, Perf. — tang. *V.* 10. non et ue *N.*, nunc tuae *G.* tunc *G. a.*, tum *H. V. M.* 11. tam *om. V.* 12. Posset et *R. a.*, Posses *D. M.*, Possis *v. c. P.*, *sed non deleta pristina scriptura.*

Tu mihi vel ferro pectus vel perde veneno
A domina tantum te modo tolle mea.
Te socium vitae, te corporis esse licebit:
Te dominum admitto rebus, amice, meis:
Lecto te solum, lecto te deprecor uno.
Rivalem possum non ego ferre Iovem.
Ipse meas solus, quod nil est, aemulor umbras,
Stultus, quod stulto saepe timore tremo.
Una tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quod tua verba mero.
Sed numquam vitae fallet me ruga severae:
Omnes iam norunt, quam sit amare bonum.
Lynceus ipse meus seros insanit amores.
Solum te nostros laetor adire deos.
Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
Proderit aut rerum dicere posse vias?
Aut quid Erechthei tibi prosunt carmina lecta?
Nil iuvat in magno vester amore senex.
Tu satius Musis meliorem imitere Philetam
Et non inflati somnia Callimachi.
Nam cursus licet Aetoli referas Acheloi,
Fluxerit ut magno fractus amore liquor,
Atque etiam ut Phrygio fallax Maeandria campo
Errat et ipsa suas decipit unda vias,

18. possem *H.* 19. meas] mea *r.* solum *D.* nil] ville *Hb.* emulor *P.* 20. quid *D.*, et *H.* 21. tanta remitto crimina causa est cur *N.*, *sed litteris supra scriptis verus ordo indicatur.* 23. me fallet *Hb. a.*, fallet me *H.* 25. meos *G. H.* serus *H.*, sacros *M.* 26. lector *G.* 28. discere *H.* 29. erethei *G.*, erechti *N.*, cretei *r. Hb.*, cretaei *a.*, erechtaei *V. M.*, *om. H.*, tirtei *Perr.*, critei *P.*, *sed in marg.:* „Cretei. *lege* Tirtei. *de quo Horat. Alii et* Cretei *legunt. Criteum Homerum a nympha matre Critheide vocari durum quidem, sed receptum tamen a multis.*" 30. vesper *G.* 31. musis memorem *Hb. H. V.*, memorem musis *reliqui.* immittere *D.* philitam *N. D. Hb.*, Philetem *H.*, philitem *M.*, philitē *G.* 32. inflatis omnia *N.*, inflantis omnia *G. Hb. H. V.* callimachi (*sic*) *Hb.* 33. Iam *H.* rure *pr. m. Hb.*, rursus *s. m. Hb. N. R. A.* aetholi *Hb.* 34. factus *G. N. r. Hb. A.* 35. falax *Hb.* meadria *G.*

Qualis et Adrasti fuerit vocalis Arion
Tristis ad Archemori funera victor equus:
Amphiaraeae haud prosunt fata quadrigae,
Aut Capanei magno grata ruina Iovi.
Desine et Aeschyleo componere verba cothurno,
Desine, et ad molles membra resolve choros!
Incipe iam angusto versus includere torno,
Inque tuos ignes, dure poeta, veni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero:
Despicit et magnos recta puella deos.
Sed non ante gravi taurus succumbit aratro,
Cornua quam validis haeserit in laqueis,
Nec tu tam duros per te patieris amores:
Trux tamen a nobis ante domandus eris.
Harum nulla solet rationem quaerere mundi,
Nec cur fraternis Luna laboret equis,
Nec si post Stygias aliquis sedet arbiter undas,
Nec si consulto fulmina missa tonent.
Aspice me, cui parva domi fortuna relicta est,
Nullus et antiquo Marte triumphus avi,
Ut regnem mixtas inter conviva puellas
Hoc ego, quo tibi nunc elevor, ingenio.
Me iuvet hesternis positum languere corollis,

37. fuerat *M.* orion *G. N. H. M. Hb.* 38. ad] et *G. r. H.* funere *G.* equos *N. M.*, equis *r.*, *om. H.* 39. Non amphiareae *G. R. a.*, Non amphiaraae *D.*, Non amphiare *pr. m.*, Non amphiareae *s. m. Hb.*, Non amphiarerae *pr. m. N.*, amphiareae *s. m. N.*, Haud amphiaraeae *Perr.* prosint *N. Hb. V.*, possunt *M.* facta *r.* 40. magno *om. G. R. Hb. a.*, *addunt D. V. M.* 41. aechileo *N. pr. m. Hb.* 42. thoros *G.*, toros *M. R. a.*, choros *D. H. V.* 43. iam coagusto *Hb.* componere *D.* torvo *Hb.* 44. ingues *G.* 46. tecta *V. M.* 47. gravis *omnes.* 49. iam *N.* per te] parte *r.* 50. vobis *D.* erit *D.* 51. mondi. 52. cur] quare *V.* 53. aliquid *omnes.* restaverit undas *G. R. A.*, restabit ad undas *Perr.*, restabit (*extremis verbis omissis*) *N.*, restabit ereumnas (*sic*) *Hb.*, restabit aerumnas *D. M.* 54. flumina *N. r.* 55. cui me *Hb.* est *om. H.* 56. ani *M.* 57. Et *H.* regimen *r.* 58. quod *r.* nunc *om. H.* elevor (*sic*) *Hb.* 59. iuvat *D.* externis *G. N. P. D.*, hesternus (*sic*) *Hb.*, aeternis *r. a.*, hesternis *Perr. H. V. M. f. P.*

Quem tetigit iactu certus ad ossa deus,
Actia Virgilium custodis litora Phoebi,
Caesaris et fortes dicere posse rates,
Qui nunc Aeneae Troiani suscitat arma
Iactaque Lavinis moenia litoribus.
Cedite Romani scriptores, cedite Graii:
Nescio quid maius nascitur Iliade.
Tu canis umbrosi subter pineta Galaesi
Thyrsin et attritis Daphnin arundinibus,
Utque decem possint corrumpere mala puellas,
Missus et impressis haedus ab uberibus.
Felix, qui viles pomis mercaris amores!
Huic licet ingratae Tityrus ipse canat.
Felix intactum Corydon qui tentat Alexin
Agricolae domini carpere delicias!
Quamvis ille sua lassus requiescat avena,
Laudatur facilis inter Hamadryadas.
Tu canis Ascraei veteris praecepta poetae,
Quo seges in campo, quo viret uva iugo.
Tale facis carmen, docta testudine quale
Cynthius impositis temperat articulis.
Non tamen haec ulli venient ingrata legenti,
Sive in amore rudis sive peritus erit.
Nec minor his animis, aut, si minor, ore canorus
Anseris indocto carmine cessit olor.
Haec quoque perfecto ludebat Iasone Varro,

60. iactus *H.* 61. virgilio *N. R. Hb. D. H. V. M.* 63. aaenaae *N.*, in aeneae *R.* Troianaque *G.* 65. grai *N. R. Hb.* 66. quod *N.*, quod *Hb.* yliade *Hb.* 67. umbrosis *N.* spineta *G. H.* 68. Tyrsin *r.*, Thyrsim *G.* 69. male *G.* puellam *a.*, puellas *H. V. M.* 70. inpraesis *N.*, impraessis *Hb.* 72. ingrate *R.* ipsa *pr. m. Hb. N. V.* 73. intactam *r.* alexim *G. R. A.* 75. suas *r.* 76. facileis *A.*, facilis *H. V. M.* amadriadas *N. R.*, amadridas *Hb.*, hamadryades *M.* 79. doctam *M.* 81. tamen *om. pr. m. Hb.* ulli] illi *H.* viventi, *sed corr. pr. m. N.* 82. periturus *N.*, parvus *V.* 83. hic *Lachm. operarum vitio*, his *omnes.* his animis *om. H.* sim *G. N. P. Hb. H. V.* minus *D.* minor ore canorus *om. N.* 84. Auseris *N.* cessat *H.* 85. laudabat *H. V.*

Varro Leucadiae maxima flamma suae.
Haec quoque lascivi cantarunt scripta Catulli,
Lesbia quis ipsa notior est Helena.
Haec etiam docti confessa est pagina Calvi,
Cum caneret miserae funera Quintiliae.
Et modo formosa quam multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lavit aqua!
Cynthia quin etiam versu laudata Properti,
Hos inter si me ponere Fama volet.

86. locadie *N.*, lauchadie *G.*, loachadiae *Hb.* r. cura *H. V.* 88. quis] queis *a.*, quin *H. V. M.* hellena *Hb.* 90. misera *V.* 91. liquoride *G. N. Hb.* 92. funera *H.*

Propertii aurelii nautae liber secundus explicit tertius incipit. lege foeliciter *Hb.*

SEX. AURELII PROPERTII ELEGIARUM

LIBER TERTIUS.

I.

Callimachi Manes et Coi sacra Philetae,
In vestrum, quaeso, me sinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
Itala per Graios orgia ferre choros.
Dicite, quo pariter carmen tenuastis in antro?
Quove pede ingressi? quamve bibistis aquam?
Ah valeat, Phoebum quicumque moratur in armis!
Exactus tenui pumice versus eat,
Quo me Fama levat terra sublimis, et a me
Nata coronatis Musa triumphat equis,
Et mecum in curru parvi vectantur Amores,
Scriptorumque meas turba secuta rotas.
Quid frustra missis in me certatis habenis?
Non datur ad Musas currere lata via.
Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperii Bactra futura canent:
Sed, quod pace legas, opus hoc de monte sororum
Detulit intacta pagina nostra via.
Mollia, Pegasides, vestro date serta poetae:
Non faciet capiti dura corona meo.

Lib. tertius. *El.* I, 1. choi *G. R.* Philitae *D. M.*, philite *Hb.* 2. domus *pr. m. Hb.* 5. quid *G. D.* tenastis *Hb.*, tenuistis *G. r. H. V. M.* 6. quave *r. V. H.* aqua *H.* 7. Ha *Hb. H.* moratur] requirit *D.* 8. erat *H.* 9. Q. (*sic*) *N.* an me *D.* 11. At *H.* currum *N.* nectantur *pr. m. Hb.* 12. sequuta *G.* moras *Hb.* 16. canant *G.* 17. fonte *Perr.* „*vel* fonte" *P.* 18. Retulit *H.* 19. date vestro *N. Hb. H. V. M.*, datae *r.*

At mihi quod vivo detraxerit invida turba,
Post obitum duplici fenore reddet Honos.
Omnia post obitum fingit maiora vetustas:
Maius ab exequiis nomen in ora venit.
Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces,
Fluminaque Haemonio cominus isse viro,
Idaeum Simoenta Iovis cunabula parvi,
Hectora per campos ter maculasse rotas?
Deiphobumque Helenumque et Pulydamantas in armis?
Qualemcumque Parin vix sua nosset humus.
Exiguo sermone fores nunc, Ilion et tu
Troia bis Oetaei numine capta dei.
Nec non ille tui casus memorator Homerus
Posteritate suum crescere sensit opus.
Meque inter seros laudabit Roma nepotes:
Illum post cineres auguror ipse diem.
Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulcro
Provisum est Lycio vota probante deo.
Carminis interea nostri redeamus in orbem,
Gaudeat ut solito tacta puella sono.

21. detraxerat *a.*,] detraxerit *D. V. H.* invidaa *N.* 22. duplicei *N.* reddit *N. D.* onus *N. D. H. V. M.*, opus *Hb.* 23. Omnia] Fame — vetustae *N.* 24. Mavis *Hb.* 25. aequo *D.* ab regno *G. r. H. M.* artes *N. M. r.* 26. Flumineaque *pr. m. Hb.* hemonio *N.*, aemonio *G. R.* quominus *G.* esse *N. H.* 27. Ideum *R.* simoonta *G.* conabula *Hb.*, cunabula parvi *om. N.* 28. Hectorea *Hb.* 29. Deiphobum *r.*, Deiphebumque *N.*, Deiphaebumque *G.*, Deyphebumque *Hb.* polydamantes *G. H. M.*, poliledamantes *N.*, puli ledamantes *Hb.*, pulydamantas *P.*, Polydamantos *D.*, pulydamantes *V.*, Polydamanta sub armis *Perr.* 30. Qualencunque *A.*, Qualecunque *R.* parim *G. Hb. V.* noscet *Hb. r.* 31. nuno et ilion *Hb.*, nunc ilios *P.* 32. oete in *N.*, oete in (*sic*) *N.* vecti *M.* 33. memoratur *N. Hb. V.* 34. Prosperitate *H.* 35. Teque *H.* laudavit *r.* 36. cinerem *M. D.* augur... *N.* esse *G. r. a.*, ipse *D. H. V. M. Perr.* 37. Non *H.*, Nec *M.* 38. Promissum (*om.* est) *G.* lytio *G. r.* 39. *initium novi carminis in G. N. R. Hb. D.* „*in altero coniuncta in altero disiuncta est elegia*" *Perr.*; *quod in superiore margine correctum erat, accisa pagina periit.* 39. in urbem *H.* 40. in solito *D. Hb.*, insolito *N.*, et solito *P.* tecta *Hb.*

II.

Orphea detinuisse feras et concita dicunt
  Flumina Threicia sustinuisse lyra:
Saxa Cithaeronis Thebas agitata per artem
  Sponte sua in muri membra coisse ferunt:
Quin etiam, Polypheme, fera Galatea sub Aetna
  Ad tua rorantes carmina flexit equos:
Miremur, nobis et Baccho et Apolline dextro,
  Turba puellarum si mea verba colit?
Quod non Taenariis domus est mihi fulta columnis,
  Nec camera auratas inter eburna trabes,
Nec mea Phaeacas aequant pomaria silvas,
  Non operosa rigat Marcius antra liquor:
At Musae comites, et carmina cara legenti,
  Et defessa choris Calliopea meis.
Fortunata, meo si qua est celebrata libello!
  Carmina erunt formae tot monimenta tuae.
Nam neque pyramidum sumptus ad sidera ducti,
  Nec Iovis Elei caelum imitata domus,
Nec Mausolei dives fortuna sepulcri
  Mortis ab extrema condicione vacant.
Aut illis flamma aut imber subducet honores,
  Annorum aut ictu pondera victa ruent.
At non ingenio quaesitum nomen ab aevo
  Excidet: ingenio stat sine morte decus.

II, 1. Orpheu *P. a.*, Orphea *H. V.* detenuisse *v. c. P. Hb. M.*, te tenuisse *r. a.*, detinuisse *H. V.* 2. traycia *Hb.*, treitia *r.* detimuisse *G.*, detinuisse *a.*, sustinuisse *D. M.* 3. Citeronis *Hb.*, ciceronis *N.* 4. in numeri *N. Hb.*, in muneri *V.* 5. galathea *r. N.*, galethea *G.* ethna *Hb.*, etha *N.*, umbra *G.* 6. At *r.* duxit *H.* 9. tenareis *N. Hb. D.* 11. Hec *Hb.* phaeacias *P. a.*, pheacias *G. N.*, phaeatias *r.*, pheatias *Hb.*, phaeacidas *V.* 12. ante *N.* 13. comitis *Hb.* grata *G.* 14. At *V.*, *om. N.* decessa *r.* calliopeia *Hb.* 15. es *P. a.*, est *M. V.* numerata *H. V.* 16. monimenta *Hb. a.* 17. ducti] caeli *G.* 18. aelei *R.* 19. Haec *G.* 20. extremo *Hb.* vacat *Hb. R. a.*, vacant *H. M.* 21. subducit *N.* 22. Arrorum *V.*, Armorum *M. Hb.* pondere *N. M. Hb.* vita *M.* iacent *H.* 23. ingenium *H.*

III.

Visus eram molli recubans Heliconis in umbra,
Bellerophontei qua fluit humor equi,
Reges, Alba, tuos et regum facta tuorum,
Tantum operis, nervis hiscere posse meis,
Parvaque tam magnis admoram fontibus ora,
Unde pater sitiens Ennius ante bibit,
Et cecinit Curios fratres et Horatia pila,
Regiaque Aemilia vecta tropaea rate,
Victricesque moras Fabii pugnamque sinistram
Cannensem et versos ad pia vota deos,
Hannibalemque Lares Romana sede fugantes,
Anseris et tutum voce fuisse Iovem:
Cum me Castalia speculans ex arbore Phoebus
Sic ait, aurata nixus ad antra lyra.
„Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus?
Non hic ulla tibi speranda est fama, Properti:
Mollia sunt parvis prata terenda rotis,
Ut tuus in scamno iactetur saepe libellus,
Quem legat expectans sola puella virum.
Cur tua praescripto sevecta est pagina gyro?
Non est ingenii cymba gravanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas:
Tutus eris: medio maxima turba mari est.“
Dixerat, et plectro sedem mihi monstrat eburno,
Qua nova muscoso semita facta solo est.
Hic erat affixis viridis spelunca lapillis,
Pendebantque cavis tympana pumicibus.

III, 1. Nisus *P.* 2. Bellorofontei *Hb.*, elloforontei *N.* 5. admittens *M.* 6. sciens *N.* ibit *N.* 7. cecini *P.* corios *N.* oratia *G. r.* 8. aemilia] milia *N.* vecta] verba *V.* trophaea *G. A.*, trophea *R.* ratae *G.* 10. Cannesem *Hb.* versos apia *N.* 11. lacies *N.*, lacres *Hb.*, alacres *H.* romana a sede *D.* 13. spectans *H.* 14. versus *D.* 15. quis ve *r.* 16. heroici *M.* 21. perscripto *N.*, prosoripto *M.* seiecta *P.* est *om. Hb.* uiro (*sic*) *N.*, libro *H.* 23. harenas *G. N.* 24. est *om. H.* 25. pletro *r.* 26. Quo *N.* muscula *G.* sole *r.* est *om. H.* 27. erit. 28. canis — punicibus *Hb.*

Ergo Musarum et Sileni patris imago
Fictilis, et calami, Pan Tegeace, tui,
Et Veneris dominae volucres, mea turba, columbae
Tingunt Gorgoneo punica rostra lacu,
Diversaeque novem sortitae rura puellae
Exercent teneras in sua dona manus.
Haec hederas legit in thyrsos, haec carmina nervis
Aptat, at illa manu texit utraque rosam.
E quarum numero me contigit una dearum:
Ut reor a facie, Calliopea fuit:
„Contentus niveis semper vectabere cycnis,
Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco praeconia classica cornu
Flare, nec Aonium cingere Marte nemus,
Aut quibus in campis Mariano praelia signo
Stent et Teutonicas Roma refringat opes,
Barbarus aut Suevo perfusus sanguine Rhenus
Saucia maerenti corpora vectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes
Nocturnaeque canes ebria signa fugae,
Ut per te clausas sciat excantare puellas,
Qui volet austeros arte ferire viros.“
Talia Calliope, lymphisque a fonte petitis
Ora Philetaea nostra rigavit aqua.

29. silleni *G. R.*, cylleni *V.* origo *V.* 30. talami *r.* pan tegee *G.*, pan tegeae *P.*, pategeae *N.*, pathageae *Hb.*, pane tegeae *R.*, Pan o tegee *D.* 31. Ut veneris volucres dominae *G.* turbe *r.* 32. Cingunt *H.* gorgonieo *Hb.*, gorgonio *R.* pumica *N.* (*de lacuna error est Iacobi*), *s. m. Hb.* nostra *N. Hb. pr. m.* 33. turba *r.* 35. haederas *r.*, aederas *G.*, ederas *A.* miris *Hb.* 36. Apta *N. s. m.* et *G. R. a.*, at *H. V.* 37. Equarum *R.* sororum *H.* 38. calliopeia *r.* 39. nactabere *Hb.* cygnis *P. A.*, cignis *N. r.* 40. somnus *Hb.* 41. sint *G.* preconica *Hb.*, praetoria *a.*, praeconia *D. Perr. V.*, praeconica *V.* 42. Flere *G. N. R. Hb. A.* tinguere *N. Hb. Perr.*, cincere *G.* 45. scevo *H. Hb.*, sevo *G. N.*, saevo *R. a.* „*vel* Suevo“ *P.* 46. vectat *Hb.* 49. causas *Hb. M.* extaurare *r.*, exorare *P.*, exornare *v. c. Perr.* 51. ..que *om. H. M.* petistis *N.* 52. philitea *N. Hb. D.*, phylitea *r.*

IV.

Arma Deus Caesar dites meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna, viri, merces. parat ultima terra triumphos:
Tigris et Euphrates sub tua iura fluent:
Sera, sed Ausoniis veniet provincia virgis:
Adsuescent Latio Partha tropaea Iovi.
Ite agite, expertae bello date lintea prorae,
Et solitum armigeri ducite munus equi.
Omina fausta cano. Crassos clademque piate:
Ite et Romanae consulite historiae.
Mars pater et sacrae fatalia lumina Vestae,
Ante meos obitus sit, precor, illa dies,
Qua videam spoliis oneratos Caesaris axes,
Ad vulgi plausus saepe resistere equos,
Inque sinu carae nixus spectare puellae
Incipiam, et titulis oppida capta legam,
Tela fugacis equi et braccati militis arcus
Et subter captos arma sedere duces.
Ipsa tuam serva prolem, Venus: hoc sit in aevum,
Cernis ab Aenea quod superesse caput.
Praeda sit haec illis, quorum meruere labores:
Me sat erit Sacra plaudere posse Via.

V.

Pacis Amor deus est, pacem veneramur amantes:
Stant mihi cum domina praelia dura mea.
Nec tamen inviso pectus mihi carpitur auro,

IV, 2. scindere *Hb.* 5. venient *V.* iurgis *Hb.* 6. parta *G. N. Hb. r.* trophea *Hb. G. R.*, trophaea *A.* 7. date bello *D. M.* 9. Omnia *Hb. a.*, Omina *Perr.* fauste *r.* Crasso *D.*, classes *G.* cladesque *R. a.*, clademque *H. V.* 10. Alte *V.* 11. satiae *V.* numina *G. Hb.*, limina *R. H.*, *f.* lumina *P.* 14. resistet equis *H.* 17. bracati *G.*, brachati *R.* 19. prolem serva *R. a.*, serva prolem *H. V.* iniquum *Hb.* 20. superasse *Hb.* 21. Predia *Hb.* haec] et *M.* 22. Mi *R. a.*, Me *H. V. M.* media *R. a.*, sacra *D, Perr. f. P.*

V, 1. est *om. G.* 2. Sunt *D.* 3. Non *G.* rapitur *V.*

Nec bibit e gemma divite nostra sitis,
Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur,
Nec miser aera paro clade, Corinthe, tua.
O prima infelix fingenti terra Prometheo!
Ille parum cauti pectoris egit opus:
Corpora disponens mentem non vidit in arte.
Recta animi primum debuit esse via.
Nunc maris in tantum vento iactamur, et hostem
Quaerimus, atque armis nectimus arma nova.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas:
Nudus at inferna, stulte, vehere rate.
Victor cum victis pariter miscebitur umbris:
Consule cum Mario, capte Iugurtha, sedes.
Lydus Dulichio non distat Croesus ab Iro.
Optima mors, parca quae venit acta die.
Me iuvat in prima coluisse Helicona iuventa,
Musarumque choris implicuisse manus:
Me iuvat et multo mentem vincire Lyaeo,
Et caput in verna semper habere rosa.
Atque ubi iam Venerem gravis interceperit aetas,
Sparserit et nigras alba senecta comas,
Tum mihi naturae libeat perdiscere mores,
Quis deus hanc mundi temperet arte domum,
Qua venit exoriens, qua deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menstrua luna redit,
Unde salo superant venti, quid flamine captet

4. gemina *N.* 5. aratra *Hb.* 6. aere *N.*, ire *Hb. r. D. H. M.* peto *a.*, paro *D. H. V. Perr.*, pare *M.* classe *r. a. Hb.*, clade *M.* 7. fugienti *D.*, fingitte *Hb.*, frangenti *N.* promotheo *G.* 8. paurum *G.* catum *Hb. pr. m.*, cautum *s. m.*, caute *N. D.* 11. tanto *H. V.* 13. iopes *N.* acheruntis *Hb.* 14. ad infernas — rates *omnes praeter Perr.*, *qui corr.* ab inferna rate. 15. miscebimur *G.* undis *G.* 16. capta *M.* iugurta *r.* 17. discat *V.* Cressus *D.* ab hyro *G. P.*, ab hyrro *r.*, abire *Hb. V. M.* 18. parta *D. H.*, apta *G. R. A.* 20. implacuisse *M.* 21. iuvet *N. Hb. M.* vincere *pr. m. Hb. M.* 24. Sparsit et integras *Hb. r. D.*, Sparserit integras *a. G.*, Sparserit et integras *N.*, et nigras *Perr.* 25. liceat *G.* 26. deo *V.* 27. unda *D.* 28. luna] plena *N.* dedit *M. Hb.* 29. superent *G. D.* cuncti *V.* flumine *M.*

Eurus, et in nubes unde perennis aqua,
Sit ventura dies, mundi quae subruat arces,
Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas,
Aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi,
Solis et atratis luxerit orbis equis,
Cur serus versare boves et plaustra Bootes,
Pleiadum spisso cur coit igne chorus,
Curve suos fines altum non exeat aequor,
Plenus et in partes quattuor annus eat,
Sub terris sint iura deum et tormenta Gigantum,
Tisiphones atro si furit angue caput,
Aut Alcmaeoniae furiae aut ieiunia Phinei,
Num rota, num scopuli, num sitis inter aquas,
Num tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus, et Tityo iugera pauca novem,
An ficta in miseras descendit fabula gentis,
Et timor haud ultra quam rogus esse potest.
Exitus hic vitae superet mihi: vos, quibus arma
Grata magis, Crassi signa referte domum.

VI.

PROPERTIUS.

Dic mihi de nostra, quae sentis, vera puella:
• Sic tibi sint dominae, Lygdame, dempta iuga.
Num me laetitia tumefactum fallis inani,

30. perhennis *N. Hb.*, peremnis *G.* 31. qua *M.*, mundique *Hb.* artes *M.*, axem *D.* 32. cum *M.* bibat *M. G.* 33. At *Hb.* perrhebi *R.*, perhebi *N.*, per Aebi *G.*, perthebi *Hb.*, perherebi *pr. m. D.*, perhebi *corr.* 34. attractis *G. H. M.* 35. seros *N.*, senis *H.* et flamma boon *N.*, boetes *Hb.* 36. cohit ingne *G.* 38. partis *H. V. Hb.* iam *sec. m. Hb. addit post* partis. 39. sunt *H. V.*, sin *Hb.* gigantum *om. N.* 40. Thesiphones *Hb.*, Tesiphones *N.* ferit *G. M.* 41. Anne *Perr. f. P.* almeoniae *G. r.* ieiuna finem *pr. m. Hb.* 42. Non *N., dein bis* ñ; Nun *bis, deinde* non *Hb.*, Non *bis, deinde* nun *M.* 43. Non *N. Hb.* costodit *G.* 44. et] an *Perr. P.* 46. haud] aut *G. R. a.*, haud *Perr.* quam] quoniam *Hb.* 47. superest *N. R. A.*

VI, 2. .io *N. rubricatoris culpa.* sim *H.* lydame depta *N.* 3. Non *N.*, Dum *Hb. A. G. r.*

Haec referens, quae me credere velle putas?
Omnis enim debet sine vano nuntius esse,
Maioremque timens servus habere fidem.
Nunc mihi, si qua tenes, ab origine dicere prima
Incipe: suspensis auribus ista bibam.
Siccine eam incomptis vidisti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec speculum strato vidisti, Lygdame, lecto?
Ornabat niveas nullane gemma manus?
Ac maestam teneris vestem pendere lacertis,
Scriniaque ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus, et tristes sua pensa ministrae
Carpebant, medio nebat et ipsa loco,
Humidaque impressa siccabat lumina lana,
Rettulit et querulo iurgia nostra sono?

LYGDAMUS.

Haec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?
Est poenae servo rumpere teste fidem.
Ille potest nullo miseram me linquere facto,
Aequalem nulla dicere habere domo.
Gaudet me vacuo solam tabescere lecto.
Si placet, insultet, Lygdame, morte mea.
Non me moribus illa, sed herbis improba vicit:
Staminea rhombi ducitur ille rota:
Illum turgentis ranae portenta rubetae
Et lecta exectis anguibus ossa trahunt,

4. Nec *s. m. D.* 5. sine vanis esse relator *r.* 6. serus *N.* 7. Non *N.* 9. Sicut *R. Hb. D. V. M.*, Si *N.*, Sic *G.* eā (*i. e.* eam) *N.* in comptis *Hb.* 11. lygadame *N.* 12. nullave *G. R. a.*, nullane *D.* 13. At *G. Perr.*, Ad *M.* moestam *Hb.* vestam *N.* 14. Scrineaque *M.*, que *om. Hb.* 15. tristeis *P.*, tristis *r.* 17. impraesa *M.* 18. somno *Hb.* 19. Naec *r.*, Nec *D.* me *M.* ligadame *N.* 20. penae *N.*, pene *Hb. D.* 21. Illa *Hb. r. H. M. V.* miserum *r. H. M. V.* 22. nullo *N.* 23. solum *r.* 25. Improba non vicit me moribus illa sed herbis. *Mss. tamen omnes verum ordinem servant.* illa moribus *s. m. Hb.*, muneribus *G.* 26. bombi *N. D.*, rumpi *r.* 28. laeta *V.* ex sectis *a. r.*, ex actis *H.*, ex satis *M.*, ex estis *V.*, exsectis *D.*

Et strigis inventae per busta iacentia plumae,
Cinctaque funesto lanea vitta viro.
Si non vana canunt mea somnia, Lygdame, testor,
Poena erit ante meos sera, sed ampla, pedes,
Putris et in vacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.

PROPERTIUS.

Quae tibi si veris animis est questa puella,
Hac eadem rursus, Lygdame, curre via,
Et mea cum multis lacrimis mandata reporta,
Iram, non fraudes esse in amore meo.
Me quoque consimili impositum torquerier igni
Iurabo et bis sex integer esse dies.
Quod mihi si tanto felix concordia bello
Extiterit, per me, Lygdame, liber eris.

VII.

Ergo sollicitae tu causa, pecunia, vitae es!
Per te immaturum mortis adimus iter.
Tu vitiis hominum crudelia pabula praebes:
Semina curarum de capite orta tuo.
Tu Paetum ad Pharios tendentem lintea portus
Obruis insano terque quaterque mari.
Nam dum te sequitur, primo miser excidit aevo,
Et nova longinquis piscibus esca natat:
Et mater non iusta piae dare debita terrae,
Nec pote cognatos inter humare rogos,
Sed tua nunc volucres astant super ossa marinae,
Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare est.

29. stygis *r.* rotantia *G.* 30. Iunctaque *H.* vita *N. Hb.*, victa *G.* 31. cadunt *V.* Lygd. somn. *M.* Lygadame *N.*, aligdame *G.*, lygdme *r.* 34. dormiat *G. H.* 36. Haec *r.* lygadame — viam *N.* 39. quo *r.* consuli *N.*, cum simili *G. r.* 40. Iurabor *R.* et *om. Hb. H. V.* 41. Quod nisi et *N.* 42. lygadame *N.*

VII, 1. Ergone *H.* es om. *N.* (*? sic L., nihil equidem adnotavi.*) 3. praebes] pales *Hb.* 4. Semine *r.* 7. extit *pr. m. Hb.* 8. nova] longa. 9. At *G.* pie *P.*, pia *r.* 10. Ut *H.* 11. adsunt *D.* 12. capatium *G.* est *om. G. r. a., addit V.*

Infelix Aquilo, raptae timor Orithyiae,
  Quae spolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carina?
  Portabat sanctos alveus ille viros.
Paete, quid actatem numeras? quid cara natanti
  Mater in ore tibi est? non habet unda deos.
Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
  Omnia detrito vincula fune cadunt.
Sunt Agamemnonias testantia litora curas,
  Quae notat Argynni poena, Athamantiadae.
Hoc iuvene amisso classem non solvit Atrides,
  Pro qua mactata est Iphigenia mora.
Reddite corpus humo, positaque in gurgite vita
  Paetum sponte tua, vilis arena, tegas:
Et quotiens Paeti transibit nauta sepulcrum,
  Dicat: „Et audaci tu timor esse potes."
Ite, rates curvas et leti texite causas:
  Ista per humanas mors venit acta manus.
Terra parum fuerat fatis: adiecimus undas,
  Fortunae miseras auximus arte vias.
Ancora te teneat, quem non tenuere Penates?
  Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?
Ventorum est, quodcumque paras: haud ulla carina
  Consenuit, fallit portus et ipse fidem.
Natura insidias pontum substravit avaris:
  Ut tibi succedat, vix semel esse potest.

13. memor *Perr.*, *f. P.* orithiae *N. Hb.* **16.** Portabit *r.* **18.** tibi in ore *N.* est *om. H.* ora *r.* **19.** faxa *Hb.* **20.** Omnia, *an* Omina *dubium N.* de trito *r. a.*, de tristi *H.* **22.** Qua *omnes.* nota *G.* arginni *v. c. P. V.*, argini *a.*, agynni *N.*, argivi *H. M.*, argivis *G.*, argivum *r. D.* poena minantis aquae *G. R. N. Hb. a.*, natantis aquae *M. V.* **24.** iphigeuea *N.* **25.** posita est in *N.* **29.** Ire *N.* curvae *G. N. R. A.*, curve *Hb.* et] ite *M.* letius *G.*, loeti *R.* *inter* leti *et* causas *inserunt* quoque *R. a.*, *renuunt M. V.* terite *N.* **30.** humana *D.* **31.** fatis] terris *a.*, fatis *Perr. V. H. M.* **33.** Anchora *G. R.* poenates *Hb.* **34.** quoi *G. V.*, *om. H.* **37.** insidians *N. R. Hb. A.* substernit *Hb. pr. m.* aratris *pr. m. Hb.* **38.** sibi *M.*

Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga cum vasto Graecia tracta salo est.
Paullatim socium iacturam flevit Ulixes,
In mare cui soliti non valuere doli.
Quod si contentus patrio bove verteret agros,
Verbaque duxisset pondus habere mea,
Viveret ante suos dulcis conviva Penates,
Pauper, at in terra, nil ubi flare potest.
Non tulit hic Paetus stridorem audire procellae
Et duro teneras laedere fune manus,
Sed Thyio thalamo aut Oricia terebintho
Effultum pluma versicolore caput.
Huic fluctus vivo radicitus abstulit ungues,
Et miser invisam traxit hiatus aquam:
Hunc parvo ferri vidit nox improba ligno.
Paetus ut occideret, tot coiere mala.
Flens tamen extremis dedit haec mandata querelis,
Cum moribunda niger clauderet ora liquor.
„Di maris Aegaei quos sunt penes aequora, Venti,
Et quaecumque meum degravat unda caput,
Quo rapitis miseros primae lanuginis annos?
Attulimus longas in freta vestra manus.
Ah miser alcyonum scopulis affligar acutis:
In me caeruleo fuscina sumpta deo est.
At saltem Italiae regionibus evehat aestus:
Hoc de me sat erit si modo matris erit.“

39. carpharea pupes *N.* 40. trita *H.* solo *D.* 41. iactura *H.* flebat *M. R.* ulysses *A. R.* 42. cum *G.* soli *omnes.* 44. dixisset *Hb. D.* 46. ac *Hb.*, et *G. a.*, at *D. Perr.* interea nil nisi *R. D. Perr.* flere *omnes.* potes *D.* 47. tullit hunc *Hb.* hunc *H. V.*, haec *N.* procele *Hb.* 49. chio *G. N. R. Hb. H. V. M. D.*, thiae *a.*, thiae in *P.* chalamo *Hb.*, calamo *D. G.* orytia *G.*, orythia *N. R.*, oronthea *M.*, oryrrhia *V.*, om. *H.* 50. Et fultum *omnes praeter Perr. et P.*, *qui* Effultus. 51. Nunc *M.* iuno *M.* radiatus *V.* 52. in visam *N.*, invitam *H.* 57. poenes *Hb.* 59. lanugenis *Hb.* 60. vasta *a.*, vestra *H. M. D.*, vestra longa manus *V.* 61. alcinum *pr. m. Hb.*, alcinoum *s. m. Hb. G. r.* affigar *G. a.*, affligar *V. M. Perr.*, ego figar *H.* 62. cerulo *pr. m. Hb.* 63. eveat *N.* 64. mater *H.*

Subtrahit haec fantem torta vertigine fluctus;
Ultima quae Paeto voxque diesque fuit.
O centum aequoreae Nereo genitore puellae,
Et tu materno tacta dolore Thetis,
Vos decuit lasso subponere brachia mento:
Non poterat vestras ille gravare manus.
At tu, saeve Aquilo, numquam mea vela videbis:
Ante fores dominae condar oportet iners.

VIII.

Dulcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
Vocis et insanae tot maledicta tuae.
Cur furibunda mero mensam propellis, et in me
Proiicis insana cymbia plena manu?
Tu vero nostros audax invade capillos,
Et mea formosis unguibus ora nota,
Tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
Fac mea rescisso pectora nuda sinu.
Nimirum veri dantur mihi signa caloris:
Nam sine amore gravi femina nulla dolet.
Quae mulier rabida iactat convicia lingua,
Et Veneris magnae volvitur ante pedes,
Custodum gregibus circa seu stipat euntem,
Seu sequitur medias, Maenas ut icta, vias,
Seu timidam crebro dementia somnia terrent,
Seu miseram in tabula picta puella movet:
His ego tormentis animi sum verus aruspex,
Has didici certo saepe in amore notas.

66. Ultimaque *Hb.* noxque *G. R. Hb. A.*, voxque *f. P. V. M.* 68. tracta *N.* theti *P.* 70. veras *V.* 72. condere *H.*

VIII, 1. externas *G. r. Hb. a.*, extremas *V. M.*, hesternas *D. Perr.* 3. Cum *P. a.*, Cur *D. M.*, Quor *V.* 4. Proicis *G. N. Hb.* 5. inaude *pr. m. Hb.* 6. me *R.* 7. mutare *r. D.* urere *H.* 8. Hac *V.* reciso *Hb. V.*, resciso *H.* pectore *r.* 9. coloris *r.*, doloris *H.* 11. gravida *omnes.* convitia *r. A.* 12. Quae *P. Perr.* 13. Custodem *G. Hb.* circum *P.*, circa *H. V. M.* se *G. N. R. Hb. a.*, quae *Perr.* 14. Quae *P. Perr.* acta *R. a.*, iacta *pr. m. Hb. M.*, icta *D. V. H.* 16. miserum *H. V.* 17. hauruspex *G.* 18. Nam *R. Hb. a.*, Has *H. V. M.* certo didici *G.*

Non est certa fides, quam non iniuria versat.
  Hostibus eveniat lenta puella meis!
Inmorso aequales videant mea vulnera collo:
  Me doceat livor mecum habuisse meam.
Aut in amore dolere volo aut audire dolentem,
  Sive meas lacrimas sive videre tuas.
Tecta superciliis si quando verba remittis,
  Aut tua cum digitis scripta silenda notas.
Odi ego, quum numquam pungunt suspiria somnos:
  Semper in irata pallidus esse velim.
Dulcior ignis erat Paridi, cum Graia per arma
  Tyndaridi poterat gaudia ferre suae.
Dum vincunt Danai, dum restat barbarus Hector,
  Ille Helenae in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum aut pro te mihi cum rivalibus arma
  Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
Gaude, quod nulla est aeque formosa: doleres,
  Si qua foret: nunc sis iure superba licet.
At tibi, qui nostro nexisti retia lecto,
  Sit socer aeternum, nec sine matre domus!
Cui nunc si qua data est furandae copia noctis,
  Offensa illa mihi, non tibi amica, dedit.

IX.

Maecenas eques Etrusco de sanguine regum,
  Intra fortunam qui cupis esse tuam,
Quid me scribendi tam vastum mittis in aequor?
  Non sunt apta meae grandia vela rati.

19. iniurgia *N.* 21. In morso *G. r. a.*, Immorso *D. P.* colo *Hb.* 22. Et *H.* 25. *om. M.* quanto *M.* 26. At *r.* dolenda *M.*, scilenda *Hb.* 27. quae *G. r. a.*, quem *N. Hb.*, quum *P. Perr.* pandunt *M.* 28. iratam *G. R. Hb.* 29. grata *omnes.* 32. in *om. H.* 33. per te *G.*, pro me *M.* 35. nullo *M.* equae formosae *Hb.* dolores *V. G.* 37. tendisti *omnes.* 38. sacer externum .... (*reliqua acciso margine perierunt emendata*) *Perr.* nec] non *Hb.* 39. fraudate *G.* 40. Offensam *N. r. D. Perr. H. V. M.*, Infensa *a.*

IX, 1. hetrusco *R.* 2. .ntra *N.* *rubricatoris culpa.* 3. in *om. Hb.*

Turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus,
  Et pressum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
  Fama nec ex aequo ducitur ulla iugo.
Gloria Lysippo est animosa effingere signa,
  Exactis Calamis se mihi iactat equis,
In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles,
  Parrhasius parva vindicat arte locum,
Argumenta magis sunt Mentoris addita formae,
  At Myos exiguum flectit acanthus iter,
Phidiacus signo se Iuppiter ornat eburno,
  Praxitelen propria vindicat urbe lapis.
Est quibus Eleae concurrit palma quadrigae,
  Est quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis.
  Naturae sequitur semina quisque suae.
At tua, Maecenas, vitae praecepta recepi,
  Cogor et exemplis te superare tuis.
Cum tibi Romano dominas in honore secures
  Et liceat medio ponere iura foro,
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes
  Atque onerare tuam fixa per arma domum,
Et tibi ad effectum vires det Caesar, et omni
  Tempore tam faciles insinuentur opes,
Parcis, et in tenues humilem te colligis umbras,
  Velorum plenos subtrahis ipse sinus.
Crede mihi, magnos aequabunt ista Camillos

5. quod est *r.* 6. pessum *Perr. P.* in flexo *r.* 7. Omina *N.* 8. Flamma *G. N. r. Hb. D. V. M.*, Palma *H.* eoo *G.* clauditur *H.* illa *r.* rogo *r.* 9. hysippo *G.* fingere *r. D. H. V.* 10. calais *G.*, calamus *N. Hb. D. V. r.* 11. poscit *N.* 13. magna *V.* 14. Ad *G. N. r.* myros *r.*, miros *G.*, muros *N. H. M. V. D.*, Admiros *Hb.* á cantus *pr. m. Hb.* 15. armat *G.* 16. Praxitelem *R. Hb. A.* parius *a.*, propria *Perr. H. V. M.* vendicat *G.* arte *P. a.*, urbe *H. V. M.* 17. 18. Sunt *R. a.*, Est *D. H. V. M.* 17. aleae *pr. m. Hb.* concurrunt *V.* 19. satis *R. M.* 20. queque *N.* 21. recepti *N. pr. m.* 22. meis *s. m. N.* 25. pugnatos *G.* 26. honorare *G.* 27. dat *H. V.* et] in *D.* 30. Vellorum *Hb.*

Iudicia, et venies tu quoque in ora virum,
Caesaris et famae vestigia iuncta tenebis:
Maecenatis erunt vera tropaea fides.
Non ego velifera tumidum mare findo carina:
Tuta sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi, nec septem praelia clade pari,
Nec referam Scaeas et Pergama Apollinis arces,
Et Danaum decimo vere redisse rates,
Moenia cum Graio Neptunia pressit aratro
Victor Palladiae ligneus artis equus.
Inter Callimachi sat erit placuisse libellos
Et cecinisse modis, Dore poeta, tuis.
Haec urant pueros, haec urant scripta puellas,
Meque deum clament, et mihi sacra ferant.
Te duce vel Iovis arma canam caeloque minantem
Coeum et Phlegraeis Eurymedonta iugis,
Celsaque Romanis decerpta Palatia tauris
Ordiar et caeso moenia firma Remo,
Eductosque pares silvestri ex ubere reges,
Crescet et ingenium sub tua iussa meum.
Prosequar et currus utroque ab litore ovantes,
Parthorum astutae tela remissa fugae,
Castraque Pelusi Romano subruta ferro,

32. Indicia *a.*, Iudicia *D. M.* 33. victa *N.* tenebris *r.* 34. trophaea *G. a.*, trophea *N. R.* vides *H.* 35. *om. N.* scindo *Hb.* 36. Tota *N. Hb. A.* est fl. n. ratis *G.*, ratis *et v. c. Perr.*, mora nostra *Hb.*, via *D.* 37. Non phebo *N.*, N. fido *Hb.* in cinerem arces *H.* paternas *H.* 38. Cambi *G.* semper *omnes.* 39. apolinis *Hb.* 41. neptuna *pr. m. Hb.* 42. equus] opus *H. V.* 44. dure *H. V. M. G. N. r.*, coe *P. a.*, durae *Hb.* 45. Haec curant *G. N. r. A. Hb.* puros *Hb. itemque:* curant *G. N. R. A. Hb.*, Haec pueri curent haec curent scripta puellae *Perr. Puccius contra* curent *primo solo loco reposuit, deinde in margine eadem, quae Perr., scripsit.* 46. clamant *G.* 48. Coeum et Phlegraeis *om. V.* Caeum *N. A.*, Ceum *Hb.* flegreis *N.* oromodunta *N. Hb.*, oromodonta *G. R.*, uromedonta *a.* 49. de certa *G.* palaria *r.* 51. Deductosque *H.* arbore *M. G.* 52. et *om. Hb.* 54. tella *Hb.* 55. pelusii *G. N. Hb. A. R.* subdita *H.*

Antonique graves in sua fata manus.
Mollis tu coeptae fautor cape lora iuventae,
Dexteraque inmissis da mihi signa rotis.
Hoc mihi, Maecenas, laudis concedis, et a te est,
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

X.

Mirabar, quidnam misissent mane Camenae,
Ante meum stantes sole rubente torum.
Natalis nostrae signum misere puellae,
Et manibus faustos ter crepuere sonos.
Transeat hic sine nube dies, stent aere venti,
Ponat et in sicco molliter unda minas.
Aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobe lacrimas supprimat ipse lapis,
Alcyonum positis requiescant ora querelis,
Increpet absumptum nec sua mater Itym.
Tuque, o cara mihi, felicibus edita pennis,
Surge et poscentes iusta precare deos.
Ac primum pura somnum tibi discute lympha,
Et nitidas presso pollice finge comas:
Dein, qua primum oculos cepisti veste Properti,
Indue, nec vacuum flore relinque caput:
Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
Inque meum semper stent tua regna caput.
Inde coronatas ubi ture piaveris aras,
Luxerit et tota flamma secunda domo,

56. Antoniique *G. N. R. Hb.* praves *G.* 57. factor *N.*, faustor *Hb.* 58. Dextraque *r. a.*, Dexteraque *D. V.* in missis *r.* 59. est *om. H.* 60. inpertes *Hb.*

X, 3. miserere *pr. m.* ⁋ *Hb. r.* 4. somnos *Hb.* 5. stant *V.* 6. Ponet *V. N.* minax *N. pr. m. Hb.* 8. Niobes *G.* (?) *P. V.* ipsa suas *H.*, ipse suas *V. M.* 9. Halcyonum *G. A.* 10. itim *N.*, ytim *G. Hb.* 11. Tu quoque *D.* poenis *H.* 12. potentes *H.* 14. police *r.* 15. Dehino *M.* coepisti *R.* propertij *Hb.* 17. 18. *om. N.* 17. poles *Hb.* tibi sit *r.* fama *r.*, fortuna *pr. G.* peremnis *G. Hb.* 18. tua] *al.* ubi tibi *H.* 19. ubi] tibi *Hb.*, tibi (*sic*) *D.* 20. Lux erit *r.*, Luserit *H. V.* fluma *M.*

Sit mensae ratio, noxque inter pocula currat,
Et crocino naris murreus ungat onyx.
Tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
Et sint nequitiae libera verba tuae,
Dulciaque ingratos adimant convivia somnos,
Publica vicinae perstrepat aura viae.
Sit sors et nobis talorum interprete iactu,
Quem gravibus pennis verberet ille puer.
Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis et instituet sacra ministra Venus,
Annua solvamus thalamo sollemnia nostro,
Natalisque tui sic peragamus iter.

XI.

Quid mirare, meam si versat femina vitam
Et trahit addictum sub sua iura virum,
Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere vincla iugo?
Venturam melius praesagit navita noctem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
Ista ego praeterita iactavi verba iuventa:
Tu nunc exemplo disce timere meo.
Colchis flagrantis adamantina sub iuga tauros
Egit et armigera praelia sevit humo,
Custodisque feros clausit serpentis hiatus,
Iret ut Aesonias aurea lana domos.
Ausa ferox ab equo quondam obpugnare sagittis

21. moxque *r. M. V.*, vosque *Perr.* curat *M.* 22. Et cr. n. *om. H.* crocyno *N.* nares *G. R. a.*, naris *H. M.* mirreus *G.*, myrrheus *D.*, mureus *Hb.* onix *N.*, ovix *pr. m. Hb.* 24. sine *G.* 25. que *om. N.* conviva *pr. m. Hb.* 26. prestrepet *Hb.*, perstrepat *a.*, perstrepet *V.* ara *R. a.* „*f.* aura“ *P.*, aura *D. Perr. M.* 27. tallorum *Hb.* interpetre *G.* tactu *pr. m. Hb. r.* 28. Quem in *Hb.* poenis *H. Hb.* 29. ora *pr. m. Hb.* 30. instituit *D.* 31. et solennia *a.*, *om.* et *H. M.*, et somnia *r.* 32. sic] ter *G.*

XI, 2. adictum *G.* vira virum *Hb.* 3. Carminaque *M.* 4. nequeant *r.* 5. mortem *G. N. R. a.*, noctem *Perr. V. f. P.* 7. ergo *G.* 9. flagranteis *P. A.* 12. Iter *r.* exonias *G.* 13. equis *D.* condam *G.*, contra *M.*

Maeotis Danaum Penthesilea rates;
Aurea cui postquam nudavit cassida frontem,
Vicit victorem candida forma virum.
Omphale in tantum formae processit honorem,
Lydia Gygaeo tincta puella lacu,
Ut, qui pacato statuisset in orbe columnas,
Tam dura traheret mollia pensa manu.
Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
Ut solidum cocto tolleret aggere opus,
Et duo in adversum missi per moenia currus
Ne possent tacto stringere ab axe latus,
Duxit et Euphratem medium, qua condidit arces,
Iussit et imperio surgere Bactra caput.
Nam quid ego heroas, quid raptem in crimine divos?
Iuppiter infamat seque suamque domum:
Quid, modo quae nostris opprobria vexerat armis
Et famulos inter femina trita suos?
Coniugis obsceni pretium Romana poposcit
Moenia et addictos in sua regna patres.
Noxia Alexandria, dolis aptissima tellus,
Et totiens nostro Memphi cruenta malo,
Tres ubi Pompeio detraxit arena triumphos!
— Tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam —
Issent Phlegraeo melius tibi funera campo,
Vel tua si socero colla daturus eras.
Scilicet incesti meretrix regina Canopi,
Una Philippeo sanguine adusta nota,

14. Iniectis *G. R. M. H. V. Perr.* 17. Omphale et *M.*, Omphalie in *r.* praecessit *V.* 18. gygeo *R.* tinta *G.* 20. Iam *H.*, Tanta *r.* dira (*sic*) *N.* 21. *Nova elegia r.* babilonia *Hb.* orbem *R.* 22. Et *H.* agger *Hb.* 23. Ut *Perr.* Et dño (*i. e.* domino) *N.* missit *r.*, misit *P. a.*, missi *Perr. H. V.* 24. Nec *N. Hb. M. r.* 25. Auxit *H.* eufraten *a.*, eufratem *M. Hb. R.* 27. captem *D.* crimina *r. H.* 29. modoque *Hb.* vexerit *N. G. R. Hb. a.*, vexerat *M.* 31. obscenii, *abrasa tamen altera* i *N.* 32. adductos *H.* in sua iura *G.* 33. alexandriam *G.*, *sed in marg. corr.*, alexandrina *P. a.*, alexandria *D. H. V. M.* 34. memphy *Hb.* 35. pompeia *r.* 36. potam *H.* 37. flegreo *N. Hb.*, phlegreo *R.* 38. cola *Hb.* 39. *Nova elegia in Hb.* 40. philippeio *r.* sanguini *P.*

Ausa Iovi nostro latrantem opponere Anubin,
Et Tiberim Nili cogere ferre minas,
Romanamque tubam crepitanti pellere sistro,
Baridos et contis rostra Liburna sequi,
Foedaque Tarpeio conopia tendere saxo,
Iura dare et statuas inter et arma Mari.
Quid nunc Tarquinii fractas iuvat esse secures,
Nomine quem simili vita superba notat,
Si mulier patienda fuit? cape, Roma, triumphum,
Et longum Augusto salva precare diem.
Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili:
Accepere tuae Romula vincla manus.
Brachia spectavi sacris admorsa colubris,
Et trahere occultum membra soporis iter.
„Non hoc, Roma, fui tanto tibi cive verenda,“
Dixit, „et assiduo lingua sepulta mero.“
Septem urbs alta iugis, toto quae praesidet orbi,
Femineas timuit territa Marte minas.
Hannibalis spolia et victi monimenta Syphacis,
Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes,
Curtius expletis statuit monimenta lacunis,
At Decius misso praelia rupit equo,
Coclitis abscissos testatur semita pontes,
Est cui cognomen corvus habere dedit.
Haec di condiderunt, haec di quoque moenia servant:
Vix timeat salvo Caesare Roma Iovem.

41. Musa *G.* anubim *G. N. R. A.* 44. comtis *G.*, conchis *D.*, cunctis *V.* 45. trapeio *pr. m. Hb.* canopeia *G. N. R. Hb. H. V.*, canopea *a.* 46. dare et] daret *r.*, dare *G. N. Hb. a.*, dare et *Perr.* et *posterius om. G.* 47. torquini *Hb.*, tarquini *N. R.* „*de G. non constat*“ *Lachm.*, Tarquini *a.* 48. quae *N.*, quas *H.* notet *H.* 49. Et *H. V.*, Sed *M.* rapienda *M.* captet *H.* 50. longum *H. V.* 51. tumidi *H. V. M.* vada *Hb. N. D. M.* 52. romule *Hb.* 53. amorsa *G.* 55. Non haec *a.*, Non hoc *Perr. H. V. M.* romana *G.* fuit *G. N. r. a.*, fui *Perr. sed supra pagin.* fuit. 57. toti *G.* 58. *om. N.* 59. 61. monumenta *R.* 61. Curius *G. N. Hb. r. a. H. V.*, Durius *D.* explectis *Hb.* latinis *D.* 62. Et *H.*, Ac *M.* 63. Colitis *pr. m. Hb.*, Clotis *G.* abscisos *Hb.*, adscisos *N.* 64. Et *G. N. Hb. r. a.*, Est *Perr.* 65. dii *Hb. N.* condiderant *omnes.*

Nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camilli?
Aut modo Pompeia Bospore capta manu?
Leucadius versas acies memorabit Apollo.
Tantum operis belli sustulit una dies.
At tu, sive petes portus seu, navita, linques,
Caesaris in toto sis memor Ionio.

XII.

Postume, plorantem potuisti linquere Gallam,
Miles et Augusti fortia signa sequi?
Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
Ne faceres, Galla multa rogante tua?
Si fas est, omnes pariter pereatis avari,
Et quisquis fido praetulit arma toro!
Tu tamen iniecta tectus, vesane, lacerna
Potabis galea fessus Araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabescet inani,
Haec tua ne virtus fiat amara tibi,
Neve tua Medae laetentur caede sagittae,
Ferreus aurato neu cataphractus equo,
Neve aliquid de te flendum referatur in urna.
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter quater in casta felix o Postume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras!
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cum sit luxuriae Roma magistra tuae?
Sed securus eas: Gallam non munera vincent,

68. Et *Hb.*, Aut ubi *R. a.* modo *H. V. M.* bosphore *G. N.*, bosphora *R.* menu *r.* 69. Lauchadius *Hb.* memorabat *G.* 70. substulit *G.* 71. seu] sive *N.* linquens *r.*

XII, 2. Milles *r.* 3. illa *H.* 4. facere *pr. m. Hb.*, facias *D.* 5. est *om. G.* 6. Et si quis *D.* 7. intecta *N. V. M. D.*, in tecta *Hb. r.*, interea *G. H. r.* vesare *r.* 8. gallea *Hb.* araris *D.* 9. in ani *Hb.* 10. Nec *pr. m. Hb.* tua ne] utinam *V.* fiet *r. a.*, fiet (*sic*) *D.*, fiat *M.* 12. airato *V.* ne *M.* catophratus *N.*, cataphratus *G.*, cantophratus *Hb.*, cata phractus *r.* 13. Neu *r.* 14. Si credunt *N.*, Si credent *pr. m. Hb. r.* quae *M.* 17. numita *M.* 18. suae *P. Perr.*

Duritiaeque tuae non erit illa memor.
Nam quocumque die salvum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Postumus alter erit miranda coniuge Ulixes.
Non illi longae tot nocuere morae,
Castra decem annorum, et Ciconum mons Ismara, Calpe,
Exustaeque tuae mox, Polypheme, genae,
Et Circes fraudes, lotosque herbaeque tenaces,
Scyllaque et alternas scissa Charybdis aquas,
Lampeties Ithacis verubus mugisse iuvencos
— Paverat hos Phoebo filia Lampetie —,
Et thalamum Aeaeae flentis fugisse puellae,
Totque hiemis noctes totque natasse dies,
Nigrantisque domos animarum intrasse silentum,
Sirenum surdo remige adisse lacus,
Et veteres arcus leto renovasse procorum,
Errorisque sui sic statuisse modum.
Nec frustra, quia casta domi persederat uxor.
Vincit Penelopes Aelia Galla fidem.

XIII.

Quaeritis, unde avidis nox sit pretiosa puellis,
Et Venere exhaustae damna querantur opes.

21. sanum *r. a.*, salvum *Perr.* 22. Pendebat *pr. m. Hb.* 23. Posthumus *P. a.* ulisses *G.*, ulysses *R. A.* 24. ille *Hb.* 25. hismara *G.* 26. gemne (*sic*) *Hb.* 27. circe *N. Hb.*, circae *A.* 28. Syllaque *r.*, scillaque *N.* sissa *M.*, scyssa *r.*, sipsa *G.* caribdis *N. r. G.*, carybdis *P.*, caribidis *Hb.* aqua *H.* 29. Lampathiae *N. D. Hb. r.*, Lampatiae *G.* sithicis *N.*, siticis *Hb.*, scyticis *G.*, scythicis *r. D.* Lamphathiae schythicis *H. V. M.* veribus *N. Hb.* 30. lampetiae *P.*, lampathiae *r.*, lampatiae *G.*, lanpathiae *N.*, lamphatiae *D.*, lamphatie *H. V. M.* 31. aeae *N.*, aeeae *R. Hb.* 32. notasse *pr. m. Hb.*, vacasse *r.* 34. adiisse *Hb.* 35. artus *G.* lecto *N. Hb. H. V. M. r.* revocasse *Perr. H. V. M. G.* 37. Haec *M.*, Hec *s. m. Hb.* 38. penelope *N. Hb.*, penolopes *G. R.* laelia *G. R. A.*, lelia *N. Hb.*

XIII, 2. venerem *G. N. R. Hb. A.* *Teste tamen Burm. M.* venere, *et sic P. ad marginem R.*, *quamvis non deleta pristina scriptura.* exhaste *Hb.*, exhausto *N.*

Certa quidem tantis causa et manifesta ruinis:
Luxuriae nimium libera facta via est.
Inda cavis aurum mittit formica metallis,
Et venit e rubro concha Erycina salo,
Et Tyros ostrinos praebet Cadmea colores,
Cinnamon et multi pastor odoris Arabs.
Haec etiam clausas expugnant arma pudicas,
Haecque terunt fastus, Icarioti, tuos.
Matrona incedit census induta nepotum,
Et spolia opprobrii nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi:
Aut si qua est, pretio tollitur ipsa mora.
Felix Eois lex funeris una maritis,
Quos Aurora suis rubra colorat equis.
Namque ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
Uxorum fusis stat pia turba comis,
Et certamen habent leti, quae viva sequatur
Coniugium: pudor est non licuisse mori.
Ardent victrices, et flammae pectora praebent,
Inponuntque suis ora perusta viris.
Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella
Nec fida Euadne nec pia Penelope.
Felix agrestum quondam pacata iuventus,
Divitiae quorum messis et arbor erant.
Illis munus erant decussa Cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis,
Nunc violas tondere manu, nunc mixta referre

3. Corte *A.*, Certa *H. V.* equidem *A.* et] est *G. R. a.*, et *V. M.* 4. lubrica *G.* 5. Inde *r.* canis *Hb.* 6. e] et *M.* ericina *N.*, hericina *Hb. R.*, eritina *V.*, eriena *M.* 7. tires *N.* colores *om. H.* 8. Cynamon *N.* 9. causas *M.* 10. Quaeque *G. N. Hb. r. a.*, Haecque *Perr. P.* faustus *G.*, fastos *pr. m. Hb.* icariote *N. r. D. V. M.*, icariotae *G.* 12. opprobrium *V.* hora *r.*, horta *Hb.* 15. ima *D.* 17. Iamque *H.* humida *M.* 18. positis *G.* 20. pudorē *G.* 21. et] est *pr. m. Hb.*, ast *s. m.* 23. Hoc *N. Hb. D. V.* innupta puella *Hb.* est *addit Perr. R.* 24. euhadne *N.*, euandne *G.* 25. paccata *Hb.* 26. quarum *G. r. A.* 27. pompa fuit *r. a.*, munus erat *G. H. V. M.*, *quod, an* erant *scripserit Perr.*, *reciso margine non liquet*, discussa *N.* 28. rubris *Hb.* 29. musta *G. H.*

Lilia virgineos lucida per calathos,
Et portare suis vestitas frondibus uvas
Aut variam plumae versicoloris avem.
His tum blanditiis furtiva per antra puellae
Oscula silvicolis empta dedere viris.
Hinnulei pellis totos operibat amantes,
Altaque nativo creverat herba toro,
Pinus et incumbens lentas circumdabat umbras,
Nec fuerat nudas poena videre deas,
Corniger atque dei vacuam pastoris in aulam
Dux aries saturas ipse reduxit oves,
Dique deaeque omnes, quibus est tutela per agros,
Praebebant vestris verba benigna focis.
ET LEPOREM, QUICUMQUE VENIS, VENABERIS, HOSPES,
ET SI FORTE MEO TRAMITE QUAERIS AVEM:
ET ME PANA TIBI COMITEM DE RUPE VOCATO,
SIVE PETES CALAMO PRAEMIA SIVE CANE.
At nunc desertis cessant sacraria lucis:
Aurum omnes victa iam pietate colunt.
Auro pulsa fides, auro venalia iura:
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
Torrida sacrilegum testantur limina Brennum,
Dum petit intonsi Pythia regna dei:
At mons laurigero concussus vertice diras
Gallica Parnasus sparsit in arma nives.

32. viricoloris *N. Hb.*, varicoloris *G. H. V. M.*, pluricoloris *R.* „*pro*: versicoloris“ *P.* 33. tunc *H.* perrara *N.* 35. Atque hinuli *N. a.*, Atque hynuli *R.*, Atque humilis *G. H.*, Atque humili *D. Hb. pr. m.* hinuli *sec.* amantes] artus *H.* 37. incombens *N.* laetas *R. D.*, latas *a.* „*f.* lentas“ *P.*, lentas *Perr. M.* umbra *pr. m. N.* 39. Idaei *a. pro* atque dei, *quod libri omnes tuentur*, *reticente Perr.* 42. nostris *H.* 43. veneraberis *Hb.* 44. si *om. M.* 45. parma *M.* 46. potes *pr. m. Hb.*, petas *a.*, petes *H. V. M.* 47. Et *Hb.* 48. vita *Hb. M.* *Hic inserunt spurios Ovidii versus duos M. D. a. quibus* „*vacant in v. c.*“ *Perr. adscripsit. Item in H. V. Heinsius.* 49. rura *V.* 51. Horrida *H.* testatur *r.* lumina *r. A.* Brenum *M.* 52. phythia *r.* 53. Aut *r.* modo *pr. m. Hb.*, mons *sec. corr.* arigero *pr. m. Hb.*, aurigero *N. s. m. Hb. D. H. V. M.* duras *r. a.*, diras *M.* 54. Callida, parnasi *R.*, parnasis *pr. m. Hb.*, parnassi *a.*, parnassus *H. V. M.* ora *G.* vires *Hb.*

Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro
Nutrit in hospitio non, Polydore, pio.
Tu quoque ut auratos gereres, Eriphyla, lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
Proloquar: — atque utinam patriae sim vanus aruspex! —
Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
Certa loquor, sed nulla fides: neque enim Ilia quondam
Verax Pergameis Maenas habenda malis.
Sola Parim Phrygiae fatum componere, sola
Fallacem patriae serpere dixit equum.
Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti:
Experta est veros irrita lingua deos.

XIV.

Multa tuae, Sparte, miramur iura palaestrae,
Sed mage virginei tot bona gymnasii,
Quod non infames exercet corpore laudes
Inter luctantes nuda puella viros,
Cum pila velocis fallit per brachia iactus,
Increpat et versi clavis adunca trochi,
Pulverulentaque ad extremas stat femina metas,
Et patitur duro vulnera pancratio,
Nunc ligat ad caestum gaudentia brachia loris,
Missile nunc disci pondus in orbe rotat,
Gyrum pulsat equis, niveum latus ense revincit,
Virgineumque cavo protegit aere caput,
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis

55. Ete *G.*, Et *N. r. Hb. a.*, Te *D.* polymnestoris *a.*, polymestoris *H. V. M.* 56. pio] tuo *Hb.* 57. ut] et *H.* 58. est *om. H. V.* 59. sum *Hb. M.* verus *G. N. r. Hb. a.*, vanus *V. P. Perr.* 60. sitis *N.* 61. loquar *H.* enim *om. M.* 63. phrygiam *V.* factum *G. V.* 64. Fallacem patriae fuit utilis ille pare ti *pr. m. Hb.* 66. est *om. r.*

XIV. *Coniungit cum superiore pr. m. N.* 1. Ulta *V. M.* spartae *G. N.*, spartam *Perr.* mirantur *r.* 5. Non *H.* veloceis *a.*, velocis *H. V. M.* bachia *G.* iactus] latus *Hb.* 6. adversi *H.* aduncha *r.* 8. panerato *r.* 9. pemdentia *H.* bracchia *G.* 11. pulsat *om. G.* ense] esse *Hb.* reviĉ (*sic*) *N.*, revinxit *M.* 13. amazonicum *Hb.*

Thermodontiacis turba, lavatur, aquis,
Et modo Taygeti, crines aspersa pruina,
Sectatur patrios per iuga longa canes;
Qualis et Eurotae Pollux et Castor arenis,
Hic victor pugnis, ille futurus equis,
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur nec fratres erubuisse deos.
Lex igitur Spartana vetat secedere amantes,
Et licet in triviis ad latus esse suae,
Nec timor aut ulla est clausae tutela puellae,
Nec gravis austeri poena cavenda viri.
Nullo praemisso de rebus tute loquaris
Ipse tuis: longae nulla repulsa morae.
Nec Tyriae vestes errantia lumina fallunt,
Est neque adoratae cura molesta domi.
At nostra ingenti vadit circumdata turba,
Nec digitum angusta est inseruisse via.
Nec quae sint facies nec quae sint verba rogandi,
Invenias: caecum versat amator iter.
Quod si iura fores pugnasque imitata Laconum,
Carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

XV.

Sic ego non ullos iam norim in amore tumultus,
Nec veniat sine te nox vigilanda mihi:

14. Termodontiscis *G.*, Thermodoontiscis *N.*, Thermodoonteis *R. a.*, Thermodonteis *D. sic et Hb. s. m. nam pr. m.*: Teremodonteis, Thermodontiacis *H.* turma *H.* lavantur *Hb.* equis *G.* 15. ruina *G.* 16. Sectantur *D.* 17. evortae *Hb.* polux *r. N.* habenis *G. N. Hb. D. r. V. M.*, hãnis *H.*, ad undas *P. Perr.* 18. futuris *pr. m. Hb.* 19. Helena *M.* nudis et arma *Hb.* capillis *M.* 22. sui *D.* 23. Non *M.* puella[e] tutellae[a] (*sic*) *Hb. correctio a m. s.* 25. tu, te *P. per diastolen.* 27. Non *Hb. R. a.*, Nec *H. V.* 28. Ast *H.* odoratae *G. R. A. Hb.* 29. Et *H.* ingenii *N.* 30. dignum *M.* est angusta *G.* 32. tecum *r.* orator *G.* 33. feres *N. Hb.* que *om. H. V.* inimica *V. pr. m. Hb.* leonum *N.*

XV, 1. Hic *D. N.*, *rubricatoris culpa; nam librarius ad marginem notaverat* s. ego iam nolim multos in *G.* nullos *R.* iam *om. V. s. m. Hb.*

Ut mihi praetextae pudor est velatus amictu,
Et data libertas noscere amoris iter,
Illa rudes animos per noctes conscia primas
Imbuit heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius haud multo minus est cum ducitur annus:
Vix memini nobis verba coisse decem.
Cuncta tuus sepelivit amor, nec femina post te
Ulla dedit collo dulcia vincla meo.
Testis erit Dirce tam vero crimine saeva,
Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
Ah quotiens pulchros ussit regina capillos,
Molliaque inmites fixit in ora manus!
Ah quotiens famulam pensis oneravit iniquis,
Et caput in dura ponere iussit humo!
Saepe illam inmundis passa est habitare tenebris,
Vilem ieiunae saepe negavit aquam.
Iuppiter, Antiopae nusquam succurris habenti
Tot mala? corrumpit dura catena manus.
Si deus es, tibi turpe tuam servire puellam!
Invocet Antiope quem nisi vincta Iovem?
Sola tamen, quaecumque aderant in corpore vires,
Regales manicas rupit utraque manu.
Inde Cithaeronis timido pede currit in arces.
Nox erat, et sparso triste cubile gelu.
Saepe vago Asopi sonitu permota fluentis
Credebat dominae pone venire pedes.

3. praetexta *r. Hb. D. H. V. M.*, pretesta *G.*, praetexti *N.* amicus *N. Hb. D. M.*, amictus *H.* 4. Ut *P.* 5. coscia *N.* 6. Iubuit licinna heu *G.* 7. aut *N. R. D.* est *om. Hb.* dicitur *M.* 9. tois *r.* amator *G.* nec] aut *D.* 10. Vella *Hb.* colo *Hb.* vincla] verba *H.* 11. *Nova elegia in N. D. Hb.* dircae *G.*, durae *r.* crimina *M.* serva *G.*, saevae *V.* 12. anthiopen *R.* 13. traxit *a.*, ussit *D. V.*, iussit *H.* 14. inmittens *N. Hb.* finxit *G.* 15. impensis *M.* oneratur *M.* 19. anthiopae *r.*, antiope *a.*, antiopa *M.* succuris *r.*, securus *H.*, si curris *Hb.* 20. Tot toa *Hb.* 21. est *G. N. Hb.* turpe tibi *G.* servare *G. pr. m. Hb. H.* 22. antiopae *r.* quae *G.* victa *G. N. r. V.*, vita *M.* 25. cytheronis *N. R. A.* 26. parso *G.* 27. vaga *N. D.* aesopi *N.* 28. pene *H.*

Et durum Zethum et lacrimis Amphiona mollem
Experta est stabulis mater abacta suis.
Ac veluti, magnos cum ponunt aequora motus,
— Eurus in adversos desinit ire Notos —,
Litore si tacito sonitus rarescit arenae,
Sic — cadit inflexo lapsa puella genu —
Sera, tamen pietas: natis est cognitus error.
Digne Iovis natos qui tueare senex,
Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen sub trucis ora bovis.
Antiope, cognosce Iovem: tibi gloria Dirce
Ducitur in multis mortem habitura locis.
Prata cruentantur Zethi, victorque canebat
Paeana Amphion rupe, Aracynthe, tua.
At tu non meritam parcas vexare Lycinnam:
Nescit vestra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures:
Te solam et lignis funeris ustus amem.

XVI.

Nox media, et dominae mihi venit epistola nostrae
Tibure: me missa iussit adesse mora,
Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
Et cadit in patulos Nympha Aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam mene tenebris,

29. Zaetum *N.*, zetum *r.*, Zetem *Perr.* 30. tabulis *G. N. r. Hb. H. V.*, talibus *D.* 31. quom *r.*, quum *P.* componunt *D.*, ponunt cum *Hb.* motus] fluctus *G.* 32. sub adverso — notho *N.* 33. si] sic *N. Hb. a. r.*, sit *M.*, quum *P. Perr.* 34. Si *Hb.*, Hic *H.* infelix *D.* lassa *G. H.* 35. natus *r.* error] ordo *G.* 36. senes *H.* 37. pueris] prius *pr. m. Hb.* mater *V.* 38. Vixerunt *N.*, Vexerunt *r.* dircem *G. Hb. M.* bonis *pr. m. Hb.* 39. consignosce *Hb.* 41. Parta *N.*, Partha *r.*, Parca *H. V. M.* cruentatur *M.* laeti *V.*, zeti *a. r.*, zeto *P.* can.. *N. reciso margine.* 42. Paena *G.* aphion *N.* archinte *Hb.* 43. lacinnam *G. Hb.*, *om. N. ut supra.* 44. nostra *Hb.* ire *N.* ped.. *N.* 45. artes *M.*, *om. N. ut supra.*

XVI, 2. missa] nulla *H. V.* 3. quae *G.* 4. cadet *Hb.* lympha *G. a.*, nympha *H. V.* amena *pr. m. Hb.*, amaena *G.* 5. abductis *M.*

Ut timeam audaces in mea membra manus?
At si haec distulero nostro mandata timore,
Nocturno fletus saevior hoste mihi.
Peccaram semel, et totum sum pulsus in annum:
In me mansuetas non habet illa manus.
Nec tamen est quisquam, sacros qui laedat amantes:
Scironis media sic licet ire via.
Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris:
Nemo adeo, ut noceat, barbarus esse volet.
Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras,
Ipse Amor accensas percutit ante faces,
Saeva canum rabies morsus avertit hiantis:
Huic generi quovis tempore tuta via est.
Sanguine tam parvo quis enim spargatur amantis
Improbus? exclusis fit comes ipsa Venus.
Quod si certa meos sequerentur funera casus,
Talis mors pretio vel sit emenda mihi.
Afferet huc unguenta mihi sertisque sepulcrum
Ornabit custos ad mea busta sedens.
Di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
Qua facit assiduo tramite vulgus iter.
Post mortem tumuli sic infamantur amantum.
Me tegat arborea devia terra coma,
Aut humet ignotae cumulus vallatus arenae.
Non iuvat in media nomen habere via.

XVII.

Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris:
Da mihi pacato vela secunda, pater.

6. Aut *D.* 7. distulero haec *N.* 8. scevior *H.* 9. pulsus] portus *N.*, passus *M.* 12. silicet *G.*, si licet *r. a.*, scilicet *N. Hb.*, sim licet *H.* ipse *H.* 13. *Initium novae elegiae in G.* ambulat *r.* 14. Nemo deo *N. P. Hb. H.* 17. Scaeva *H.* hianteis *a.*, hiantis *M.* 18. tuta] tua *pr. m. Hb. r.*, data *H. V.* 20. sit *M.* comes] ōes (*sic*) *pr. m. Hb.* 22. spatio *M.* 25. nec *G. N. r. Hb. D. H V. M.* 26. vulgis *pr. m. Hb.* 29. humer *G. Hb. V.*, humeri *N. D.*, humor *H.* cumulis *N. Hb.*, tumulus *G. H. V. M.* 30. Me *pr. m. Hb.*

XVII, 2. baccato *G.*, bace sato *M.*

Tu potes insanae Veneris compescere fastus,
Curarumque tuo fit medicina mero.
Per te iunguntur, per te solvuntur amantes:
Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo.
Te quoque enim non esse rudem testatur in astris
Lyncibus ad caelum vecta Ariadna tuis.
Hoc mihi, quod veteres custodit in ossibus ignes,
Funera sanabunt aut tua vina malum.
Semper enim vacuos nox sobria torquet amantes,
Spesque timorque animum versat utrinque meum.
Quod si, Bacche, tuis per fervida tempora donis
Accersitus erit somnus in ossa mea,
Ipse seram vites pangamque ex ordine colles,
Quos carpant nullae me vigilante ferae.
Dum modo purpureo spument mihi dolia musto,
Et nova pressantis inquinet uva pedes,
Quod superest vitae, per te et tua cornua, vivam,
Virtutisque tuae, Bacche, poeta ferar.
Dicam ego maternos Aetnaeo fulmine partus,
Indica Nysaeis arma fugata choris,
Vesanumque nova nequicquam in vite Lycurgum,
Pentheos in triplices funera grata greges,
Curvaque Tyrrhenos delphinum corpora nautas
In vada pampinea desiluisse rate,
Et tibi per mediam bene olentia flumina Naxon,
Unde tuum potant Naxia turba merum.

4. sit *r. H.* 5. Certe *H.* amores *D.* 6. vinum *V.* delue *M.* 7. enim *om. unus Heinsianorum. Nam nomen non adscriptum.* atris *Hb.* 8. in coelum *a.*, ad coelum *D. H. V. M.* adriana *M. Hb.*, adriagna *N.* 10. sonabunt *M.* vel *a.*, aut *Perr. H. V. M.*, ut *D. r.* 11. Saepe *G.* 12. animo *N. Hb. a. R.*, animum *Perr.* vexat *G.* utroque modo *N. R. Hb. a.*, utrinque meum *Perr.* (*et sic G.*) 14. somnis *pr. m. Hb.* 15. feram *M.* 16. vigilare *pr. m. Hb.* 17. *f.* spument mea *P. Perr.*, numerem mihi *R.*, numen mihi *N. Hb. H. V.* 18. pressanteis *a.*, pressantis *V. M.*, praesantis *N.*, presentis *G.* una *pr. m. Hb.* 19. vitae] in te *r.* per te] parte *V.* 20. fer.. *H.* 21. aeterno *r.* partos *G.* 23. nequiquam *N.* 24. Pantheos *G.* in *om. Hb.* 26. dissiluisse *R. a.*, desiluisse *H. V.* 28. potat noxia *G.*

Candida laxatis onerato colla corymbis
   Cinget Bassaricas Lydia mitra comas,
Levis odorato cervix manabit olivo,
   Et feries nudos veste fluente pedes.
Mollia Dircaeae pulsabunt tympana Thebae,
   Capripedes calamo Panes hiante canent,
Vertice turrigero iuxta dea magna Cybele
   Tundet ad Idaeos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antistitis auro
   Libatum fundens in tua sacra merum.
Haec ego non humili referam memoranda cothurno,
   Qualis Pindarico spiritus ore tonat.
Tu modo servitio vacuum me siste superbo,
   Atque hoc sollicitum vince sopore caput.

XVIII.

Clausus ab umbroso qua alludit pontus Averno
   Fumida Baiarum stagna tepentis aquae,
Qua iacet et Troiae tubicen Misenus arena,
   Et sonat Herculeo structa labore via,
Hic, ubi, mortalis dextra cum quaereret urbes,
   Cymbala Thebano concrepuere deo:
At nunc, invisae magno cum crimine Baiae,
   Quis deus in vestra constitit hostis aqua? —
His pressus Stygias vultum demisit in undas,
   Errat et in vestro spiritus ille lacu.

29. onerata *Hb. D.* 30. Cingit *N. r. Hb. D. H. V. M.* bassaricis *pr. m. Hb.* 31. Laevis *V.*, Lenis *D.* 35. currigero *V.* usta *Hb.* cibele *N. Hb.*, cybelle *G. R.*, cybellae *a.*, cybele *H. V.*, cybelae *M.* 36. Fundet *G. N. R. Hb. A.* 37. cratere *G.*, craterque *H.* 39. non] vero *M.* 40. sonat *G.*, sonet *H. M.* 41. modo] mihi *M.* siste] redde *D.*

XVIII, 1. Lausus *V.* qua lidit *P. Perr.*, *reliqui:* qua ludit. 2. Humida *omnes.* 3. missenus *N.*, missemis *Hb.* arenae *V.* 5. mortales *G. N. A.* dexter *N.*, dester *Hb.* cum conderet *Perr.*, c̄ (*quod semper est* cum) quaereret *N.*, quom q. *R.* 6. Cybala *Hb.* cum crepuere *N.* 9. Bis *G. Hb. V. M. r.* dimisit *r.*, demissit *Hb.* 10. nostro *pr. m. D.*

Quid genus aut virtus aut optima profuit illi
Mater, et amplexum Caesaris esse focos?
Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro,
Et per maternas omnia gesta manus?
Occidit, et misero steterat vigesimus annus:
Tot bona tam parvo clausit in orbe dies.
I nunc, tolle animos et tecum finge triumphos,
Stantiaque in plausum tota theatra iuvent,
Attalicas supera vestes, atque omnia magnis
Gemmea sint ludis: ignibus ista dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus et ultimus ordo:
Est mala, sed cunctis ista terenda via est.
Exoranda canis tria sunt latrantia colla,
Scandenda est torvi publica cymba senis.
Ille licet ferro cautus se condat et aere:
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non vis exemit Achillem,
Croesum aut, Pactoli quas parit humor, opes.
Hic olim ignaros luctus populavit Achivos,
Atridae magno cum stetit alter amor.
At tibi, nauta, pias hominum qui traiicis umbras,
Huc animae portent corpus inane tuae:
Qua Siculae victor telluris Claudius et qua
Caesar ab humana cessit in astra via.

XIX.

Obiicitur totiens a te mihi nostra libido:
Crede mihi, vobis imperat ista magis.
Vos, ubi contempti rupistis frena pudoris,

15. vicesimus *pr. m. Hb.* 17. I *om. V.* tecum] centum *M.* 18. Santia *pr. m. Hb.* plausu *V. M.* tot *pr. m. Hb.* 19. supra *N.* 20. Gemina sint *r.* ludis] nudis *s. m. Hb. H. V. r.* 21. hoc omnes *G. N. Hb. V. r.* omnes *om. pr. m. Hb.* primus huc *Hb.* 22. Et *r.* 24. troci *N.*, torti *Hb.* 25. conda *N.*, tondat *V.* 27. Nerea *V. M. r.*, Ferrea *H.* faces *G.* vis] vix *M.* 28. cresum *N.*, chresum *Hb.* haud *V.*, non *H.* premit *D.* 31. traicis *G. N.*, trahicis *Hb.* 33. telluaris. 34. in] et *pr. m. Hb.*

XIX, 1. Obicitur *Hb.* 2. nobis *V.* illa *a. G.* (?), ista *D.*

Nescitis captae mentis habere modum.
Flamma per incensas citius sedetur aristas,
Fluminaque ad fontis sint reditura caput,
Et placidum Syrtes portum et bona litora nautis
Praebeat hospitio saeva Malea suo,
Quam possit vestros quisquam reprehendere cursus
Et rapidae stimulos frangere nequitiae.
Testis, Cretaei fastus quae passa iuvenci
Induit abiegnae cornua falsa bovis:
Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quae voluit liquido tota subire deo.
Crimen et illa fuit patria succensa senecta
Arboris in frondes condita Myrrha novae.
Nam quid Medeae referam quo tempore matris
Iram natorum caede piavit amor?
Quidve Clytaemnestrae, propter quam tota Mycenis
Infamis stupro stat Pelopea domus?
Tuque o Minoa venundata, Scylla, figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti!
Nise, tuas portas fraude reclusit Amor.
At vos, innuptae, felicius urite taedas:
Pendet Cretaea tracta puella rate.
Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci:
Victor erat quamvis, aequus in hoste fuit.

XX.

Credis eum iam posse tuae meminisse figurae,
Vidisti a lecto quem dare vela tuo?

4. captae] libere *Hb.* 7. portum] por *G.* 8. praebea *pr. m. Hb.* saevaque mala *r., quod emendavit, nec tamen delevit P.* 9. possint *H.* reprimere *H.* 11. fastus] pasiphe *M.* 12. abiegno *G. H. V. M.*, aiegno *N.* bovi *G. N. r. a.*, bovis *D.*, boni *Hb.* 13. salomonis *Hb.* enipheo *G.*, enypheo *R.* 15. Crimine et *G.*, Crimen at *V.* 16. novem *N.* 17. matrem *G.* 19. clytemestrae *N.*, clytaemestrae *G.* 20. sta *N.* 21. mynoa *N.*, minooa *G.* 22. Tundens *M.* purpuerea *Hb.* 23. disponderat *R.* 26. Prendet *V.* 27. aribet (*sic*) *Hb.*

XX, 1. fygurae *Hb.* 2. alecto *Hb.*

Durus, qui lucro potuit mutare puellam!
Tantine, his lacrimis, Africa tota fuit?
At tu, stulta, deos, tu fingis inania verba.
Forsitan ille alio pectus amore terat.
Est tibi forma potens, sunt castae Palladis artes,
Splendidaque a docto fama refulget avo,
Fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus.
Fidus ero: in nostros curre, puella, toros.
Tu quoque, qui aestivos spatiosius exigis ignes,
Phoebe, moraturae contrahe lucis iter.
Nox mihi prima venit: primae data tempora noctis
Longius in primo, Luna, morare toro:
Foedera sunt ponenda prius signandaque iura
Et scribenda mihi lex in amore novo.
Haec Amor ipse suo constringet pignera signo:
Testis sidereae torta corona deae.
Quam multae ante meis cedent sermonibus horae,
Dulcia quam nobis concitet arma Venus!
Namque, ubi non certo vincitur foedere lectus,
Non habet ultores nox violanda deos,
Et quibus imposuit, solvit nox vincla libido:
Contineant nobis omina prima fidem.
Ergo, qui pactas in foedera ruperit aras,
Pollueritque novo sacra marita toro,
Illi sint quicumque solent in amore dolores,
Et caput argutae praebeat historiae,
Nec flenti dominae patefiant nocte fenestrae,
Semper amet, fructu semper amoris egens.

3. Dirus *pr. m. Hb.* imittaro *Hb.* 4. Tantisne *G. N. A. r.*, Tantis *Hb.* in lacrimis *N. R. Hb. A.*, lacrimis *G.* 6. pectuns *N.* terit *a. r.*, terat *D.* 7. Ast *N.* ubi *V.* patens *G.* caste *r.* 8. docto] toto *Hb.* 10. sinus *H.* 11. qui] per *M.* spatiosus *r.* 13. date *Hb. N. H. V.*, datae *G. r.* 14. morate (*sic*) *N.* 15. rura *N.* 16. nova *G.* 17. constringit *N. R. a.*, confringit *G. H. M.* pignora *A.* 19. cedant *Hb. a.*, cedent *H. V.* 20. conscit *pr. m. Hb.* alma *R.* nemus *Hb.* 21. Nam quod *pr. m. Hb.*, Iamque *H.* vincetur *N.* 22. vigila *N.*, vigilanda *G. r. Hb. a.*, violanda *Perr.* 24. vobis *H.* omnia *G. r. a. Hb.*, omia *N.*, omina *Perr. H.* 25. actas *G.* foedere *G. r.* 27. sunt *Hb. H. M.* 29. patefactae *G.*

XXI.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
Ut me longa gravi solvat amore via.
Crescit enim assidue spectando cura puella:
Ipse alimenta sibi maxima praebet amor.
Omnia sunt tentata mihi, quacumque fugari
Possit: at ex omni me premit ipse deus,
Vix tamen aut semel admittit, cum saepe negavit:
Seu venit, extremo dormit amica toro.
Unum erit auxilium: mutatis Cynthia terris
Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite, o socii, propellite in aequora navem,
Remorumque pares ducite sorte vices,
Iungiteque extremo felicia lintea malo:
Iam liquidum nautis aura secundat iter.
Romanae turres et vos valeatis amici,
Qualiscumque mihi tuque puella vale.
Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar aequoris hospes,
Cogar et undisonos nunc prece adire deos.
Deinde per Ionium vectus cum fessa Lechaeo
Sedarit placida vela phaselus aqua,
Quod superest, sufferte pedes, properate laborem,
Isthmos qua terris arcet utrumque mare.
Inde ubi Piraei capient me litora portus,
Scandam ego Theseae brachia longa viae.
Illic vel studiis animum emendare Platonis
Incipiam aut hortis, docte Epicure, tuis.

XXI, 1. Nunc *H.* proficissci *N.*, profiscisci *Hb.* 2. gravis *V.* 3. assiduae *N. Hb. a.*, assidue *D.* spectandi *N.* 6. et ex *G.* 7. amittit *N. pr. m. Hb.* negarit *N. Hb. H. V.* 8. dormit] solvit *H.* 10. abiit amor *Hb.* 11. aequore *N. V.*, aquore *Hb.* navim *G. H.* 12. vites *Hb.* 13. Duciteque *G.* extremos *Hb.* 14. Nam *r. a.*, Iam *D. Perr. V. M.* 16. Qualescunque *Hb.* 18. undis onos *r.* 19. confessa *pr. m. Hb.* lycheo *N. G. V.*, lyceo *r.*, liceo *Hb. M.*, lyaeo *D.*, *om. H.* 20. placidam *D.* vella phasselus *Hb.* aquam *D.* 21. sufferre *G. N. Hb. D.* properare *N.* 22. Ismos *pr. m. Hb. r.*, Isthsermos *G.* utrinque *a.*, utrumque *D. H. V. M.* 23. pyraei *P.*, pyrei *r.*, pirrhei *G.*, pisaei *D.* mea lintea *G.* 24. ego *om. Hb.* 25. Illhic *G.*

Persequar aut studium linguae, Demosthenis arma,
  Librorumque tuos, docte Menandre, sales.
Aut certe tabulae capient mea lumina pictae,
  Sive ebore exactae seu magis aere manus.
Aut spatia annorum aut longa intervalla profundi
  Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.
Seu moriar, fato, non turpi fractus amore:
  Atque erit illa mihi mortis honesta dies.

XXII.

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
  Tulle, Propontiaca qua fluit Isthmos aqua,
Dindyma sacra Rheae, et fabricata iuvenca Cybelae,
  Raptorisque tulit qua via Ditis equos:
Si te forte iuvant Helles Athamantidos urbes,
  Nec desiderio, Tulle, movere meo,
Tu licet aspicias caelum omne Atlanta gerentem,
  Sectaque Persea Phorcidos ora manu,
Geryoni stabula, et luctantum in pulvere signa
  Herculis Antaeique, Hesperidumque choros,
Tuque tuo Colchum propellas remige Phasin,
  Peliacaeque trabis totum iter ipse legas,

27. Prosequar *G. D.* aut *om. M.* linguae et *R.* domosthenis *r.* 28. salos *M.* 29. me *V.* 32. sinu] *f.* situ *P.* 33. facto *M.*

XXII, 1. cizzicus *N.*, cirricus *Hb.*, cyricus *r.*, cyzius *D.*, garricus *G. M.* annus *N. Hb. V.* 2. propontiata *N.* quae *N. D.* ismos *N. r. Hb.* 3. Dindyma qua argivum *Perr. margini adscripsit, reliquum versum intactum reliquit. Puccius vero sic in margine Regiensem emendavit:* Dindima qua argivum fabricata iuventa cybele est. *In ordine autem verborum nihil correxit nisi vocem* sacra, *quam in* sacrae *mutavit.* Dindymus et sacra *G. N. Hb. r.*, Dindymus et sacrae *a.*, sacra *D. H. V.* inventa *G. N. R. A.*, iuventa *Hb.* cibele *N.*, cybelae *G. M.*, cybellae *a.*, cybelle *R.* 4. quae *a.*, qua *D. H. M.* dicis *pr. m. Hb.* 5. iuvat *N. r. Hb. D. V. M.* belles *r.* hathamantidos *a.*, athamantidos *D.* 6. Et *N. R. Hb. A.* 7. ferentem *M.* 8. Tectaque *H.*, Sertaque *V.* phorados *pr. m. Hb.* 9. Girionis *N. Hb.*, Geryonis *G. D. H. M.*, Geryonae *R. a.*, Ienonis *V.* stabulae *V.* 11. colchon *a.*, colchin *D.*, colchum *H. V. M. Perr.* phasim *G. N. Hb. M.* 12. turbis *pr. m. Hb.*, „*al.* trahis“ *s. m. Hb.*

Qua rudis Argoa natat inter saxa columba
In faciem prorae pinus adacta novae,
Et si, qua Ortygiae visenda est ora Caystri,
Et qua septenas temperat unda vias,
Omnia Romanae cedent miracula terrae:
Natura hic posuit, quicquid ubique fuit.
Armis apta magis tellus quam commoda noxae,
Famam, Roma, tuae non pudet historiae:
Nam quantum ferro tantum pietate potentes
Stamus: victrices temperat ira manus.
Hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Umbro
Tramite, et aeternum Marcius humor opus,
Albanusque lacus, socii Nemorensis et unda,
Potaque Pollucis lympha salubris equo.
At non squamoso labuntur ventre cerastae,
Itala portentis nec fluit unda novis,
Non hic Andromedae resonant pro matre catenae,
Nec tremis Ausonias, Phoebe fugate, dapes,
Nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes
Exitium nato matre movente suo,
Penthea non saevae venantur in arbore Bacchae,
Nec solvit Danaas subdita cerva rates,
Cornua nec valuit curvare in pellice Iuno

15. At si qua *r. D. Hb.*, Et qua *a.*, Et si qua *H. V. M.* origiae *r.*, origae *N. D. H. V. M.*, orige *G. Hb.*, Gygei *a. et sic P. in ordinem R. reposuit, cum in margine scriberet: „codex* 'is *vetus habet* Orygae.“ *Perreianus vero emendator haec ad marginem Ald.:* „Et qua orygae *v. c.* si quave olorigeri *alii.*“ 16. septemnas *Hb.* temperet *H.* minas *H.* 19. acta *G.* nosse *G.* 23. tiberine *G.*, tirburne *N.*, tyburte *a.*, tyburne *D. M.*, tiburtine *H.* flues *G. N.* litumnus *N.*, litintinus *pr. m. Hb.*, litūnus *s. m. H.*, Dlitumnus *D.* 25. Albanus lacus et *G. R. Hb. a.*, Albanus locus et *N.*, Albani lacus et *D.* socia *P.* et] ab *N. Hb. R. A.* umbra *H. M.* 26. polucis *r.* nympha *N. Hb. V.*, neda *V.*, unda *D.* sabris *pr. m. Hb.* 27. At nunc *N.* lambuntur *R.* ventrae *r.* 28. potentis *pr. m. Hb.* fuit una *G. N. Hb. a. r.*, fluit unda *Perr.* 29. hic *om. M.* andromadae *N. R.*, andromade *Hb.* 30. Ne *Hb.* fugare *G. R. H. V. Hb. a m. s.* 31. Nequicquam *r.* abscentes *r.*, absentis *a.*, absentes *D. H. V. M.* arserant *H.* 32. Exitum *pr. m. Hb.* monente *r.*, parante *a.*, movente *D. H. V. M.* 35. non *G. V. M.* inpelice *G. N.*

Aut faciem turpi dedecorare bove,
Arboreasque cruces Sinis, et non hospita Graiis
Saxa, et curvatas in sua fata trabes.
Haec tibi, Tulle, parens, haec est pulcherrima sedes,
Hic tibi pro digna gente petendus honos,
Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum
Spes et venturae coniugis aptus amor.

XXIII.

Ergo tam doctae nobis periere tabellae,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam nostris manibus detriverat usus,
Qui non signatas iussit habere fidem.
Illae iam sine me norant placare puellas,
Et quaedam sine me verba diserta loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum:
Vulgari buxo sordida cera fuit.
Qualescumque: mihi semper mansere fideles,
Semper et effectus promeruere bonos.
Forsitan haec illis fuerant mandata tabellis:
„Irascor, quoniam es, lente, moratus heri.
An tibi nescio quae visa est formosior? an tu
Non bene de nobis crimina ficta iacis?“
Aut dixit: „Venies hodie, cessabimus una:
Hospitium tota nocte paravit Amor.“
Et quaecumque volens reperit non stulta puella,
Garrula cum blandis dicitur hora dolis.

36. bovi *N. Hb. G. H. V. M.* 37. truces *r.*, cutes *D.* scinis *a.*, senis *G. pr. m. N. Hb. H. V. M.*, saevis *D. R.*, cinis *s. m. N.* et om. *V.* et inhospita *R. D. M.* grais *N. Hb. R.* 38. et] que *H.* „curtatas *al.* curtantes *V.*“ *Heins.* 39. tule *r.* 40. Hinc *P.* 41. nepotis *H.* 42. actus *D.*

XXIII, 1. vobis *D.* perire *pr. m. Hb.* 2. tot om. *M.* 3. condam *G.* navibus *V.* decreverat *Hb.* 4. non] modo *s. m. Hb.* 5. Ille *r. N.* 10. permeruere *Hb.* 11. fuerint *N.* 13. At *V.* 14. bona *G. N. R. A.* nobis] bonis *Hb. pr. m.* 15. dixi *N. Hb. D. M.*, dixti *r.* cessavimus *N. Hb. a.*, cessabimus *M.*, coenabimus *D.* 17. dolens *N. G. R. a.*, „f. volens“ *P.*, volens *Perr.* 18. Garula *a.*, Garrula *D.* ducitur *N. R. A.* dolis] „*pro* iocis“ *P.*, iocis *Perr.*

Me miserum, his aliquis rationem scribit avarus,
  Et ponit duras inter ephemeridas.
Quas si quis mihi rettulerit, donabitur auro.
  Quis pro divitiis ligna retenta velit?
I puer, et citus haec aliqua propone columna,
  Et dominum Esquiliis scribe habitare tuum.

XXIV.

Falsa est ista tuae, mulier, fiducia formae,
  Olim oculis nimium facta superba meis.
Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes:
  Versibus insignem te pudet esse meis.
Mixtam te varia laudavi saepe figura,
  Ut, quod non esses, esse putaret amor:
Et color est totiens roseo collatus Eoo,
  Cum tibi quaesitus candor in ore foret.
Quod mihi non patrii poterant avertere amici,
  Eluere aut vasto Thessala saga mari:
Haec ego, non ferro non igne coactus, et ipsa
  Naufragus Aegaea verba fatebor aqua.
Correptus saevo Veneris torrebar aheno,
  Vinctus eram versas in mea terga manus.
Ecce coronatae portum tetigere carinae,
  Traiectae Syrtes, ancora iacta mihi est.
Nunc demum vasto fessi resipiscimus aestu,
  Vulneraque ad sanum nunc coiere mea.

19. aliquis] laqueis *H.* scripsit *V.* avari *r. Hb. A. N.* 20. ponet *H.* diras *N. Hb. H. V. M.* ephimeridas *r.* 21. retulerit *G.* 22. signa *G. N. D. H. V. M. r.* 23. praepone *r.* 24. exquiliis *G. R. A.*

XXIV, 1. Salsa *rubricatoris lapsu.* 6. Et *Hb.* esse] saepe *V.* 8. Quom *Hb.* 9. mihi] tibi *Hb.* portant *H.* 10. Fluere *N.* thessala] thasa *M.* 12. egea *r.*, egaea *P.* verba] ter *V. M.* 13. scevo *H.* aeno *G. N.* 14. Victus *N. r. a.*, Vinctus *H.* 15. coronate *r.* 16. Traiecte sirtes *r.* iacta] in acta *V.* 17. respiscimus *Hb.* 18. Vulnera et ad *D. M. R.* saniem *G.*

Mens bona, si qua dea es, tua me in sacraria dono.
Exciderant surdo tot mea vota Iovi.

XXV.

Risus eram positis inter convivia mensis,
Et de me poterat quilibet esse loquax.
Quinque tibi potui servire fideliter annos:
Ungue meam morso saepe querere fidem.
Nil moveor lacrimis: ista sum captus ab arte.
Semper ab insidiis, Cynthia, flere soles.
Flebo ego discedens, sed fletum iniuria vincit:
Tu bene conveniens non sinis ire iugum.
Limina iam nostris valeant lacrimantia verbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te celatis aetas gravis urgeat annis,
Et veniat formae ruga sinistra tuae.
Vellere tum cupias albos a stirpe capillos
Ah speculo rugas increpitante tibi,
Exclusa inque vicem fastus patiare superbos,
Et quae fecisti facta queraris anus.
Has tibi fatalis cecinit mea pagina diras.
Eventum formae disce timere tuae.

19. si qua deo est *N. Hb. D. H. V. R.*, si qua est *N. R.*, „si qua dea es v. c." *P. sed non deleta R. scriptura.* dono] domo *H. V.* 20. Exciderent *r. a.*, Exciderant *H. D.*

XX. „*Una est elegia*" *P.* 1. Visus *G. a.*, Risus *D. Perr.*, Isus *V.*, Issus *M.* 3. feliciter *G.* annis *H.* 4. quaerere saepe *D.*, querere saepe *G.* 5. arce *r.* 6. ab *om. M.* 7. vincet *P.* 8. esse *R.*, „*pro* ire" *P.*, esse *a.*, ire *H. V. Perr.* 9. Lumina *G. H. M.* 11. te *om. H.* celatis *D.* 12. veniet *G.* 13. cum *G. a.*, tunc *H.* capias *N. Hb.*, cupies *G. R. a.*, cupias *D. M.* albosa *G. N. Hb. D.* 14. A speculo *G. N. R. a.*, Ah speculo *H.*, Aspeculo *Hb.* 15. vices *H. V.* spaciare *Hb.*, patiere *P.* 16. quereris *solus P.* 17. fataleis *a.*, fatalis *H. V. M.*

Propertij aurelii nautae monobiblos liber III explicit incipit quartus *Hb.*

SEX. AURELII PROPERTII ELEGIARUM

LIBER QUARTUS.

I.

Hoc, quodcumque vides, hospes, qua maxima Roma est,
Ante Phrygem Aenean collis et herba fuit:
Atque ubi Navali stant sacra Palatia Phoebo,
Euandri profugae concubuere boves.
Fictilibus crevere deis haec aurea templa,
Nec fuit opprobrio facta sine arte casa,
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat,
Et Tiberis nostris advena bubus erat.
Quo gradibus domus ista Remi se sustulit, olim
Unus erat fratrum maxima regna focus.
Curia, praetexto quae nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites:
Centum illi in prato saepe senatus erat.
Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro,
Pulpita sollemnis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quaerere divos,
Cum tremeret patrio pendula turba sacro,

Lib. quartus. *El.* I, 1. quaecunque *Perr.* quam maxima *omnes.* 2. phryge *N.* aeneam *N. Hb. A.*, aeneā *r.* 3. pallacia phoebes *r.* 4. concubuere *pr. m. Hb. M.* 5. deis] suis *V.* 6. Non *R. a.*, Nec *H. V.* 7. Tarpetiusque *N.*, Tarpetịusque *Hb.* sonabat *H. M.* 8. tyberis *R. A.* bobus *pr. m. Hb. H. M. r.*, bovibus *m. s. Hb.* 9. Quod *N.* 11. nitit *M.* 12. Pellites *r.* 13. Bucina *N.* 16. solenneis *N.*, solennis *Hb. V. M.*, sollempnis *N.* 18. Quum *V.* fremeret *M.* sero *H.*

Annuaque accenso celebrare Palilia foeno,
  Qualia nunc curto lustra novantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
  Ducebant macrae vilia sacra boves.
Parva saginati lustrabant compita porci,
  Pastor et ad calamos exta litabat ovis.
Verbera pellitus saetosa movebat arator,
  Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis:
  Miscebant usta praelia nuda sude.
Prima galeritus posuit praetoria Lycmon,
  Magnaque pars Tatio rerum erat inter oves.
Hinc Titiens Ramnesque viri Luceresque coloni,
  Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanae, parva minus urbe, Bovillae,
  Et, qui nunc nulli, maxima turba, Gabi,
Et stetit Alba potens, albae suis omine nata,
  Hac, ubi Fidenas, longe erat ire, via.
Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus:
  Sanguinis altricem non pudet esse lupam.
Huc melius profugos misisti, Troia, Penates.
  O quali vecta est Dardana puppis ave!
Iam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
  Laeserat abiegni venter apertus equi,
Cum pater in gnati trepidus cervice pependit,

19. palillia *G.*, parilia *N. Hb. P.* 20. curvo *s. m. Hb. H. V. M. R.* 21. Vr͂a (*sic*) *N.* 22. macre *R.*, matres *H.* 23. siginati *Hb.* 24. thalamos *H.* 25. Ubera *D.* fatosa *H.* 26. lycens *G.*, lyceus *r.* habet] aper *pr. m. Hb.* 27. Et *H.* 28. nuda] facta *H. V. M.* sudae *Hb.* 29. licmon *G.*, lygmon *N. r. A.* 30. tacito *N.*, ratio *V.* 31. ticines *G.* soloni *N.*, *s. m. Hb. V.*, solemni *pr. m. Hb.* 33. parve *G.*, parvae *H. V.* violae *G. N. r. Hb. H. V. M.* 34. gabii *a.*, gabi *D. H. V. M.*, gadii *r.* 35. alba *D.* 36. ubi] tibi *H.* longe — vias *omnes*, longa — via *solus P.* ire] isse *N. pr. m. Hb.*, ipse *s. m. Hb. et sic V.*, „isse *al.*“ *Perr.* 38. non] nunc *a.*, non *H. M. Perr.* putet *N. Hb. V.* 40. Heu *G. N. r. H. V. M. D.*, En *Perr.* ducta *r.* pupis *r.* 41. omnia *G. r. Hb. D. H. V.* quid *r.* 42. ambigui *D.* 43. Tum *G. Hb. D. H. V.* ignati *r.*, in nati *G. N. Hb. a.*, in gnati *Perr.* trepidus *H. V.*, tremidus *M.*

Et verita est humeros urere flamma pios.
Tunc animi venere Deci, Brutique secures,
Vexit et ipsa sui Caesaris arma Venus:
Arma resurgentis portans victricia Troiae
Felix terra tuos cepit, Iule, deos!
Si modo Avernalis tremulae cortina Sibyllae
Dixit Aventino rura pianda Remo,
Aut si Pergameae sero rata carmina vatis
Longaevum ad Priami vera fuere caput:
„Vertite equum, Danai! male vincitis: Ilia tellus
Vivet, et huic cineri Iuppiter arma dabit.“
Optima nutricum nostris lupa Martia rebus,
Qualia creverunt moenia lacte tuo!
Moenia namque pio conor disponere versu:
Hei mihi, quod nostro est parvus in ore sonus!
Sed tamen exiguo quodcumque e pectore rivi
Fluxerit, hoc patriae serviet omne meae.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona:
Mi folia ex hedera porrige, Bacche, tua,
Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
Umbria Romani patria Callimachi.
Scandentes si quis cernet de vallibus arces,
Ingenio muros aestimet ille meo.
Roma, fave, tibi surgit opus: date candida cives
Omina, et inceptis dextera cantet avis.
Sacra diesque canam et cognomina prisca locorum:
Has meus ad metas sudet oportet equus.

* * *

45. decii *N. r. A.* 46. ipse *G.* 48. iule] habere *H.* 49. tremula *H.* 50. pienda *V. M.* Remo] deo *pr. m. Hb.* 51. serorata *P.*, sero data *G.*, sero nata *M.* 53. Vertice *V.* telus *r.* 54. iupiter *N.* dedit *H.* 55. nutritum *r.* 57. coner *N. D. H. V. M. Perr.* describere *H. M.* 58. Ei michi *N.* 59. Si *G.*, At *H.* ex *D.*, est *G.* pectore] nostro *H.* 60. serviat *G. R. a.*, serviet *V. M.* 61. Einnius irsuta *G.* gingat *N.* 65. quisquis *N.* cernit *N. Hb. H. V.* 66. extimet *N. Hb.* 68. Omnia *r.* in tectis *M.* canet opus *Hb.* 69. canam *om. G.*

„Quo ruis imprudens, vage, dicere facta, Properti?
Non sunt ah dextro condita fila colo.
Aversis Charisin cantas: aversus Apollo:
Poscis ab invita verba pigenda lyra.
Certa feram certis auctoribus: aut ego vates
Nescius aerata signa movere pila.
Me creat Archytae soboles Babylonius Horos,
Horos: et a proavo ducta Conone domus.
Di mihi sunt testes non degenerasse propinquos,
Inque meis libris nil prius esse fide.
Nunc pretium fecere deos (et fallitur auro
Iuppiter), obliquae signa iterata rotae.
Felicesque Iovis stellas Martisque rapacis,
Et grave Saturni sidus in omne caput,
Quid moveant Pisces animosaque signa Leonis,
Lotus et Hesperia quid Capricornus aqua,
Dicam, „Troia cades, et Troica Roma resurges,“
Et maris et terrae longa sepulcra canam.
Dixi ego, cum geminos produceret Arria natos,
— Illa dabat natis arma vetante deo —
Non posse ad patrios sua pila referre Penates:
Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
Quippe Lupercus, equi dum saucia protegit ora,
Heu sibi prolapso non bene cavit equo:
Gallus at, in castris dum credita signa tuetur,
Concidit ante aquilae rostra cruenta suae.
Fatales pueri, duo funera matris avarae.

71. inprudens *N. Hb.* discere *r.* fata *N. Hb. H. V.*, sata *r.*, sacra *P. Perr.*, verba *M.* (facta *G. a.*) 72. a *omnes.* dextra *P.* 73. „Aversis musis cantas aversus apollo *ita v. c.*“ *P. et ita Perr.* Accersis *N. Hb. A. r.* lacrimis *G. A. r.*, lacrimas *N.* cantus *G. r. a.*, cantas *D. H.* adversus *G.* 75. aut] haud *P. D.* 77. Oron *P. Perr.*, orops *G. N. Hb. H. M. r.*, horops *a.*, horos *s. m. N.* 78. Horon *N. Hb. A.*, Oron *G. R.* Canone *H.*, Tenone *D.* 79. Dii *Hb.*, Dic *N.* degenersse *Hb.* propinquis *R. a.*, propinquos *H. V. M.* 81. precium *G. N.*, precipum *pr. m. Hb.* 85. moneant *Hb.* 86. Laetns *D. M.* qui *N.* 87. clades *G.* 88. pericla *H.* 89. Actia *M.*, Ortia *D.* 91. fila *V. M.* refere *r.* 94. tibi *V. pr. m. G.* 96. signa *G. H. V.*

Vera, sed invito contigit ista fides.
Idem ego, cum Cinarae traheret Lucina dolores,
Et facerent uteri pondera lenta moram,
„Iunonis votum facite impetrabile“, dixi:
Illa parit, libris est data palma meis.
Hoc neque arenosum Libyae Iovis explicat antrum,
Aut sibi commissos fibra locuta deos,
Aut si quis motas cornicis senserit alas,
Umbra neque e magicis mortua prodit aquis:
Aspicienda via est caeli versusque per astra
Trames, et ab zonis quinque petenda fides.
Exemplum grave erit Calchas: namque Aulide solvit
Ille bene haerentes ad pia saxa rates,
Idem Agamemnoniae ferrum cervice puellae
Tinxit, et Atrides vela cruenta dedit:
Nec rediere tamen Danai: tu diruta fletum
Supprime et Euboicos respice, Troia, sinus.
Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
Et natat exuviis Graecia pressa suis.
Victor Oiliade, rape nunc et dilige vatem,
Quam vetat avelli veste Minerva sua.
Hactenus historiae: nunc ad tua devehar astra:
Incipe tu lacrimis aequus adesse novis.
Umbria te notis antiqua Penatibus edit.
Mentior? an patriae tangitur ora tuae,
Qua nebulosa cavo rorat Mevania campo,

99. cum cinare *N. D.*, quom cinarae *Hb.*, cum cinyrae *G.*, concinsrae *r.* 100. humeri *G. H.* 101. facite votum *G. N. D. H. V. M. Hb.* 102. est] et *H.* 103. neque] quoque *H.* iovis libiae *r.*, lybie (Lybiae *Hb.*) iovis *Hb. N.*, libyci iovis *a.*, libyae *H. V. M. D.* 105. senserat *G.* 106. Umbrane quae *N.*, Umbra neque in *G. H.*, Umbraque nec *a. R.*, Umbra neque e *Perr.*, Umbraque ne *M.*, Umbra neque *V. Hb.* 107. verusque *G. N. Hb.* 108. a *D.* 109. calcas *G.* 114. respice] supprime *H.* 116. tuis *a.*, suis *D. M.* 117. Victor ó iliade *N. Hb. r. H. V. M.*, Victor Oiliade *D.*, Victor oilide *P. a.*, Oliade victor *G.* dirige *D.* ratem *s. m. Hb.* 118. Quem *r.* sede *Perr. P. H. V.* minervae *pr. m. Hb.* 119. devesr *N.*, devehor *a.*, devehar *D. H. V.* 120. equus *V.* 121. votis *M.*, noctis *Hb.*, noctis *Hb.* aedit *G. N.* 123. Quam *Hb. H.*

Et lacus aestivis intepet Umber aquis,
Scandentisque Asis consurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo?
Ossaque legisti non illa aetate legenda
Patris, et in tenues cogeris ipse Lares:
Nam tua cum multi versarent rura iuvenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo,
Matris et ante deos libera sumpta toga,
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et vetat insano verba tonare foro.
At tu finge elegos, fallax opus, haec tua castra,
Scribat ut exemplo cetera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub armis,
Et Veneris pueris utilis hostis eris.
Nam tibi victrices, quascumque labore parasti,
Eludet palmas una puella tuas:
Et bene cum fixum mento discusseris uncum,
Nil erit hoc: rostro te premet ansa suo.
Illius arbitrio noctem lucemque videbis,
Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet.
Nec mille excubiae nec te signata iuvabunt
Limina: persuasae fallere rima sat est.

124. Ut *H.* lacus] sacer *Perr.* intempet *H.* umber] imber *Perr.* 125. Scandentique *Perr. P.* axis *a.*, Asis *M.*, altus *Perr. P.*, assis *Hb.* cum surgit *D.* 126. Purus *H.* 127. aetate] grate *H.* 128. Matris *H.* ipse] isse *v. c. Perr. G.* 129. tuam quom *Hb.* cura *r.* 130. Abstuluit *Hb.* 131. rdui *R.* demissa *N. R. a.*, dimissa *H. V.* 133. tibi *om. N.*, mihi *D.* 135. Et *r. a.*, At *H. V. M.*, Aut *G.* 136. et *G.* 137. patiare *G. M.* sub annis *a.*, armis *Perr. H. V. M.* 139. Iam *P. Perr.* 140. Eludit *N. H. V. M.*, Eludid *pr. m. Hb.*, Eludat *r. a.*, Eludet *D.* 141. comfixum *G.*, confixum *N. r. Hb. H. V. M. Perr. D.* merito *D. s. m. Hb.* dissuesserit *pr. m. Hb.*, discusserit *N. G. r. s. m. Hb. A.* 142. Nichil *N.* erat *H. V. M.* haec *G.* nostro *N. G. Hb. D. H. V. M. r.* premit *R. D. M.*, premat *N. Hb.* ausa *G. N. r. Hb. H. V. M. D.* tuo *N.* 143. arbirio *R.* 144. nunc *N.* 145. Nec nullae *r. M.*, Non ullae *D.* nec] non *D.* 146. Lumina *N. r.* persuade *H.* prima *N. G.* (*teste Fr. Modio et Heinsio*) *Hb. D. H. V. M.*

Nunc tua vel mediis puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hostis inermis eas,
Vel tremefacta cavo tellus diducat hiatum:
Octipedis Cancri terga sinistra time.

II.

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni signa paterna dei.
Tuscus ego, Tuscis orior, nec paenitet inter
Praelia Volsinios deseruisse focos.
Haec me turba iuvat, nec templo laetor eburno:
Romanum satis est posse videre forum.
Hac quondam Tiberinus iter faciebat, et aiunt
Remorum auditos per vada pulsa sonos:
At postquam ille suis tantum concessit alumnis,
Vertumnus verso dicor ab amne deus.
Seu, quia vertentis fructum praecepimus anni,
Vertumni rursus creditur esse sacrum.
Prima mihi variat liventibus uva racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet.
Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna
Cernis et aestivo mora rubere die.
Insitor hic solvit pomosa vota corona,
Cum pirus invito stipite mala tulit.
Mendax fama noces: alius mihi nominis index:
De se narranti tu modo crede deo.
Opportuna mea est cunctis natura figuris:
In quamcumque voles verte, decorus ero.

148. hospis *V.* 149. cavum *Perr.* deducat *R. a.*, diducat *H. V.* hiatum *Perr.*, hiatu *G. H.* 150. Ottipedis contra *r.*

II, 2. vertunni *G. et sic ubique, uti et A.*, vertūni *R. et sic ubique.* petenda *D.* 3. ego et *G. D.* 4. volsanios *N.*, volsamos *Hb.*, volsanos *G. H. V. M.*, volsinos *P.*, volscinos *a.* 5. Nec *G. s. m. Hb. A.* mea *N.* lector *Hb. M.* 6. est] et *V.* 8. pulsa] sulsa *M.* 9. At *om. pr. m. G.* 10. Vertunnus *Hb. et sic* 12. 11. vertentes *N.* percepimus *G. R. a.*, praecepimus *V. M.* 12. credidit *omnes praeter P.* 13. una *Hb.* 15. crassos *pr. m. Hb.* autunnalia *G.* poma *H. s. m. Hb.* 18. prius *H. Hb. r.* 19. voces *r. V.*, nocet *Hb.* 21. Oportuna *G. N.* 22. quemcunque *H.*, quaecunque *V.*

Indue me Cois, fiam non dura puella:
  Meque virum sumpta quis neget esse toga?
Da falcem et torto frontem mihi comprime foeno:
  Iurabis nostra gramina secta manu.
Arma tuli quondam et, memini, laudabar in illis:
  Corbis in imposito pondere messor eram.
Sobrius ad lites: at cum est imposta corona,
  Clamabis capiti vina subisse meo.
Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi:
  Furabor Phoebi, si modo plectra dabis.
Cassibus impositis venor: sed arundine sumpta
  Faunus plumoso sum deus aucupio.
Est etiam aurigae species Vertumnus, et eius,
  Traiicit alterno qui leve pondus equo.
Suppetat hoc, pisces calamo praedabor, et ibo
  Mundus demissis institor in tunicis.
Pastorem ad baculum possum curare, vel idem
  Sirpiculis medio pulvere ferre rosam.
Nam quid ego adiiciam, de quo mihi maxima fama est,
  Hortorum in manibus dona probata meis?
Caeruleus cucumis tumidoque cucurbita ventre
  Me notat et iunco brassica vincta levi:
Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
  Impositus fronti langueat ante meae.
At mihi, quod formas unus vertebar in omnes,
  Nomen ab eventu patria lingua dedit.
Et tu, Roma, meis tribuisti praemia Tuscis.
  Unde hodie vicus nomina Tuscus habet,

23. Induae *r.* chois *G. N.*, caeis *r.* 24. Atque *r.*, Iamque *P.* „*al.*“ *Perr.* 25. Da facilem *G.* fero *pr. m. Hb.* 26. semina *G.* iacta *G.*, facta *r.* 28. in (et) *G.*, et *a.*, in *H. V. M.* 29. quom *Hb.* imposita *r.* 30. vira *pr. m. Hb.* sub esse *G.* 31. achei *G. N. Hb.*, achaei *D. H. V.*, achivi *r.* 33. vaenor *N.* 34. Favor *N.*, Favonor *pr. m. Hb.* 35. elus *N. Hb.*, aelus *r.* 36. Traicit *N. Hb. R.* 37. Suppectat *Hb.*, Suppet *H. M.*, Supperat *N.* 39. bachulum *r.* 40. Serpiculis *N. G. r. a.*, Serpiculus *H. M.*, Sirpiculus *pr. m. Hb.* 41. adieiam *N. R. Hb.* cura est *G. H. V.* 42. Tortorum *G.* 44. vinco *N. r. Hb.* iuncta *r. D.* 46. Imposuit *M.* languet *G.* 49. At *G. R. Hb. A.* 50. Thuscus nomina vicus *H.*

Tempore quo sociis venit Lycomedius armis
  Atque Sabina feri contudit arma Tati.
Vidi ego labentes acies et tela caduca,
  Atque hostes turpi terga dedisse fugae.
Sed facias, divum sator, ut Romana per aevum
  Transeat ante meos turba togata pedes.
Sex superant versus (te, qui ad vadimonia curris,
  Non moror): haec spatiis ultima meta meis.
Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
  Ante Numam grata pauper in urbe deus.
At tibi, Mamuri, formae caelator ahenae,
  Tellus artifices ne terat Osca manus,
Qui me tam docilis potuisti fundere in usus.
  Unum opus est, operi non datur unus honos.

III.

Haec Arethusa suo mittit mandata Lycotae,
  Cum totiens absis, si potes esse meus.
Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
  Haec erit e lacrimis facta litura meis:
Aut si qua incerto fallet te littera tractu,
  Signa meae dextrae iam morientis erunt.
Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus,
  Te modo munito Neuricus hostis equo,
Hibernique Getae, pictoque Britannia curru,
  Ustus et Eoa discolor Indus aqua.

51. licodemius *Hb.* 52. contulit *G. D. Hb.* tacii *N. G. R.*, taci *A.* 56. pedes] meos *Hb.* 58. creta *V. M. N. r.*, serta *Hb.*, certa *H.*, cera *P.* 59. Stipis *N. A. r.* acervus *r. Hb. D.* facile *G.* 60. Ante tamen *M.* gratam *Hb.* 61. mamurri *N. Hb.*, marmurii *r.* cadator *Hb.* aeneae *Hb.*, aenae *G.* 62. terrat *Hb.* 63. potuisti me fundere *Hb.*, potuisti infundere *M.* 64. non] cum *G.* (*negat Merkel. ad Ovid. Fast. p. CCL.*) honor *G.*

III, 1. Haec *om. N. Hb. V. M. R.*, Hac *a.* Harethusa *N. Hb.* licote *N.*, licothae *G.* 2. Ne *H.*, Quom *Hb.* 3. oblitura *V.* derit *P.* 5. Et *N.* 6. erant *G.* 7. blactra *r.* B. p. o. *om. N.* 8. Tu *V.* munitus *G. N. R. D. V. M. Hb.* hericus *Hb. N. R. H. V.*, herricus *D. M.*, „naricus *codex is vetus*“ *P.*, „naricus *v. c.* noricus *al.*“ *Perr.*, euricus *G.* 9. Gaetae *a.*, Getae *D.* 10. Vestus *V.*

Haecne marita fides et pactae sunt mihi noctes,
Cum rudis urgenti brachia victa dedi?
Quae mihi deductae fax omen praetulit, illa
Traxit ab everso lumina nigra rogo,
Et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis
Vitta data est, nupsi non comitante deo.
Omnibus heu portis pendent mea noxia vota:
Texitur haec castris quarta lacerna tuis.
Occidat, immerita qui carpsit ab arbore vallum
Et struxit querulas rauca per ossa tubas,
Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno
Aeternusque tuam pascat, aselle, famem.
Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos?
Num gravis imbelles atterit hasta manus?
Haec noceant potius, quam dentibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris et macie vultum tenuasse: sed opto,
E desiderio sit color iste meo.
At mihi cum noctes induxit Vesper amaras,
Si qua relicta iacent, osculor arma tua.
Tum queror in toto non sidere pallia lecto,
Lucis et auctores non dare carmen aves.
Noctibus hibernis castrensia pensa laboro
Et Tyria in radios vellera secta suos.
Et disco, qua parte fluat vincendus Araxes,

11. et pactae mihi noctes *G.*, *sic et Hb.* (*sed m. s.* pacatae) *H. M.*, et paccate mihi noctes *D.*, et sunt mihi pactae noctes *R.* (et] hae *P.*), hae num pactae mihi noctes *Perr.*, et parce avia noctes *N.* 12. Quem *Hb.* ingenti *V.* bracchia *G.* vita *pr. m. Hb.* 13. pertulit *G.*, protulit *V.* 14. ab adverso *G.* 16. Victa *G.* 17. maxima *M.* 18. Texerit *V.* 19. quae *N.* valum *Hb.* 20. aera *v. c. Perr.* 21. Segnior *H.* torquet *G. H. M.* aeno *G. H. V. M.*, orno *r. pr. m. Hb.*, oeno *s. m. Hb.* „torqueat aeno *i. e.* pyrrino *Pon.*“ *Perr.* 22. poscat *r.* asselle *r.*, assele *Hb.* 23. num] dum *N. Hb. D. H. V. M. r.* 25. Nec *V.* puellae *V.* 27. vultum] collum *H. V.* tenuisse *H.* 28. Et *G. H. r.*, Ut *M.* illo *s. m. Hb.* 29. Et *M.*, Det *H.* cum] nunc *M.* clusit *D.* armatus *pr. m. Hb.* 31. Tunc *D. M.* 32. auctor es *r.* 33. castrentia *Hb. N.* 34. in gladios *G. N. P. a.*, ingladios *r.*, in radios *Perr.* texta *Perr. P.*

Quot sine aqua Parthus milla currat equus.
Conor et e tabula pictos ediscere mundos,
Qualis et haec docti sit positura dei,
Quae tellus sit lenta gelu, quae putris ab aestu,
Ventus in Italiam qui bene vela ferat.
Assidet una soror, curis et pallida nutrix
Peierat hiberni temporis esse moras.
Felix Hippolyte! nuda tulit arma papilla,
Et texit galea barbara molle caput.
Romanis utinam patuissent castra puellis!
Essem militiae sarcina fida tuae,
Nec me tardarent Scythiae iuga, cum Pater altas
Aprico in glaciem frigore nectit aquas.
Omnis amor magnus, sed aperto in coniuge maior:
Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem.
Nam mihi quo? Poenis tibi purpura fulgeat ostris
Crystallusque tuas ornet aquosa manus.
Omnia surda tacent, rarisque assueta kalendis
Vix aperit clausos una puella Lares.
Glaucidos et catulae vox est mihi grata querentis:
Illa tui partem vindicat una toro.
Flore sacella tego, verbenis compita velo,
Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
Sive in finitimo gemuit stans noctua tigno,
Seu voluit tangi parca lucerna mero,
Illa dies hornis caedem denuntiat agnis,

36. Quod *N.* partus *pr. m. Hb. a.*, parthus *M.* equs *N.* 37. cogor *omnes.* 38. ponitura *V.* 40. vella ferrat *Hb.* 41. Assidat *M.*, Assit *V.* curris *Hb.* 42. mora *M.* 43. Hippolitae *G.*, hyppolite *R.* tullit *Hb.* mamilla *H.* 47. scithyae *G.* patet *r.*, patere *V.*, parat *G.* atlas *R.* „cum pater atlas *ita habet is codex*" *P. Perr.* 48. Africus *vel* Affricus (*N. Hb.*) *omnes.* 49. maior] magno *Hb.* 51. paenis *N.*, peius *D.* tibi] te *N.* 52. meas *N. et Hb.* pro tuas. 53. calendis *R. a.*, kalendis *M.* 54. laros *N.* 55. Graucidos *Hb. G. N. a. r.*, Grancidos *D.* catullae *r.* vox et *G.* 56. tori *P. a.*, toro *D. V. M.* 57. verbennis *Hb.* vello *D.* 59. furtivo *R.* „finitimo (*sic*) r." *P.* genuit *V.* 60. tingi *P. Perr.* 61. ornis *N. G. R. a.*, omnis *H. V.* eadem *G.*

Succinctique calent ad nova lucra popae.
Ne, precor, ascensis tanti sit gloria Bactris,
Raptave odorato carbasa lina duci,
Plumbea cum tortae sparguntur pondera fundae,
Subdolus et versis increpat arcus equis.
Sed — tua sic domitis Parthae telluris alumnis
Pura triumphantis hasta sequatur equos —
Incorrupta mei conserva foedera lecti.
Hac ego te sola lege redisse velim.
Armaque cum tulero portae votiva Capenae,
Subscribam: SALVO GRATA PUELLA VIRO.

IV.

Tarpeium nemus et Tarpeiae turpe sepulcrum
Fabor et antiqui limina capta Iovis.
Lucus erat felix hederoso conditus antro,
Multaque nativis obstrepit arbor aquis:
Silvani ramosa domus, quo dulcis ab aestu
Fistula poturas ire iubebat oves.
Hunc Tatius fontem vallo praecingit acerno,
Fidaque suggesta castra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
Cum quateret lento murmure saxa Iovis?
Atque ubi nunc terris dicuntur iura subactis,
Stabant Romano pila Sabina foro.
Murus erant montes: ubi nunc est curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.

62. Succincteque *N.*, Succinctaeque *pr. m. G. a.*, Succintaeque *r.*, „Succincti *Pon. c.*“ *Perr.* sacra *P. Perr.* 63. si *r.* 64. dici *r.* 65. Plombea *Hb.* torte *r.* sparunguntur *Hb.* pundera *N.* 66. Sudolus *r.* 67. sit *r. a.*, sic *V. M.* 68. triumphanteis *a.*, triumphantis *H. V. M.* 70. Haec *r.* 71. quom tullero *Hb.* votive *pr. m. Hb.* capinae *N. Hb.*

IV, 1. Tarpeum *G.* tarpeae *G.*, tarpelae *N. Hb.* 2. lumina *H.* 3. ederoso *a.*, edorso *V.* 6. videbat *H. V.* 7. Nunc *V. M.* tacuis *pr. m. Hb.* praecinxit *G.* acuto *H.* 9. Qui cum *V.* tubicem *r.* 10. Cum quaeret *H.* 11. Atque ibi *H.* 12. foco *G. N. Hb.* 13. erat *M.* fontes *H.*

Hinc Tarpeia deae fontem libavit: at illi
Urgebat medium fictilis urna caput.
Et satis urna malae potuit mors esse puellae,
Quae voluit flammas fallere, Vesta, tuas?
Vidit arenosis Tatium proludere campis,
Pictaque per flavas arma levare iubas.
Obstupuit regis facie et regalibus armis,
Interque oblitas excidit urna manus.
Saepe illa immeritae causata est omina lunae,
Et sibi tinguendas dixit in amne comas:
Saepe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
Romula ne faciem laederet hasta Tati.
Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
Rettulit hirsutis brachia secta rubis,
Et sua Tarpeia residens ita flevit ab arce
Vulnera, vicino non patienda Iovi.
„Ignes castrorum et Tatiae praetoria turmae
Et formosa oculis arma Sabina meis,
O utinam ad vestros sedeam captiva Penates,
Dum captiva mei conspicer arma Tati.
Romani montes et montibus addita Roma
Et valeat probro Vesta pudenda meo.
Ille equus, ille meos in castra reportet amores,
Cui Tatius dextras collocat ipse iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam saevisse capillos,
Candidaque in saevos inguina versa canes?

15. Hic *G.* tarpela *N.*, tarpea *G.* fonte *r.* 17. Haud *P. Perr.* una *omnes.* male *r.* esse] una *H.* 18. veste *pr. m. Hb.* 19. perludere *r. a.*, proludere *H. V.*, praeludere *Perr.* 20. Pactaque *pr. m. Hb.*, Victaque *H.* levare vias *r.* 22. Inter et *P. Perr.* 23. omnia *r.*, lumina *G.*, „lumina *Pon.*“ *Perr.*, crimina *M.* immeritae blandis argenta lilia nymphis *pr. m. Hb.* 24. *et* 25. *om. Hb.* 24. tingendas *G. r. a.* „tinguendas finxit *Pon.*“ *Perr.* 25. tuli *om. V.* lymphis *V.* 26. taci *G. r. a.*, tacij *N.*, tati *D.* 28. bracchia *G.* septa *V.* 29. tarpea *G.* 31. tacitae *G. V.* 32. famosa *G. N. Hb.* 33. sed eam *R.* 34. conspicor *M.* arma *G. V. H.*, esse *N. Hb. R. a.* 35. abdita *G. D.* 37. reponat *P.*, reponet *ceteri.* 38. Quoi *Hb.* dextra *G.* 39. Quod *V.* 40. scevos *Hb.*

Prodita quid mirum fraterni cornua monstri,
  Cum patuit lecto stamine torta via?
Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis,
  Improba virgineo lecta ministra foco!
Pallados extinctos si quis mirabitur ignes,
  Ignoscat: lacrimis spargitur ara meis.
Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur urbe:
  Tu cape spinosi rorida terga iugi.
Lubrica tota via est et perfida: quippe tacentes
  Fallaci celat limite semper aquas.
O utinam magicae nossem cantamina Musae!
  Haec quoque formoso lingua tulisset opem.
Te toga picta decet, non quem sine matris honore
  Nutrit inhumanae dura papilla lupae.
Sic, hospes, patriaeve tua regina sub aula,
  — Dos tibi non humilis prodita Roma venit —
Si minus, at raptae ne sint impune Sabinae:
  Me rape, et alterna lege repende vices.
Commissas acies ego possum solvere: nuptae,
  Vos medium palla foedus inite mea.
Adde Hymenaee modos, tubicen fera murmura conde:
  Credite, vestra meus molliet arma torus.
Et iam quarta canit venturam buccina lucem,
  Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
Experiar somnum, de te mihi somnia quaeram:

41. frater in *r.* 42. Quom *Hb.* recto *Perr.*, „f. recto“ *P.*, lecto *H.* stamina *H. V. r.* certa *R.*, „f. torta“ *P.* 45. Pallidos *V.* et tinctos *V.* 47. Cras et *V.* 48. spinosa *V.* rosida *r.*, roscida *P. a.* 51. magine *N.* 53. docet *V.* 54. in humanae *r.* dira *H.* 55. „Si coniux pariamve tua regina sub aula *v. c.* Sic hospes patiare una regnem ipsa sub aula *Pon.*“ *Priora verba Puccius quoque Regiensi adscripsit, nec tamen mutata, quam invenerat, scriptura.* Sic hostes *pr. m. Hb.* pariamne tua *N. Hb. D.*, patriamne tua *V.*, pariamne te *H.*, pariam tua ne *G.*, patiare tua *a.* 57. Sin *a.*, Si *H. V.* manus *G.* at] aut *G. H. V.*, aụt (*sic*) *N.* captae *r.* ne] non *D.* 59. possim *H.* 60. palla *om. H.* inire *r.* 61. himinee *N.*, hymeneae *r. Hb.* tubicem *Hb.* 63. bucina *N. r. Hb.* 64. que *om. r.* cadent *D.*

Fac venias oculis umbra benigna meis.“
Dixit, et incerto permisit brachia somno,
Nescia vae furiis accubuisse novis.
Nam Vesta, Iliacae felix tutela favillae,
Culpam alit et plures condit in ossa faces.
Illa ruit, qualis celerem prope Thermodonta
Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
Urbi festus erat — dixere Palilia patres —
Hic primus coepit moenibus esse dies,
Annua pastorum convivia, lusus in urbe,
Cum pagana madent fercula divitiis,
Cumque super raros foeni flammantis acervos
Traiicit immundos ebria turba pedes.
Romulus excubias decrevit in otia solvi
Atque intermissa castra silere tuba.
Hoc Tarpeia suum tempus rata convenit hostem;
Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
Mons erat ascensu dubius, festoque remissus:
Nec mora, vocales occupat ense canes.
Omnia praebebant somnos; sed Iuppiter unus
Decrevit poenis invigilare tuis.
Prodiderat portaeque fidem patriamque iacentem,
Nubendique petit, quem velit ipsa, diem.
At Tatius — neque enim sceleri dedit hostis honorem —
„Nube“, ait, „et regni scande cubile mei.“
Dixit, et ingestis comitum superobruit armis.
Haec, virgo, officiis dos erat apta tuis.
A duce Tarpeio mons est cognomen adeptus;
O vigil, iniustae praemia sortis habes.

67. promisit *M.*, premisit *Hb.* 68. nefariis *omnes*, *Perr. tamen:* „si flammis *P*“ (*ont.*). 69. veste *D.* 71. quales *r.* thermodoonta *G. N. R. Hb. A.* 72. absciso *N. Hb.* 73. parilia *N. pr. m. Hb. Perr.*, papilia *V.* matres *H.* 74. cepit *R.*, caepi *N.* 75. luxus *H.* in urbi *N.* 76. Quom *Hb.* 77. flamantis *r.* 78. Traicit *N. Hb.* inmundas *vel* immundas *et* dapes *omnes.* 79. decernit *D.* solvit *r.* 83. asscensu *G.* remissos *G.* 89. celeri *r.* 91. ingressis *V.*, ingressus *H.* 93. tarpeo *G.* 94. iniuste *G. N. R.*

V.

Terra tuum spinis obducat, lena, sepulcrum,
Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim,
Nec sedeant cineri Manes, et Cerberus ultor
Turpia ieiuno terreat ossa sono.
Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordique toro pessima semper avis,
Penelopen quoque neglecto rumore mariti
Nubere lascivo cogeret Antinoo.
Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum
Et volucris nidis esse noverca suis.
Quippe et, Collinas ad fossam moverit herbas,
Stantia currenti diluerentur aqua.
Audax cantatae leges imponere lunae
Et sua nocturno fallere terga lupo
Posset ut intentos astu caecare maritos,
Cornicum immeritas eruit ungue genas,
Consuluitque striges nostro de sanguine, et in me
Hippomanes fetae semina legit equae.
Exorabat opus verbis, ceu blanda perurat
Saxosamque terat sedula lympha viam:
„Si te Eoa Dorozantum iuvat aurea ripa
Et quae sub Tyria concha superbit aqua,

V, 1. lena] terra *V.* 3. sedent *M.* et] at *Perr.* cerbarus *G.* 5. ypolitum *N.* molliere *Hb.* 6. avis] anos *Perr. H. V.* 7. Penelopem *Hb.* maritum *M.* 8. antynoo *N.*, antynno *Hb.*, anthinoo *G.*, entinoo *r.* 9. veluit *M.* indocere *M.* 10. indis *H.* 11. Quippe ut *Perr.* collirias *V.*, colines *Hb.* noverit *r. H.* hebrus *H.* 12. Stagnaque *a.*, Stantia *D. H. V. M.* doloerentur *G.* 13. cantarae *N.* 15. Possit ut *Perr.*, et *ceteri.* ratentos *M.* hastu *Hb.* certare *r.* 17. Cosuluitque *R.*, Consolitqoe *pr. m. Hb.*, que *om. M.* 18. Hyppomanes *R.*, Hippomenes *G. N.*, Hippomones *pr. m. Hb.* 19. Exorabit *P. Perr.*, Exornabat *a.*, Exorabat *D. H. V. M.* seu *R.* perure *N.*, praeiret *Perr.*, periret *H. V. M.*, peruret *D. Hb.* 20. ferat *G. N. r. H. V. M. D.* colpa *G. N. R. a.*, lympha *H.* 21. iuvat dorozantumque *a.*, dorozantumqoe *v. c. Perr.*, dororantum iuvat *D.*, derorantem iuvat *M.*, decoratum iuvat *H.*, doroxanthnm iuvat *G.*, iovat deroraulem *R.*, dorozantum *v. c. P.* 22. cunca *r.* superbat *pr. m. Hb.*

Eurypylique placet Coae textura Minervae
Sectaque ab Attalicis putria signa toris,
Seu quae palmiferae mittunt venalia Thebae,
Murreaque in Parthis pocula cocta focis:
Sperne fidem, provolve deos, mendacia vincant,
Frange et damnosae iura pudicitiae.
Et simulare virum pretium facit: utere causis:
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas vexaverit, utilis ira:
Post modo mercata pace premendus erit.
Denique ubi amplexu Venerem promiseris empto,
Fac simules puros sideris esse dies.
Ingerat Apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem Maiis idibus esse tuum,
Supplex ille sedet: posita tu scribe cathedra
Quidlibet. has artes si pavet ille, tenes.
Semper habe morsus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet esse datos.
Nec te Medeae delectent probra sequacis:
Nempe tulit fastus, ausa rogare prior:
Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,
Cum ferit astutos comica moecha Getas.
In mores te verte viri: si cantica iactat,
I comes et voces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes vigilet: si pulset inanis,
Surdus in obductam somniet usque seram.

23. Erypilique *N.*, Euripilique *r.*, Euripidique *G.* choae *N.* testura *G.* 24. Textaque *P. Perr.* actaliscis *Hb.* patria *pr. m. Hb.* 25. Seuque *N. D.*, Seu qui *H.*, Seu qnam *Hb. a. r.*, Seu quem *V.* 26. Murrheaque *R. a.*, Myrrheaque *G. D.*, Mirrheaque *M.* 28. Frangent *N. Hb. D. V. R.*, Franget *H.*, Cedant *a.*, Frange et *Perr.* 29. clausis *R.* 30. delata *M.* recurrat *G.*, decurret *r.* 31. urxaverit *r.* 32. delata *M.* 33. emptor *Hb.*, antro *V.* 34. similes *N. G. r. Hb.* 35. tondat *V.*, cendat *R.* åmicle *N.*, amiclae *r. Hb.*, amicla *P.*, amicle *G.* 36. malis *G. N. r. Hb. H.* 38. Quodlibet *V.*, Quilibet *pr. m. Hb.* paves *V.* 39. circum *D.* 40. alterius *Perr.* pudet *M.*, *om. V.* 41. Non *R. a.*, Nec *H. V.* proba *r.* 42. rogare] negare *M.* 43. thais mundi *Hb.* speciosa *Perr. V.* 44. comicha *r.* getes *N.*

Nec tibi displiceat miles non factus amori,
Nauta nec attrita, si ferat aera, manu,
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Caelati medio cum saluere foro.
Aurum spectato, non quae manus adferat aurum.
Versibus auditis quid nisi verba feres?
„Quid iuvat ornato procedere, vita, capillo
„Et tenues Coa veste movere sinus?“
Qui versus, Coae dederit nec munera vestis,
Istius tibi sit surda sine aere lyra.
Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,
Utere, ne quid cras libet ab ore dies.
Vidi ego odorati victura rosaria Paesti
Sub matutino cocta iacere Noto.“
His animos nostrae dum versat Acanthis amicae,
Per tenues ossa has sunt numerata cutes.
Sed cape torquatae, Venus o regina, columbae
Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
Sputaque per dentes ire cruenta cavos,
Atque animam in tegetes putrem expirare paternas.
Horruit algenti pergula curta foco.
Exequiae fuerant rari furtiva capilli
Vincula et immundo pallida mitra situ,

49. displiciat *G.* non] modo *G. a.*, non *D. H. V. M.* 50. aera] acra *N.* 52. saliere *G. R. a.*, saluere *D.* 54. feras *G.* 55. 56. *om. a., R̂. et codd. mss. omnes retinent.* 55. praecedere *R.* vitta *s. m. Hb.* 56. choa *N. D.* tenere sinus *r.*, novare sinus *Perr.* 57. nec *om. V.* 58. Ipsius *N. R. Hb. A.*, Istius *G.* arte *R. a.*, aere *Perr.*, aure *M.* 59. venat *G.*, veniat *V.* 60. nec quid eras liber ab ore dies *r.*, ne quis eat liber amore dies *P. et a. Verum tamen exhibent D. H. V. M. nisi quod* labet *D. M. H.* 61. adorati *G.* pesti *D. Hb.* 63. animum *G. H.*, animus *N. Hb. V. M.*, animis *r.* vestre *G.* achantis *N. P. Hb.*, achantus *r.* 64. has *om. omnes.* 65. cate *V.* 67. Vudi *N.* 69. integeres *G.* putem *V.* 70. pocula *G. R. a.*, percula *N. Hb. V. M. v. c. P.*, pergula *D. v. c. Perr.* curva *G. N. R. a.*, curta *v. c. P. v. c. Perr.* 71. rare *H.* 72. Vincla *r.* pallia *N.* sinu *V.*

Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
Cum fallenda meo pollice clatra forent.
Sit tumulus lenae curto vetus amphora collo:
Urgeat hunc supra vis, caprifice, tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustum caedito saxis,
Mixtaque cum saxis adiice verba mala.

VI.

Sacra facit vates: sint ora faventia sacris,
Et cadat ante meos icta iuvenca focos.
Cera Philetaeis certet Romana corymbis,
Et Cyrenaeas urna ministret aquas.
Costum molle date et blandi mihi turis honores,
Terque focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
Tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aere noxae:
Pura novum vati laurea mollit iter.
Musa, Palatini referemus Apollinis aedem:
Res est, Calliope, digna favore tuo.
Caesaris in nomen ducuntur carmina: Caesar
Dum canitur, quaeso, Iuppiter ipse vaces.
Est Phoebi fugiens Athamana ad litora portus,
Qua sinus Ioniae murmura condit aquae,
Actia Iuleae pelagus monumenta carinae,
Nautarum votis non operosa via.

73. Et canit *a.*, canis *D.* exporrecta *N. Hb. V. H.* 74. caltra *N. Hb. D.*, cultra *G. r. H.*, claustra *a.*, clatra *v. c. Perr.*, cultura *V.*, coltra *M.* forent pollice *Hb.* 75. cincto *G.*, cinto *V.* vetus] sit *r.* 77. cedito *r. Hb.* 78. addite *N. Hb. r.*, addito *a.*, adiice *Perr. H. V. M.*

VI, 1. facis *V.* orta *V.* 2. iacta *Hb.* 3. philippeis *G. N. r. Hb. D. H. V. M.*, philethaeis *v. c. P. a.* certent *H.* 4. Atque *P. Perr.* minister *r. a.*, ministret *D. Perr.*, ministrat *H.* 8. modis *P. Perr.* 10. lauerea *Hb.* 11. *Novum carmen ordiuntur s. m. N. Hb. G. R. D. V. H. Perr.* referamus *P. H. V.* 12. furore *V.* 15. athamena *G.*, athamani *r.*, Athamantia *D.* 16. sinus] famis *V.* 17. monimenta *N.*

Huc mundi coiere manus: stetit aequore moles
Pinea: nec remis aequa favebat avis.
Altera classis erat Teucro damnata Quirino,
Pilaque feminea turpiter acta manu:
Hinc Augusta ratis plenis Iovis omine velis,
Signaque iam patriae vincere docta suae.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum et radiis picta tremebat aqua,
Cum Phoebus linquens stantem se vindice Delon
— Nam tulit iratos mobilis una Notos —
Astitit Augusti puppim super, et nova flamma
Luxit in obliquam ter sinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla solutos
Aut testudineae carmen inerme lyrae,
Sed quali aspexit Pelopeum Agamemnona vultu
Egessitque avidis Dorica castra rogis,
Aut qualis flexos solvit Pythona per orbes
Serpentem, imbelles quem timuere lyrae.
Mox ait: „O longa mundi servator ab Alba,
Auguste, Hectoreis cognite maior avis,
Vince mari: iam terra tua est. tibi militat arcus,
Et favet ex humeris hoc onus omne meis.
Solve metu patriam, quae nunc te vindice freta
Imposuit prorae publica vota tuae.
Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene vidit aves.
Et nimium remis audent, proh turpe! Latinis,

19. Nunc *r.* conere *V.* manus] moles *H.* 20. avis] equis *V.* 21. tenero *P. a.*, teucro *M. D.* Perino *M.* 22. apta *N. r. Hb. a.*, acta *D.* 23. angusta rates *N.* 25. aciem *G. N. D. H. V. M.* nervis *N. V.*, Lineus *M.* 26. et *om. G. H.* 27. lipuens statem *r.* iudice *H. M.* dolon *r.* 28. unda *N. r. Hb. D. H. V.*, unda *G.*, illa *Perr.* 29. puppem *R. a.*, puppim *H. V. M.* 32. inherme *N.* 33. pelopeium *r. A.* agamemnona *Hb.* 34. Egissetque *N. Hb. r.* 35. flexor *r.* pynthona *G.*, phitona *r. Hb.*, pitona *P.* 39. iam] nam *M.* tibi] mihi *G. V.* 40. omne] esse *V.* 41. iudice *N.* 42. tuae] suae *V.* 43. Quae *r.* mihi defendens *G.* 44. Ite *Hb.* 45. En *P.* prope *omnes praeter Perr. qui* pro.

Principe te fluctus regia vela pati.
Nec te, quod classis centenis remiget alis,
Terreat: invito labitur illa mari.
Quodque vehunt prorae Centaurica saxa minantis,
Tigna cava et pictos experiere metus.
Frangit et attollit vires in milite causa;
Quae nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest, committe rates: ego temporis auctor
Ducam laurigera Iulia rostra manu.“
Dixerat, et pharetrae pondus consumit in arcus:
Proxima post arcus Caesaris hasta fuit.
Vincit Roma fide Phoebi: dat femina poenas:
Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
At pater Idalio miratur Caesar ab astro:
„Sum deus: en nostri sanguinis ista fides.“
Prosequitur cantu Triton, omnesque marinae
Plauserunt circa libera signa deae.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc unum, iusso non moritura die.
Di melius! quantus mulier foret una triumphus,
Ductus erat per quas ante Iugurtha vias!
Actius hinc traxit Phoebus monumenta, quod eius
Una decem vicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini: citharam iam poscit Apollo
Victor et ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli subeant convivia luco,
Blanditiaeque fluant per mea colla rosae,
Vinaque fundantur praelis elisa Falernis,

48. invicto *r.*, et multo *G. H. M.* 49. Quotque *D.* minantes *P.*, minante *a.*, minantis *D. H.* 50. experiare *R. a.*, experiere *D.* 52. iuste *r.* 55. in] et *G.* 57. Vicit *P.* 59. Et *a.*, At *D. H. V. M.* italio *N.* miratus *a.*, mirator *V. M.* 60. Sive *pr. m. Hb.* en] est *N. Hb.*, et *G. R. A.* 62. circa] cura *Hb.* 63. Ille *m. s. Hb.* 64. viso *Hb. H.* 66. vias] tuas *pr. m. Hb.* 67. Hactius *Hb.* phoebi *Hb. H.* quid *r.* 68. vincit *D.* 69. cecini] tecum *r.* 70. exerit *H.* cohoros *Hb.* 71. subeam *Perr.* 72. Blandidulaeque *P.*, „Blandidulae *alibi*, Blandusiaeque *Pon.*“ *Perr.* fluent *M.* 73. plenis *H.*

Terque lavet nostras spica Cilissa comas.
Ingenium potis irritet Musa poetis:
Bacche, soles Phoebo fertilis esse tuo.
Ille paludosos memoret servire Sicambros,
Cepheam hic Meroen fuscaque regna canat,
Hic referat sero confessum foedere Parthum:
Reddat signa Remi: mox dabit ipse sua.
Sive aliquid pharetris Augustus parcet Eois,
Differat in pueros ista tropaea suos.
Gaude, Crasse, nigras si quid sapis inter arenas:
Ire per Euphraten ad tua busta licet.
Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea vina dies.

VII.

Sunt aliquid Manes: letum non omnia finit,
Luridaque evictos effugit umbra rogos.
Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro,
Murmur ad extremae nuper humata viae,
Cum mihi somnus ab exequiis penderet amoris,
Et quererer lecti frigida regna mei.
Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,
Eosdem oculos: lateri vestis adusta fuit,

74. Perque *N. D. V.* cylissa *R.*, calissa *M. Hb.*, calisca *G.*, catisa *H.* manus *D.* 75. poṣịtis *G.*, positis *N. Hb. D. H. V. M. r.* 76. bache *N.* 77. sevire *G.* sycambros *R.*, sycanbros *N.* 78. Cephean *N. Hb. V. M.* hinc *r. D.* meroin *N. Hb.*, myron *G.*, merorin *r.* 79. Hinc *r.*, Hec *D.* fero *r.* 80. Reddit *G.* 81. aliquis *N. Hb. r. V. M.*, aliqua *v. c. Perr.* 82. trophea *N. R.* 83. sapis] satis *pr. m. Hb. D.* 84. euphratem *Hb. r.* 85. noctem] vocem *V.* carmina *N.* 86. Iniciat *N. R. Hb.* vina] iura *H.*

VII, 2. „*Legi potest etiam* lucida umbra i. *anima clarorum manium evincit rogos et superat post mortem*“ *P.*, Lucidaque *r. a.*, Luridaque *D. H. V. v. c. Perr.* evinctos *Hb. V. M. N.* rogos] focos *Hb.* 5. Cum (Quom *Hb.*) mihi ab exequiis (exquiliis *r.*) somnus *G. R. s. m. Hb. a.*, *verum ordinem servant D. M.* amores *N.* 7. Hosdem *N. G. R. D. V. M.*, Osdem *Hb.* elapsa *G.* capillis *N.* 8. Eosịdem *Hb.*, Hosdem *G. R. D. V.*

Et solitum digito beryllon adederat ignis,
Summaque Lethaeus triverat ora liquor.
Spirantisque animos et vocem misit: at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.
„Perfide, nec cuiquam melior sperande puellae,
In te iam vires somnus habere potest?
Iamne tibi exciderant vigilacis furta Suburae
Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
Per quam demisso quotiens tibi fune pependi,
Alterna veniens in tua colla manu!
Saepe Venus trivio commissa est, pectore mixto
Fecerunt tepidas pallia nostra vias.
Foederis heu taciti! cuius fallacia verba
Non audituri diripuere Noti.
At mihi non oculos quisquam inclamavit euntis:
Unum impetrassem te revocante diem.
Nec crepuit fissa me propter arundine custos,
Laesit et obiectum tegula curta caput.
Denique quis nostro curvum te funere vidit,
Atram quis lacrimis incaluisse togam?
Si piguit portas ultra procedere, at illuc
Iussisses, lectum lentius ire meum.
Cur ventos non ipse rogis, ingrate, petisti?
Cur nardo flammae non oluere meae?
Hoc etiam grave erat, nulla mercede hyacinthos

9. beryllos *N.*, berilon *G. R.* addederat *Hb.*, ademerat *r.* 11. Spiranteisque *a.*, Spirantisque *H. V. M.*, Suspiriumque *Perr.* ad illi *r.* 12. Policibus *Hb.* 13. Perfidae *G.* quoiquam mellior *Hb.* speranda *H.*, sperandae *G.* 15. vigilantis *G. d.*, vigilacis *D. V. M.*, vigilatis *r.* tecta *r. H. V. M.* suburrae *P. a.*, subire *r. V.* 16. trista *Hb.* 17. totiens *D.* 19. commixta *R. N. G* (?). *Hb.*, commista *a.*, commisa *V.* misto *a.*, mixto *V.* 20. trepidas *r. M.* pectora *M. r.* 21. falacia *r.* 22. deripuere *Hb.* nothi *N. R.* 23. inclinavit *G. R. a.*, inclamavit *H. D.* eunteis *a.*, euntis *V.* 25. crepuit] doluit *Perr.* fixa *G. R. A.* 27. currum *r.* 28. inmaduisse *v. c. Perr.* 30. Iussisset *pr. m. N. sed eadem m. correctum*, Lusisses *G.* letum *R.*, „*a.* lectum“ *P.*, lethum *v. c. Perr.*, Lectum illusisses *M.* 31. ventum *H.* 33. erit *V.* hyacinctos *N.*, yacinthos *G. r.*

Iniicere et fracto busta piare cado.
Lygdamus uratur, candescat lamine vernae:
Sensi ego, cum insidiis pallida vina bibi:
At Nomas arcanas tollat versuta salivas:
Dicet damnatas ignea testa manus.
Quae modo per viles inspecta est publica noctes,
Haec nunc aurata cyclade signat humum,
Et graviora rependit iniquis pensa quasillis,
Garrula de facie si qua locuta mea est:
Nostraque quod Petale tulit ad monumenta coronas,
Codicis immundi vincula sentit anus:
Caeditur et Lalage tortis suspensa capillis,
Per nomen quoniam est ausa rogare meum.
Te patiente meae conflavit imaginis aurum,
Ardente e nostro dotem habitura rogo.
Non tamen insector, quamvis mereare, Properti:
Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego Fatorum nulli revolubile carmen,
Tergeminusque canis sic mihi molle sonet,
Me servasse fidem. Si fallo, vipera nostris
Sibilet in tumulis et super ossa cubet.
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbaque diversa remigat omnis aqua.
Unda Clytaemnestrae stuprum vehit altera, Cressae
Portat mentitae lignea monstra bovis:

34. Inicere *N. Hb. R.* 35. candescant *D.* 36. quom *Hb.* pallia *N.* vena *M.* 37. Aut *N. R. a.*, At *H.* nonias archana *r.* tollat] prodat *Perr. P.* salinas *N. H. M. Hb.*, sabinas *D.* 38. Vicet *D.* 39. pnplica *N. Hb.* 40. Nec *R.* 41. iniquis rependit *G.* refundit *H. M.*, fundit *r.* quasilis *R.* 42. Garula *G.* faciae *N.* loquuta *G.* 43. quod *om. M.* pethale *r.* monimenta *G.* corollas *a.*, coronas *H. M.* 44. Condicis *Hb.* 45. Ceditur *R. a.*, Caeditur *D.* lalagae *G.*, lalace *N. r. Hb. H. M. D.* 46. negare *G. M.* 48. Ardenti e *G.*, Ardent e *N. Hb. a. r.*, Ardente e *D.*, Ardent et *M.*, Audax e *Perr.* dote *R.* 51. Iure *G. R.* nullum *Hb.* revocabile *G. a.*, revolubile *D. H. V.* 52. sit mihi mole *r.* somnet *Hb.*, sonat *H.* 53. si falso *H.* 55. quaesita *H.*, quesita *G.* per annem *N.* 56. navigat *G. D. H. M.* amnis *H.* 57. Una *omnes.* atraque *P. Perr.* crassae *pr. m. Hb.* 58. lingnea *G.*

Ecce coronato pars altera vecta phaselo,
Mulcet ubi Elysias aura beata rosas,
Qua numerosa fides, quaque aera rotunda Cybeles
Mitratisque sonant Lydia plectra choris.
Andromedeque et Hypermnestre sine fraude maritae
Narrant — historiae pectora nota suae —
Haec sua maternis queritur livere catenis
Brachia nec meritas frigida saxa manus:
Narrat Hypermnestre magnum ausas esse sorores,
In scelus hoc animum non valuisse suum.
Sic mortis lacrimis vitae sanamus amores:
Celo ego perfidiae crimina multa tuae.
Sed tibi nunc mandata damus, si forte moveris,
Si te non totum Doridos herba tenet.
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis
Parthenie: patuit, nec tibi avara fuit.
Deliciaeque meae Latris, cui nomen ab usu est,
Ne speculum dominae porrigat illa novae.
Et quoscumque meo fecisti nomine versus,
Ure mihi: laudes desine habere meas.
Pelle hederam tumulo, mihi quae pugnante corymbo
Mollia contortis alligat ossa comis.
Ramosis Anio qua pomifer incubat arvis

59. vecta] parta *N. r. a.*, vecta *D. M. Perr.* faselo *G. N.*, phasello *R.* 60. elysas *r.*, elisas *M.* 61. qua quaerar ut unda cybeles *N. G. Hb. r. D. M. V.*, *nisi quod* querar *G. Hb.* in unda *r.* cybelles *G. V. R. D.*, cibeles *Hb.* qua quaeritur unda Cybelles *a.*, qua querar in ida Cybeles *H.*, quaque errat turba cybelles *P. Perr.* 62. Muratisque *r.* 63. Andromadaeque *R.*, Andromadeque *G.*, Andromedaeque *N.* hypermnestrae *G. N. R. Hb.* 64. Historiae noceant *M.* 65. Hec *Hb.* summa aeternis *N. Hb. R. A.* 67. hypermnestrae *N.*, hypermestrae *G. R. Hb. A.* 68. violasse *H.* 69. His *H.* vitae] in te *G.* saciamus *Perr.* 70. Caelo *G. a.*, Celo *D.* 71. mandata si damus forte *Hb.* 72. Sed *r.* cloridos *r.*, chloridis *Hb.*, chloridos *N. r. a.*, doridos *H.*, colchidos *v. c. P. Perr.* 73. desidere *G.* 74. Partheniae *N. G. Hb.* potuit *N. Hb. r. D. H. V.* sibi *r.* amara *P.*, amata *v. c. Perr.* 75. lacrymis *r. M.* quoi *Hb.* abusu *R.* 76. Nec *G.* porrigit *M.* ille *pr. m. G.* 77. *om. N.* 79. tumulo] fluvio *H.* 80. Molli *N. Hb. V.*, Mollis *Perr.* cum totis *M.*

Et numquam Herculeo numine pallet ebur,
Hic carmen media dignum me scribe columna,
Sed breve, quod currens vector ab urbe legat,
TIBURTINA IACET HAC AUREA CYNTHIA TERRA.
ACCESSIT RIPAE LAUS, ANIENE, TUAE.
Nec tu sperne piis venientia somnia portis:
Cum pia venerunt somnia, pondus habent.
Nocte vagae ferimur: nox clausas liberat umbras,
Errat et abiecta Cerberus ipse sera.
Luce iubent leges Lethaea ad stagna reverti:
Nos vehimur, vectum nauta recenset onus.
Nunc te possideant aliae: mox sola tenebo:
Mecum eris, et mixtis ossibus ossa teram."
Haec postquam querula mecum sub lite peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

VIII.

Disce, quid Esquilias hac nocte fugarit aquosas,
Cum vicina novis turba cucurrit agris.
Lanuvium annosi vetus est tutela draconis,
Hic ubi tam rarae non perit hora morae,
Qua sacer abripitur caeco descensus hiatu,
Qua penetrat — virgo, tale iter omne cave! —
Ieiuni serpentis honos, cum pabula poscit
Annua et ex ima sibila torquet humo.

82. nomine *V. M.*, *s. m. Hb.* fallit *M.* 83. Hoc *a.*, Hic *D. H. V. M.* 84. currus *H. V.* 85. Sed tiburna iacet hio *N. Hb.*, Tiburtina iacet hac *G. P. D. H. r. V. M. nisi quod in prima voce:* Tyburtina *G. D.*, Tiburnia *V. M.*, Tyburina *r.*, *et pro* hac — hic *V. M.* Hac Tiburnia iacet *a.*, Tiburina iacet hic *m. s. Hb.* 86. aniane *N. Hb.*, amane *V.*, amene *G.* 87. vehementia *V.* 88. Quom *Hb.* 95. cerula *H.*, querela *G.* sub voce *a.*, sub lite *D. H. V. M.* pergit *N.*

VIII, 1. exquilias *R. A. Hb.* 2. Quom *Hb.* novis] meis *R. a.*, nobis *H. V.*, novis *D. M.* 3. Laminium *r.*, Lavinium *D. H.*, Lanuvii *P. Perr.* dragonis *G.* 4. tartareae *a.*, tam rarae *Perr. D. H. V. M.* petit *H.*, parit *V.* ora *G. H. V.* 6. cavae *G.* 7. Lavini *H.* 8. una *N. H. V. r.* sibilla *r.*

Talia demissae pallent ad sacra puellae,
Cum temere anguino creditur ore manus.
Ille sibi admotas a virgine corripit escas:
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
Si fuerint castae, redeunt in colla parentum,
Clamantque agricolae: „Fertilis annus erit."
Huc mea detonsis avecta est Cynthia mannis;
Causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
Appia, dic quaeso, quantum te teste triumphum
Egerit effusis per tua saxa rotis,
Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna;
Si sine me, famae non sine labe meae.
Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per impuros frena movere locos.
Serica nam taceo volsi carpenta nepotis,
Atque armillatos colla Molossa canes,
Qui dabit immundae venalia fata saginae,
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
Cum fieret nostro totiens iniuria lecto,
Mutato volui castra movere toro.
Phyllis Aventinae quaedam est vicina Dianae;
Sobria grata parum: cum bibit, omne decet.
Altera Tarpeios est inter Teia lucos;
Candida, sed potae non satis unus erit.

9. palent *r.* 10. Quom *Hb.* tremere *H.* minus *H.* 13. reddeunt *Hb.* 14. Clamatque *r.*, Clamant *G.* 15. de torsis *V.* advecta *G. M.*, evecta *Hb.* cynthia ab annis *G. N. r. D. H. V. M.* 19. archana *r.* somnuit *Hb.* 20. Sed sine *M.*, Desine *V.* 21. 56. Spectaculum *N. et u deleta G.*, Spectandum *Hb.* 22. fana *G.* iocos *Hb. r. G.* 23. Sirica nam (capto) *P.*, Siriganam tacto *N. D. Hb.*, Siriga nam tacto *V.*, Suriga nam tacto *H.*, Siriga nam capto *M. r.*, Serica nam capto *G.* (*ut videtur*), „Sic auriga trahit *Pon.*" *Perr.* volsci *G. R. D.*, vulsi *Perr.*, vorsi *V.* nepoti *N. R.*, nepote *H. M.* 24. amillatos *H.* malosa *N.*, mollosa *Hb.* 25. facta *Hb.*, farta *P. a.*, fata *D. H. V. M.* 26. crassas barbara *r.* 27. Quom *Hb.* 28. Multato *N. Hb. H. M.*, Multa rato *V.* voluit *omnes praeter a.* 29. *Nova elegia in libris omnibus.* „*Una est elegia cum superiore in veteri cod. sed tamen caelius* 36. *secus existimat*" *Perr.* Philis *H. V.*, Phillis *N.* vicina] amica *H.* 30. quom *Hb.* 31. tarpeos *G.* inter est *N.*, *sed est a m. s. in spatio vacuo scriptum.*

His ego constitui noctem lenire vocatis,
Et Venere ignota furta novare mea.
Unus erat tribus in secreta lectulus herba,
Quaeris concubitus? inter utramque fui.
Lygdamus ad cyathos, vitrique aestiva supellex,
Et Methymnaei Graeca saliva meri.
Nile tuus tibicen erat, crotalistria Phyllis,
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Nanus et ipse suos breviter concretus in artus
Iactabat truncas ad cava buxa manus.
Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
Reccidit inque suos mensa supina pedes.
Me quoque per talos Venerem quaerente secundos
Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo, nudabant pectora caeco:
Lanuvii ad portas, hei mihi, solus eram;
Cum subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et levia ad primos murmura facta Lares.
Nec mora, cum totas resupinat Cynthia valvas,
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
Palluerantque ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis et quantum femina saevit:
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in vultum coniicit ungues:
Territa vicinas Teia clamat aquas.

33. venire *N.*, linire *r.* 35. secreta] secta *D.* 37. utrique *omnes.* 38. methynnaei *G.*, methymmei *Hb.* grata *a.*, graeca *D. H. V. M.* salina *D.* 39. Nile (Nyle *G.*) tuus *omnes.* tibicens *V.* choropsaltria *v. c. Perr. P.*, choralistria *G. r. Hb. H.*, coralistria *a.*, eboralistria *N. D.*, coristria *V.* phillis *N. Hb.*, philis *H. V.* 41. Magnus *G. Hb. D. H. V. M. r.*, agnus *N.* suas *G.* artus] antro *V.* 44. Decidit *R. a.*, Reecidit *Hb.*, Reciditque *G.*, Cecidit *D.* 45. calos *V.* secundo *N. V.* 46. clamosi *D.* 47. nudabam *V.* caeto *N.* 48. Laminii *R.*, Lavini *D. H.* heu mihi *R.*, ei michi *N.* 49. Quom *Hb.* 50. lares] canes *H.* 51. tum *G.* 54. Polluerant *M.* ipsa *V.* mero *Lu.* 56. Spectac.lum *G.*, Spectaculum *N.* 57. Phillidos *Hb.* conicit *N. Hb.* ignes *H. M. r. marg. G.* 58. clamabat *D.*, vocabat *s. m. Hb. H. V. M.* aquas] anus *Perr.*

Lumina sopitos turbant elata Quirites,
Omnis et insana semita nocte sonat.
Illas direptisque comis tunicisque solutis
Excipit obscurae prima taberna viae.
Cynthia gaudet in exuviis victrixque recurrit
Et mea perversa sauciat ora manu,
Imponitque notam collo morsuque cruentat,
Praecipueque oculos, qui meruere, ferit.
Atque ubi iam nostris lassavit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra latens
Eruitur, geniumque meum prostratus adorat.
Lygdame, nil potui: tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad foedera veni,
Cum vix tangendos praebuit illa pedes,
Atque ait: „Admissae si vis me ignoscere culpae,
Accipe, quae nostrae formula legis erit.
Tu neque Pompeia spatiabere cultus in umbra,
Nec cum lascivum sternet arena forum.
Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum
Aut lectica tuae sidat aperta morae.
Lygdamus imprimis, omnis mihi causa querellae,
Veneat et pedibus vincula bina trahat.“
Indixit leges. Respondi ego: „Legibus utar.“
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quemcumque locum externae tetigere puellae,
Suffiit, at pura limina tergit aqua,
Imperat et totas iterum mutare lacernas,

61. Illam *G. M.* 63. Cynthia in exuviis (*sic P. Hb. a.*, eximiis *r.*, exiguis *V.*) gaudet *R. A. Hb.* cucurit *G.* 66. Praecipuaeque *r.* 68. fusca *G. N. Perr. D.*, frustra *r.* iacens *R. a.*, latens *H. V. M. Perr.*, lates *D.* 69. Exuitur *G. R. Hb. a.*, Eruitur *D.* protractus *N. D.* 71. tum] cum *V.* venit *G.*, *teste Heinsio*, *D. H. V. M.* *rescissa in ultimo verbo membrana*, *N.* 72. Cui *H. V.* 75. ponpeia *N.* in herba *V.* 76. sternit *G. H. V.* 77. obliqa *pr. m. Hb.* 78. sudet *omnes.* operta *H. V.* 80. Venerit *r.*, Venerat *V.* in (et) (*sic*) *G.* trahit *V. Hb.* 81. legem *N.* 83. quaecunque *r.* hesternae *D.* 84. Suffiit et *a.*, Sufficit et („*Pon.*“) *Perr. r. D.*, Sufficiat *H. V. M.*, Sufficiat *G.*, Sufficat *N. Hb.*, Suffit et a *P.* lumina *Perr. H. V.* 85. lucernas *G. N. r.*

Terque meum tetigit sulfuris igne caput.
Atque ita mutato per singula pallia lecto
Despondi, et tuto solvimus arma toro.

IX.

Amphitryoniades qua tempestate iuvencos
Egerat a stabulis, o Erythea, tuis,
Venit ad eductos pecorosa Palatia montes
Et statuit fessos, fessus et ipse, boves,
Qua Velabra suo stagnabant flumine, quaque
Nauta per urbanas velificabat aquas.
Sed non infido manserunt hospite Caco
Incolumes: furto polluit ille Iovem.
Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora focos.
Hic, ne certa forent manifestae signa rapinae,
Aversos cauda traxit in antra boves,
Nec sine teste deo: furem sonuere iuvenci,
Furis et implacidas diruit ira fores.
Maenalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus: et Alcides sic ait: „Ite boves,
Herculis ite boves, nostrae labor ultime clavae,
Bis mihi quaesitae, bis mea praeda, boves,
Arvaque mugitu sancite boaria longo:
Nobile erit Romae pascua vestra forum.“

87. ita *om. V.* 88. Respondi et toto *omnes praeter P. et Perr.*

IX, 1. Amphitryonides *H. M.*, Nmphitrioniades *Hb. rubricatoris errore.* 2. erithee *D. Hb.*, erythee *H. V. M.*, erithea *N.*, eryteae *G.*, erichthee *r.*, erithraee *P.*, erythraee *a.* 3. ad invictos *R. a.*, et ad victos *N. Hb. D.*, et adductos *G.*, in aductos *V.*, in adductos *M. H.* percosa *M.*, nemorosa *H. V.* 4. fatuit *G.* 5. Et qua *M.* sua *D.* frangebant *M. D.* flumina *M. D.*, lumina *pr. m. Hb.* quoque *Hb. D. V.*, quoquae *N.* 7. mansuerunt *Hb.* chaco *Hb.*, cacco *D.* 8. Incolumis *N. Hb. H. V. M.* iovem] locum *r. a.*, iovem *Perr. H. V. M. D.* 9. Insula *N. G. Hb. D. H. V. M.* chacus *N. Hb.*, caccus *G.* 10. quae *M.* sonos *N. R. Hb. a.*, focos *V.* 12. trixit *pr. m. Hb.* 14. fores] boves *D.* 18. mihi praeda *V.* 19. sanate *V.* bovaria *N. Hb. pr. m. G.* 20. nostra *r. a.*, vestra *D.*

Dixerat, et sicco torret sitis ora palato,
Terraque non ullas feta ministrat aquas.
Sed procul inclusas audit ridere puellas.
Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus,
Femineae loca clausa deae fontesque piandos,
Impune et nullis sacra retecta viris.
Devia puniceae velabant limina vittae,
Putris odorato luxerat igne casa,
Populus et longis ornabat frondibus aedem,
Multaque cantantes umbra tegebat aves.
Huc ruit in siccam congesto pulvere barbam,
Et iacit ante fores verba minora deo.
„Vos precor, o luci sacro quae luditis antro,
Pandite defessis hospita fana viris.
Fontis egens erro, circaque sonantia lymphis,
Et cava suscepto flumine palma sat est.
Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?
Ille ego sum: Alciden terra recepta vocat.
Quis facta Herculeae non audit fortia clavae
Et numquam ad natas irrita tela feras,
Atque uni Stygias homini luxisse tenebras?
Accipite: haec fesso vix mihi terra patet.
Quodsi Iunoni sacrum faceretis amarae,
Non clausisset aquas ipsa noverca suas.
Sin aliquam vultusque meus saetaeque leonis
Terrent et Libyco sole perusta coma:

21. torquet *N. V. M. Hb.* 22. non nullas *N. Hb. V.* faeta *N.*, foeta *Hb. A.*, festa *G.* ministret *N.* 27. lumina *H. V.* victae *r.* 31. Hm *G.* congesta *N. V. Hb.*, congestam *D.* 32. iacet *G.* minore *pr. m. Hb.* 33. lucis *N. A. r.* 34. hospita] ostia *H.* vana *N. Hb. V.*, vestra *H. M. G. r. a.*, tesqua *Pucc. correxit; margini vero adscripsit: „legi potest et* tecta.“ tesqua *al.* tecta *Perr.* viis *N. Hb.* 35. ero *r.* 36. succepto *N. pr. m. Hb.* flumina *r.* palma *om. H.* 37. substulit *G.*, sustinet *H. M.* 38. alcidem *G. R. Hb. A.*, alcidē (*sic*) *N.* suscepta *N.*, defensa *D.* 40. aduatas *N.*, ad vastas *V.* 41. hominum *R. a.*, homini *M. D.* 42. Accipit *N. r. H. V. Hb.*, At post *Perr. P.* haec] et *N.* 43. Quid *V. M.* satium *V.* amare *r.* 45. aliquem *N. H. M. r.* sectaeque *G.*

Idem ego Sidonia feci servilia palla
  Officia et Lydo pensa diurna colo,
Mollis et hirsutum cepit mihi fascia pectus,
  Et manibus duris apta puella fui.“
Talibus Alcides: at talibus alma sacerdos,
  Puniceo canas stamine vincta comas:
„Parce oculis, hospes, lucoque abscede verendo:
  Cede agedum, et tuta limina linque fuga.
Interdicta viris metuenda lege piatur,
  Quae se summota vindicat ara casa.
Magnam Tiresias aspexit Pallada vates,
  Fortia dum posita Gorgone membra lavat.
Di tibi dent alios fontes: haec lympha puellis
  Avia secreti limitis una fluit.“
Sic anus: ille humeris postes concussit opacos,
  Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
At postquam exhausto iam flumine vicerat aestum,
  Ponit vix siccis tristia iura labris.
„Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
  Accipit: haec fesso vix mihi terra patet.
Maxima quae gregibus devota est ara repertis,
  Ara per has“, inquit, „Maxima facta manus,
Haec nullls umquam pateat veneranda puellis,
  Herculis eximii ne sit inulta sitis.“
Sancte pater, salve, cui iam favet aspera Iuno:
  Sancte, velis libro dexter inesse meo.
Hunc, quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
  Sic Sanctum Tatiae composuere Cures.

47. sydonia *r.*, symonia *N.* 48. lyda *P.* 49. caepit *N.* mihi] me *H.* 51. et *G.* 52. canas] flavas *D.* iuncta *N. D.* 54. lumina *M.* 56. Qua *R. A. s. m. Hb.* undicat *N.* 57. Magna *r.* 59. Dii *G.* 60. fuit *omnes.* 61. Haec *H.* 64. vis *P.* 65. hinc *pr. m. G.* facta *V.* 67. Maximaque *G. Hb.*, Maxima qua *P.* aera *r.* 68. inquid *N.* 70. Hercule exterminium nescit *N. Hb. V.* *In Hb. ad dextrum marginem adscriptum: „Sic stat in exemplari“; ad exteriorem vero marginem ab eadem manu correctio.* 71. quoi *Hb.* apera *N.* 72. adesse *P.* 73. Nunc *r. a.*, Hunc *V.* sanxerit *H.*, senserat *r.* 74. manus *H. M. R.*, *f.* cures *P.*

X.

Nunc Iovis incipiam causas aperire Feretri,
  Armaque de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires:
  Non iuvat e facili lecta corona iugo.
Imbuis exemplum primae tu, Romule, palmae
  Huius, et exuvio plenus ab hoste redis,
Tempore quo portas Caeninum Acronta petentem
  Victor in eversum cuspide fundis equum.
Acron Herculeus Caenina ductor ab arce,
  Roma, tuis quondam finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini:
  Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
Hunc videt ante cavas librantem spicula turres
  Romulus et votis occupat ante ratis.
„Iupiter, haec hodie tibi victima corruet Acron.“
  Voverat: et spolium corruit ille Iovi.
Urbis virtutisque parens sic vincere suevit,
  Qui tulit aprico frigida castra Lare.
Idem eques et frenis, idem fuit aptus aratris,
  Et galea hirsutis compta lupina iubis.
Picta neque inducto fulgebat parma pyropo:
  Praebebant caesi baltea lenta boves.
Cossus at insequitur Veientis caede Tolumni,
  Vincere cum Veios posse laboris erat,

X, 1. Feretri] fateri *N.* 3. mihi] ni *H.* 4. ex *R. a.*, e *V.* laeta *H.* 5. Induis *P. Perr.*, Imbius *V.*, Omnibus *H.* 6. exuiuo *N.*, eximio *G. R. D. H. M.*, „*f.* exuviis“ *P.*, exuviis *a.*, exuvio *V. Hb.* 7. taeninum *N.*, cecinum *V.*, cecininum *Hb.* acrona *P. a.*, acronta *D. H. V. M.* 8. Victor nec versum *N. Hb. V.* 9. herculeis *r.* cecina *V.*, cecinina *s. m. Hb.* deductor *V.* 10. horror *H.* 11. exumeris *N.* sperare] spoliare *M.* 13. Nunc *Hb. V.* vidit *R. a.*, videt *D. H. V. M.* liberantem *Hb.*, vibrantem *R. a.*, librantem *V.* 14. vobis *r.* rates *N. r.* 17. virtutemque *V.* parem *Hb.* 18. aporco *N.*, aprisco *H.*, apto *V.* 20. Cui *P. Perr.* hirsuta — iuba *N. R. Hb. A.* 21. Victa *H.* nec *R. A.* flam̄a *V. G.* (*teste Heinsio*) piroto *Hb. N.* 23. at] et *D.* veientes *r.*, venientis *Hb.*, vehientis *G.* tolunni *R. A.* 24. vehios *G.*

Necdum ultra Tiberim belli sonus, ultima praeda
  Nomentum et captae iugera terna Corae.
O Veii veteres, et vos tum regna fuistis,
  Et vestro posita est aurea sella foro:
Nunc intra muros pastoris buccina lenti
  Cantat, et in vestris ossibus arva metunt.
Forte super portae dux Veius astitit arcem,
  Colloquiumque sua fretus ab urbe dedit.
Dumque aries murum cornu pulsabat aheno,
  Vinea qua ductum longa tegebat opus,
Cossus ait: „Forti melius concurrere campo."
  Nec mora fit, plano sistit uterque gradum.
Di Latias iuvere manus, desecta Tolumni
  Cervix Romanos sanguine lavit equos.
Claudius a Rheno traiectos arcuit hostes,
  Belgica cum vasti parma relata ducis
Virdomari. Genus hic Rheno iactabat ab ipso,
  Nobilis e rectis fundere gesa rotis.
Illi virgatis iaculantis ab agmine braccis
  Torquis ab incisa decidit unca gula.
Nunc spolia in templo tria condita: causa Feretri,

26. et] est *m. s. Hb.* capta *G. N. Hb. H. M.*, captae *D.* terna] terra *G. N. r. Hb. D. H. M.*, tarra *V.*, pauca *a.*, terna *v. c. Perr.* chorae *r. Hb.*, chore *G. N.* 27. O vehi *G.*, E veii *N.*, Et veii *R. a. Hb.*, Et vecii *H.* tum praeda *G. R. a.*, tum regna *V. M.*, cum regna *H.* 28. vestra *r.*, vestri *M.*, vestro *H. V. D.* 29. bucina *N. Hb.* 30. arma *V. M. H.* metunt *om. H.* 31. veius *P.*, vehius *G.* 32. fractus *M.* 34. Vineaque inductum *G. R. a.*, Vineaque ductum *Hb.*, Vinea qua ductum *M.* 36. mora sit *H.* gradu *praeter P. omnes.* 37. Dii *G.* vivere *N.* decepta *M. Hb. s. m.* tolunni *r. A.* desecta tolumni *om. H.* 41. Virtomane *N.*, Virromani *Hb.*, Vircomani *D.*, Virdomati *H.*, Uricomanii *r.*, Briomarus *G.*, Uncomani *V.*, Virdomari *correxit et in margine* britomarii *P.*, britomani *Perr.* 42. Mobilis *pr. m. N. v. c. Perr.* erecti *N.*, errecti *Hb.*, erectis *G. R. a.*, et rectis *D.*, et rectum *M.* caesa *N. Hb. r.*, cesa *H. V.* 43. Illi virgatis iaculanti ex agmine bracis *v. c. Perr.* iurgatis *N.* iaculatis *D.* ab inguine *R. pr. m. Hb. M. a.*, abagmina *N.*, ab agmine *H. V.* brachis *G. R. a.*, bracis *N. D.* 44. gyla *N. Hb.*, gula manu *G.* 45. Haec *V.* tria] tua *D.* feretur *H.*

Omine quod certo dux ferit ense ducem;
Seu, quia victa suis humeris haec arma ferebant,
Hinc Feretri dicta est ara superba Iovis.

XI.

Desine, Paulle, meum lacrimis urgere sepulcrum:
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cum semel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato stant adamante viae.
Te licet orantem fuscae deus audiat aulae:
Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.
Vota movent superos: ubi portitor aera recepit,
Obserat herbosos lurida porta rogos.
Sic maestae cecinere tubae, cum subdita nostrum
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi coniugium Paulli, quid currus avorum
Profuit aut famae pignora tanta meae?
Num minus immites habuit Cornelia Parcas?
En sum, quod digitis quinque levatur, onus.
Damnatae noctes, et vos vada lenta paludes,
Et quaecumque meos implicat unda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia veni:
Det Pater hic umbrae mollia iura meae.
Aut, si quis posita iudex sedet Aeacus urna,
In mea sortita vindicet ossa pila:
Assideant fratres, iuxta Minoida sellam
Eumenidum intento turba severa foro.

46. Neminis est *Perr.* ense] ante *r. a.*, ense *D. Perr.* 47. quia] quod *D.* vincta *P.* umeris *N.* 48. rara *r.* supera *pr. m. Hb.*

XI, 3. Quem *Hb.* infrenas *N.* 4. ad amante *R.* 7. portior *Hb. pr. m.* 8. herbosos] umbrosos *P. Perr. V.* 13. Non *N. R. Hb. D. Perr. V. M.* inmittes *Hb.* habui *P.* 14. Et *N. Hb. a. R. al.* et sum

Ipsum quae (*sic*) *D.* legatur *N. Hb. V.* 17—76. *Folium abest in N.* 17. hic *H.* 18. huc *G.*, hinc *P.*, huic *H. M.* 19. sedet] sed *pr. m. Hb.* 20. sortito *D.* iudicet *G. R. Hb. a.*, vedicat *H.* 21. Assideat *H.* iuxta] iusta *G.*, iuxta et *Perr. V. M.* minouida *G.*, minoia *R. Hb. a.*, minuoida *H.* sella *A. R.*, sella et *Hb. P.* 22. in tento *G.*

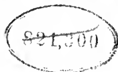
821,300

Sisyphe, mole vaces, taceant Ixionis orbes,
  Fallar Tantaleo corripiare liquor,
Cerberus et nullas hodie petat improbus umbras,
  Et iaceat tacita lapsa catena sera.
Ipsa loquar pro me: si fallo, poena sororum
  Infelix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit per avita tropaea decori,
  Afra Numantinos regna loquuntur avos,
Altera maternos exaequat turba Libones,
  Et domus est titulis utraque fulta suis.
Mox, ubi iam facibus cessit praetexta maritis,
  Vinxit et acceptas altera vitta comas,
Iungor, Paulle, tuo sic discessura cubili:
  In lapide hoc uni nupta fuisse legar.
Testor maiorum cineres tibi, Roma, verendos,
  Sub quorum titulis, Africa, tonsa iaces,
Et Persen proavi simulantem pectus Achillis,
  Quique tuas proavo fregit Achille domos,
Me neque censurae legem mollisse, nec ulla
  Labe mea vestros erubuisse focos.
Non fuit exuviis tantis Cornelia damnum,
  Quin erat et magnae pars imitanda domus.
Nec mea mutata est aetas, sine crimine tota est:
  Viximus insignes inter utramque facem.

23. vates *r.*, iaces *H.* taceant] cessent *Perr.* i7ionis (*sic*) *G.*, Isionis *r.* 24. tantaleae *H.*, tantaleus *G.*, *Heinsio teste.* 26. lassa *G.*, laxa *H. V. M.* 27. loquor *G. r. a.*, loquar *D.* fallor *r. et pr. m. G.* 29. Si quoi *Hb.* peravita *R.*, proavita *G.* trophaea decori *G. a.*, decora trophei *D. V. M.*, decorat trophei *r.*, decora tropheis *P.* 30. Aera *G. R. a.*, „Æra (*sic*) *Hb.*, „*v. c. habet* vera, *sed lego* versa“ *P.*, „uera *v.* c. versa *F* (*sic*, *abrasa littera*, *quae sine dubio Pontanum significabat*)“ *Perr.* 31. exequet *G.*, exequat *a.*, exaequat *D.* ligones *H. D. Hb. V. M.* 34. Vivat *D.* aspersas *P.* Iunxit et aspersas *Perr.* 35. sic] cum *r. D.*, non *P.* descensura *M.* 37. Testo *G.* colendos *A. R. Hb.* 38. tunsa *R. H. V. D.* iacet *H.* 39. stimullantem *r.*, stimulantem *Hb.* Achilli *V.* 40. proavus *G. R. a.*, proavos *Hb. D.*, proavo *H. V. M.* 41. mollisse] vidisse *D.* ulli *M.* 42. nostros *R. A.* 43. Confuit *V.* exuvii stantis *V.* damni *V.* 44. Quin et erat *r. a.*, eram *P. Perr.* 46. Dicimus *V.* insignem *V.* faces *H.*

Mi natura dedit leges a sanguine ductas,
  Ne possem melior iudicis esse metu.
Quaelibet austeras de me ferat urna tabellas:
  Turpior assessu non erit ulla meo.
Vel tu, quae tardam movisti fune Cybelen,
  Claudia, turritae rara ministra deae,
Vel cui, commissos cum Vesta reposceret ignes,
  Exhibuit vivos carbasus alba focos.
Nec te, dulce caput, mater Scribonia, laesi:
  In me mutatum quid nisi fata velis?
Maternis laudor lacrimis urbisque querelis,
  Defensa et gemitu Caesaris ossa mea.
Ille sua nata dignam vixisse sororem
  Increpat, et lacrimas vidimus ire Deo.
Et tamen emerui generosos vestis honores,
  Nec mea de sterili facta rapina domo.
Tu, Lepide, et tu, Paulle, meum post fata levamen,
  Condita sunt vestro lumina nostra sinu.
Vidimus et fratrem sellam geminasse curulem,
  Consule quo facto tempore rapta soror.
Filia, tu specimen censurae nata paternae,
  Fac teneas unum nos imitata virum,
Et serie fulcite genus: mihi cymba volenti
  Solvitur aucturis tot mea fata meis.
Haec est feminei merces extrema triumphi,
  Laudat ubi emeritum libera fama rogum.

48. Nec *H. r.* possis *r. pr. m. Hb. H. D.*, possem *M.* 50. Tristior *f. P. Perr.* adscensu *pr. m. Hb.*, asscensu *s. m. Hb. G.*, ascensu *M.* 51. Ve tu *G.* cybellē *G.*, cybellem *P. A.*, cibellem *r.*, cibelem *Hb.* 53. Vel cuius iasos *Hb.*, Vel cuius rasos *V.* 55. strabonia *r. D. H. M.* 56. quod *r.* 58. Delleta *a.*, Defensa *D. H. V. M.* 59. Illa suam natam indigna vixisse sorore *v. c. Perr.* 60. esse *a.*, ire *H.*, ira *M.* 63. Te-te *Hb. R. A.* 64. numina *r. H. a.*, lumina *Perr. D. V. M.* vestra *G.* 65. curullem *R.* 66. rapta] rata *pr. m. Hb.* 67, speciem *r. a.*, specimen *Perr. D. H. V.* nacta *R. a.*, nata *D. H. V. M.* 70. „Solvit venturis *aliter* solvitur haud ullis stant mea fata malis“ *Perr.* uncturis *Hb. V. M. r.*, iuncturis *H.*, in curis *D.* facta *H* malis *omnes*.

Nunc tibi commendo communia pignora natos:
Haec cura et cineri spirat inusta meo.
Fungere maternis vicibus, pater: illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula cum dederis tua flentibus, adiice matris:
Tota domus coepit nunc onus esse tuum.
Et si quid doliturus eris, sine testibus illis:
Cum venient, siccis oscula falle genis.
Sat tibi sint noctes, quas de me, Paulle, fatiges,
Somniaque in faciem credita saepe meam.
Atque ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
Ut responsurae singula verba iace.
Seu tamen adversum mutarit ianua lectum,
Sederit et nostro cauta noverca toro,
Coniugium, pueri, laudate et ferte paternum:
Capta dabit vestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis: collata priori
Vertet in offensas libera verba suas.
Seu memor ille mea contentus manserit umbra
Et tanti cineres duxerit esse meos,
Discite venturam iam nunc sentire senectam,
Caelibis ad curas nec vacet ulla via.
Quod mihi detractum est, vestros accedat ad annos:
Prole mea Paullum sic iuvet esse senem.
Et bene habet: numquam mater lugubria sumpsi:
Venit in exequias tota caterva meas.
Causa perorata est. flentes me surgite, testes,
Dum pretium vitae grata rependit humus.

77. adice *N. Hb. R.* mater *N. Hb. D. V. M.*, matrem *H.* 78. cepit *N.* 79. Et si quis *N. Hb. V. M.* erit *N. Hb. H. V. M.*, eras *D.* ullis *H.*, illa *r.* 81. sunt *r. G. A.* de me] daeme *N.* fatigas *V.* 84. tace *N. Hb. D. V. M.* 85. mutaris *H.* 90. Portet *r.* 92. dixerit *r. D. V.* 94. valet ulla vias *N.* 95. *pr. m. om. G.* 96. iuvat *a. R.*, iuvet *D. H. V. M.* 97. Si *G. Hb. m. s.* unquam *G.*, nunquam (*bis*) *r.* nunquam mater *om. H.* lubrigia *N. Hb.*, lubrica *r. V. M.* sumptum *N. Hb. D. H. V. M. r.* 98. meas] m *r.* 99. per orata *r.* 100. rependet *H.*

Moribus et caelum patuit: sim digna merendo,
Cuius honoratis ossa vehantur equis.

102. Huius *H.*, Quovis *Hb.* vehuntur *r. A.*, veantur *Hb.* aquis *N. R. Hb. s. m. et a.*, equis *Perr. V.*

Cynthia facundi carmen iuvele (iuvenile *m, s.*) properti Accepit famam nec minus ipsa dedit *G.* Finis. Propertii aurelii nautae monobiblos feliciter explicit vel liber elegiarum propertii finit *Hb.* EXPLICIT *N.*

(Typis excudit Guil. Ploetz.)